

సమావేశము - VII

వాల్యాము - I

నెం. 5

వెల : రూ. 27-00

22 మార్చి, 2021

సోమవారం,

(శక సం. 1942,

ఫాల్గుణ శు. - 09)

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

1. ప్రశ్నోత్తరాలు	...	1
2. సభా సమక్షంలో ఉంచే పత్రాలు	...	17
3. వాయిదా తీర్మానాలు	...	18
4. జీరో అవర్	...	18
5. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయులకు వేతన సవరణ మరియు ఇతర సమస్యల పరిష్కారంపై ముఖ్యమంత్రి గారి ప్రకటన	...	27
6. 2021-2022 సంవత్సరానికి గాను ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)	...	29
(i) 2021-2022 సంవత్సరానికి గాను వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై రెండవ మరియు చివరి రోజు సాధారణ చర్చ.	...	29
(ii) 2021-2022 సంవత్సరానికి గాను వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై జరిగిన సాధారణ చర్చకు ఆర్థిక శాఖ మంత్రి ప్రత్యుత్తరం.	...	35

తెలంగాణ శాసన సభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ టి. పద్మారావు
కార్యదర్శి	:	డా. వి. నరసింహా చార్యులు
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎస్. దుర్గా ప్రసాద్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ సిహెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి శ్రీమతి వి.ఎన్. ప్రసన్న కుమారి శ్రీ ఇ. సంజీవరావు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీమతి బి. ప్రమీల శ్రీమతి ఎస్. నాగమణి శ్రీ డి. శ్రీనివాసులు శ్రీ ఎమ్. రఘుమా రెడ్డి శ్రీ ఎ. సుధాకర్ శ్రీ పి. శ్రీనివాస్ శ్రీమతి ఎ. పద్మాసిని
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ కె. భాస్కర శ్రీనివాస్

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

(2వ శాసన సభ)

(ఏడవ సమావేశము - ఐదవ రోజు)

సోమవారము, మార్చి 22, 2021

(సభ ఉ.గం. 10.00 లకు ప్రారంభమైనది)

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- అందరికీ నమస్కారం. దేశ వ్యాప్తంగా కరోనా కేసుల సంఖ్య పెరుగుతున్న దృష్ట్యా గౌరవ సభ్యులు కరోనా నిబంధనలను పాటించవలసిందిగా విజ్ఞప్తి.

Now, question hour. One hour from 10 AM to 11 AM. Please cooperate with the Chair.

ప్రశ్న నెం. 559(7)

శ్రీమతి ఎం.పద్మా దేవేందర్ రెడ్డి, సర్వశ్రీ ఆరూరి రమేష్, బొల్లం మల్లయ్య యాదవ్, ఎమ్మెల్యేలు:- గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) రాష్ట్రంలో ఆసరా పథకం క్రింద ప్రస్తుతం పింఛను పొందుతున్న వ్యక్తుల సంఖ్య ఎంత;

(ఆ) కేటగిరీ వారీ వివరాలేమి;

(ఇ) సదరు పథకం కోసం ఖర్చు చేస్తున్న నిధుల పరిమాణం ఎంత?

పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు):- (అ) రాష్ట్రంలో ఆసరా పింఛను పథకం క్రింద మొత్తం 39,36,521 మంది ప్రయోజనం పొందుతున్నారు.

(ఆ) కేటగిరీ వారీ పింఛను వివరాలు.

(1) వృద్ధాప్య పింఛను	13,19,300
(2) వితంతు పింఛను	14,43,648
(3) వికలాంగుల పింఛను	4,89,648
4) నేతకారులు	37,342
(5) కల్లుగీత కార్మికులు	62,942
(6) హెచ్ఐవి రోగులు	28,582
(7) పైలేరియా రోగులు	14,140
(8) బీడీ కార్మికులకు ఆర్థిక సహాయం	4,08,621
(9) ఒంటరి మహిళలకు ఆర్థిక సహాయం	1,32,298

(సి) సంవత్సరానికి ఆసరా పథకం క్రింద ఖర్చు చేస్తున్న నిధుల పరిమాణం రూ. 11,724.70 కోట్లు.

శ్రీమతి ఎం. పద్మా దేవేందర్ రెడ్డి:- ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. మా ప్రశ్నకు వివరంగా సమాధానం చెప్పిన మంత్రిగారికి కూడా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. ఈ ఆసరా పింఛను అనే ఒక గొప్ప పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టి 2014వ సంవత్సరం నుండి విజయవంతంగా అమలుచేస్తున్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. అంతకుముందు రెండు వందల రూపాయలు ఉండే ఈ పింఛన మొత్తాన్ని వెయ్యిరూపాయలకు, ఆ తరువాత రూ.2016కి పెంపు చేసి, అమలు చేయడం జరుగుతున్నది.

అందుకు నేను ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదాలు తెలుపు కుంటున్నాను. ఇంత గొప్ప పథకాన్ని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకంగా అమలు చేస్తూ, దాదాపు సంవత్సరానికి రూ.11,724 కోట్లను ఖర్చు పెడుతున్నది. కాని కొంతమంది ఇందులో కేంద్ర ప్రభుత్వ వాటా కూడా ఉందని ప్రచారం చేస్తూ, పక్కదారి పట్టించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాబట్టి ఆ వివరాలను తమరి ద్వారా ఈ సభకు అందించాలని గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇందులో కేంద్ర ప్రభుత్వ వాటా ఎంత ఉందో సమాధానం చెప్పవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా జూలై 2020 వరకు ఎంతమందికి పింఛన్లు ఇచ్చామో చెప్పడం జరిగింది. మేము అడిగేది ఏమిటంటే కరోనా రావడం వల్ల, ప్రభుత్వానికి ఆదాయం తగ్గడం వలన కొంత ఇబ్బంది ఏర్పడినట్లు మేము భావిస్తున్నాము. అలాగే ఫ్రీజింగ్ కూడా పెట్టారు. ఈ మధ్య కాలంలో భర్త చనిపోయి వితంతువులుగా మారిన వారికి పింఛన్లు రావడం లేదు. 65 సంవత్సరాలు నిండిన వృద్ధులకు కూడా ఈ పింఛన్లు రావడం లేదు. వికలాంగులకు సదరన్ క్యాంపులు పెట్టకపోవడం వలన, వారికి కూడా ఈ పింఛన్లు అందడం లేదు. వారికి సర్టిఫికేట్లు కూడా ఇవ్వలేకపోతున్నాము. గత ఆరు నెలలుగా ఈ పథకం నిలిచిపోయి ఉంది. ఆ వెబ్సైట్‌ని ఓపెన్ చేసి, ఫ్రీజింగ్ ఎత్తివేసినట్లయితే కొత్తగా పింఛన్ల కొరకు నమోదు చేసుకోవలసి ఉన్నవాళ్లు వారు కూడా అర్హత పొందే అవకాశం ఉంటుందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. 57 సంవత్సరాలు నిండిన వారికి కూడా ఈ పింఛన్ల పథకాన్ని వర్తింపజేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. ఈ విషయంలో కూడా మంత్రిగారు వివరణ ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా బీడీ కార్మికులకు కూడా మనం పింఛన్లు ఇస్తున్నాము. వారు కూడా చాలా సంతోషంగా ఉన్నారు. భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో కూడా ఈ విధంగా బీడీ కార్మికులకు పింఛన్లుగాని, ఆసరా పింఛన్లుగాని ఇంత గొప్పగా ఇవ్వడం లేదు. కేవలం తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే గొప్పగా పింఛన్లు ఇచ్చి, వారందరినీ ఆదుకుంటున్నది. కాబట్టి వారందరి దీక్షలు మన ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉన్నాయి. నేను

కోరేది ఏమిటంటే కొద్దిమందికి బీడీ కార్మికుల పింఛన్లు అందవలసి ఉంది. వారికి కూడా ఈ అవకాశం కల్పించినట్లయితే, వారు కూడా ప్రయోజనం పొందుతారని తెలియజేసుకుంటున్నాను. కాబట్టి నేను ప్రస్తావించిన రెండు, మూడు అంశాలకు మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతూ, ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆరూరి రమేష్:- అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు చాలా వివరంగా సమాధానం చెప్పారు. ఈ ప్రభుత్వం పేదల కొరకు, వృద్ధుల కోసం, వితంతువుల కోసం, అలాగే దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా ఒంటరి మహిళలకు అందజేస్తున్న పింఛన్ కార్యక్రమం ఏదైతే ఉందో అది చాలా గొప్ప కార్యక్రమం. తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని రెండు సస్లిమెంటరీలు అడగదలచుకున్నాను. ఇందాక గౌరవ సభ్యురాలు శ్రీమతి పద్మా దేవేందర్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు ఈ కరోనా క్షుకాలంలో, ఈ ఆర్థిక మాంద్యంలో వెబ్సైట్ ఓపెన్ కాకపోవచ్చు. తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని నేను కోరేది ఏమిటంటే ప్రతి సంవత్సరం ఏదో ఒక తేదీని నిర్ణయించి ఈ పింఛన్ల దరఖాస్తులను స్వీకరించాలి. వితంతువులు కావచ్చు, వృద్ధులు కావచ్చు. ఈ దరఖాస్తులు అనేవి నిత్యం జరిగే ప్రక్రియ. సంవత్సరం పొడుగుతా కాకుండా, ఏదో ఒక నిర్దిష్టమైన తేదీని ప్రకటిస్తే, వారు ఆ తేదీ ప్రకారం దరఖాస్తు చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి, ఈ విషయాన్ని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

ఇంత గొప్ప పథకం ప్రతి సంవత్సరం రూ.11,724 కోట్ల మొత్తాన్ని ఖర్చుచేస్తున్న ఈ ఆసరా పింఛన్ల పథకంలో, ఇంత ఆర్థిక మాంద్యంలో ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో పేదల కోసం తలపెట్టిన ఈ పథకాన్ని తగ్గించకూడదు, వెనుకకు తీసుకోకూడదు అని భావించి, ప్రజలకు అందిస్తున్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. మన రాష్ట్రంలో దళితులు కూడా కొంచెం ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. కాబట్టి వారికి కూడా ఈ పింఛను మంజూరు చేసే అవకాశం ఏమైనా ఉందా? ఉంటే ఆ విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలించాలని ఈ

సందర్భంగా నేను కోరుతున్నాను. సంక్షేమ పథకాలకు పెద్ద పీట వేస్తున్న తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఒక మానవీయ కోణంలో పరిపాలన సాగుతున్న ఈ రాష్ట్రంలో పేద వర్గాల గురించి, ఆసరా పింఛన్ల విషయంలో దళితులకు కూడా ఏమైనా అవకాశం ఉందా తెలియజేయవలసిందిగా తమరి ద్వారా కోరుకుంటున్నాను. ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా.

10.10 | **శ్రీ బొల్లం మల్లయ్య యాదవ్:-** అధ్యక్షా, 60

ఉ. సంవత్సరాల వయస్సు నిండిన వారికి చెల్లిస్తున్న పెన్షన్ కి సంబంధించి కొంతమంది అకాల మృత్యువుకు గురైన తరువాత గత రెండు సంవత్సరాలుగా బదలాయింపులు జరగడంలేదు. భర్త చనిపోతే భార్య పేరు మీదనో, భార్య చనిపోతే భర్త పేరు మీదనో బదలాయింపులు జరగడంలేదు. అర్హత కలిగిన వారందరికీ పెన్షన్లు ఆగిపోయాయి. వారికి వెంటనే పెన్షన్లు ఇచ్చే విధంగా సిఫారసు చేయాలని కోరుతున్నాను. పెన్షన్లు పొందడం ఆగిపోయినప్పటి నుండి వారికి ఇస్తారా లేక కొత్తగా ఆన్ లైన్ ప్రారంభమైన తరువాత ఇస్తారా అనే విషయాలను సభ ద్వారా మంత్రిగారు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్తుల తల్లిదండ్రులకు కొంత మందికి పెన్షన్ ఇవ్వడంలేదు. 3వ, 4వ తరగతి ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్తులు కూడా ఆర్థికంగా వెనుకబడి ఉండడం వలన వారి పిల్లలకు ఫీజులు చెల్లించుకోలేక ఇబ్బంది పడుతున్న వారు తల్లిదండ్రులను సాకలేని పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. అటు పిల్లలు చూడలేక, ప్రభుత్వం వదిలేసిన కారణంగా ఇబ్బందుల పడుతున్న కుటుంబాలను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని కోరుతున్నాను. బీడీ కార్మికులకు, చేనేత కార్మికులకు పెన్షన్ ఇస్తున్న విధంగా కొంతమంది బీద కుటుంబాల్లోని దర్జీలు పీస్ వర్కర్లుగా పని చేస్తూ, ఇప్పటికీ అదే వృత్తిని కొనసాగిస్తున్న దర్జీ కార్మికుల పట్ల కూడా సానుకూలంగా ఆలోచించి పెన్షన్ కార్యక్రమాన్ని మొదలు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఆసరా పెన్షన్లకు సంబంధించి వికలాంగులకు సదరన్ క్యాంపులను జిల్లా కేంద్రాల్లో నిర్వహించుకుంటున్నాము. నియోజకవర్గ కేంద్రాల్లో నిర్వహించుకోవడం వలన వికలాంగులకు రావడానికి,

వెళ్ళడానికి ఇబ్బంది లేకుండా ఉంటుంది. మీసేవ కేంద్రాల ద్వారా బుక్ చేసుకోవడం వలన అవగాహన లేక చేసుకోలేక ఇబ్బంది పడుతున్న పరిస్థితిని నిత్యం నియోజకవర్గాల్లో చూస్తున్నాం. కాబట్టి, నెలకు ఒకసారి అయినా, రెండు సార్లు అయినా నియోజకవర్గాల్లో సమయాన్ని కేటాయించి సదరన్ క్యాంపులను నిర్వహించడం ద్వారా వికలాంగులకు ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది. ఈ విషయంపై మంత్రిగారు పునరాలోచించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు :- అధ్యక్షా, దేశంలో ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో లేని పథకాన్ని తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఏ రాష్ట్రంలో కూడా ఈ పథకం అమలు చేయలేదు. ఈ ప్రభుత్వం షేఆర్ గారి నాయకత్వంలో చాలా విధాలుగా న్యాయం జరుగుతున్నది. వృద్ధులకు, వికలాంగులకు, హెచ్ఐవి రోగులకు, చేనేత కార్మికులకు, వితంతువులకు, కల్లు గీత కార్మికులకు ఈ విధంగా చెప్పుకుంటూ పోతే ఒక్కొక్క పథకం గురించి గౌరవ సభ్యులందరూ ఆలోచించాలి. ఏ రాష్ట్రంలోనైనా ఎవరైనా ఈ విధమైన పథకాల గురించి ఆలోచించారా? ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో కూడా అతి కొద్ది మందికి మాత్రమే ఈ పథకాల ద్వారా లబ్ధి చేకూరింది. ఈనాడు బీడీ కార్మికులకు, ఒంటరి మహిళలకు కూడా ఈ పథకాన్ని అమలు చేస్తున్నాము. గతంలో భర్త వదిలిపెట్టిన వారు గానీ, పెళ్లి చేసుకోకుండా ఉన్నవారు గానీ, భర్త వదిలిపెట్టి ఎక్కడికి వెళ్లిపోయాడో తెలియని ఒంటరి మహిళలు పెన్షన్ల కోసం ఆఫీసుల చుట్టూ తిరిగి నానా తంటాలు పడ్డారు. ఒక మంచి ఆలోచనతో ముఖ్యమంత్రిగారు గ్రామాల్లోని ఒంటరి మహిళలకు కూడా పెన్షన్లు ఇచ్చారు. ప్రజల్లో ఉన్న బాధలను ముఖ్యమంత్రిగారు చూసి 2015 సంవత్సరం నుండి పైలేరియా రోగులకు కూడా పెన్షన్ ఇవ్వడం అనేది దేశం మొత్తం మీద ఏ రాష్ట్రంలో కూడా జరగడంలేదు. నేను మిమ్మల్నందరినీ కోరేది ఒక్కటే. కరోన మహమ్మారి ఉండబట్టి, సంవత్సరం నుండి క్యాంపులు నిర్వహించడంలోగాని, కొత్త పెన్షన్లు ఇచ్చే విషయంలోగాని కొంత గ్యాప్ ఏర్పడింది.

60 సంవత్సరాల వయస్సు నుండి 57 సంవత్సరాలకు తగ్గించే విషయం శాసనసభ్యురాలు శ్రీమతి పద్మాదేవేందర్ రెడ్డి గారు ప్రస్తావించారు. ఆరూరి రమేష్ గారు, బొల్లం మల్లయ్య యాదవ్ గారు కూడా అడిగిన అంశాలన్నీ ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి. అన్నీ ఇవ్వాలనేదే ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచన. సంవత్సరం నుండి కొంత ఇబ్బందికర పరిస్థితులు ఉన్నాయి. కాబట్టి, కొంత జాప్యం జరిగిన విషయం వాస్తవమే. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి వస్తున్న నిధుల ద్వారానే పెన్షన్లు ఇవ్వడం జరుగుతుందని కొంతమంది ఆలోచిస్తున్నారని శాసనసభ్యురాలు శ్రీమతి పద్మాదేవేందర్ రెడ్డి గారు అడిగారు. ఈ డబ్బులన్నీ కేంద్ర ప్రభుత్వం చెల్లిస్తుందనే అపోహ కొంత మందిలో ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కేవలం రూ.210 కోట్లు మాత్రమే ఇస్తున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 11 వేల 74 కోట్ల 70లక్షల రూపాయలను పెడుతున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం చెల్లిస్తున్న రూ.210 కోట్లు కూడా 6లక్షల మందికి మాత్రమే చెల్లిస్తారు. కానీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 39 లక్షల 36 వేల 521 మందికి ఇస్తే, 6 లక్షల 60 వేల మందికి మాత్రమే ఈ పథకం వర్తిస్తున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విధంగా అన్ని కట్టుదిట్టంగా చేశారు. 60 సంవత్సరాలు దాటిన మరియు 79 సంవత్సరాల లోపు వయసు గల వారికి రూ.200/-, 80 సంవత్సరాల వయసు దాటినవారికి రూ.500/-, వితంతువులు మరియు వికలాంగులకు రూ.300/- ఈ విధంగా కొన్ని నిబంధనలు పెట్టి, 6లక్షల మందికి మాత్రమే పెన్షన్లు వచ్చే విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసింది. మిగిలిన అన్ని పెన్షన్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. బిజెపి మరియు కాంగ్రెస్ పరిపాలించే రాష్ట్రాలలో పెన్షన్లు చెల్లించే విధానాన్ని పరిశీలించినప్పుడు అక్కడ ఏ విధంగా ఉన్నది అనేది ఆయా రాష్ట్రాల అధికారులను అడిగి తెలుసుకున్నాము. నేను కూడా కర్ణాటక మరియు ఇతర రాష్ట్రాలకు వెళ్లినప్పుడు అక్కడి పథకాల గురించి తెలుసుకున్నాను. గుజరాత్ రాష్ట్రంలో రూ.750/- ఇస్తున్నారు. అదికూడా 60 సంవత్సరాల వయస్సు నిండిన వారికి 89 సంవత్సరాలలోపు వయస్సు గల వారికి మాత్రమే ఇస్తున్నారు. బిజెపి పరిపాలించే మధ్యప్రదేశ్ లో రూ.600/-, కాంగ్రెస్ పార్టీ పరిపాలించే రాజస్థాన్ లో రూ.750/-, ఉత్తర్ ప్రదేశ్ లో రూ.500/-, బీహార్ లో రూ.400/- పంజాబ్ లో కాంగ్రెస్ పార్టీ రూ.750/-,

కర్ణాటకలో రూ.600/- చెల్లిస్తున్నారు. మనం అమలు చేస్తున్న ఒక్కొక్క పథకం చూస్తే, వికలాంగులకు గాని, వితంతువులకు గాని, ముసలివాళ్లకు గాని ఈరోజు కొడుకైనా, కోడలైనా అత్తలకు పెన్షన్ వచ్చిన తరువాత మాత్రమే వారికి గౌరవం దక్కింది. అందరూ ఈ విధంగా చేస్తున్నారని నేను అనను. కొంత మంది గురించి మాత్రమే నేను చెప్తున్నాను. పెన్షన్ వచ్చిన తరువాతనే అత్త అని, తల్లి అని పిలుస్తూ ముసలివాళ్లకు కాఫీ కావాలన్నా, టీ కావాలన్నా అడిగి ఇస్తుండడం వలన వాళ్లకు గౌరవం పెరిగింది. ఈ విషయాన్ని మనందరం గుండెల మీద చేయి వేసుకుని ఆలోచించాలి. వికలాంగుల విషయంలో కూడా గౌరవం ఇచ్చింది కేసీఆర్ గారి ప్రభుత్వమే. ఏ రాష్ట్రంలో కూడా ఒంటరి మహిళలకు, చేనేత కార్మికులకు, బీడీ కార్మికులకు, గీత కార్మికులకు ఈ విధంగా కుల వృత్తులకు పేదలకు తెలంగాణ రాష్ట్రం మాత్రమే, అది కూడా మనసున్న మహారాజు కేసీఆర్ గారు మాత్రమే అని చెబుతున్నాను. ఈ శాఖకు నేను మంత్రిగా ఉండడం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను.

ఆరూరి రమేష్ గారు, శ్రీమతి పద్మాదేవేందర్ రెడ్డి గారు కొన్ని విషయాలను అడిగారు. మెడికల్ క్యాంపులు కూడా నిర్వహించి ఒకే సారి ఒక తేదీని నిర్ణయించి అందరూ అప్టే చేసుకునే విధంగా చేయమని చెప్పారు. తప్పకుండా ఆ విధంగా చేస్తాము. సదరన్ సైట్ ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు ఉండదు. క్యాంపులు నిర్వహించాలి కానీ, కరోన-19 చేయబట్టి, క్యాంపులు నిర్వహించలేకపోయాము. మరల కరోన-19 విజృంభిస్తున్నందున కొంత వెనుక ముందు ఆడుతున్నాము. కొత్త పెన్షన్ల విధానం అమలు కూడా ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది. బడ్జెట్ కొంత లోపం వలన కొత్త పెన్షన్ల విధానం అమలు చేయలేకపోయాము. కొత్త పెన్షన్లు మరియు చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు కూడా తప్పకుండా పెన్షన్లు ఇప్పిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

ప్రశ్న సంఖ్య 572(8)

సర్వశ్రీ బాల్క సుమన్, కె. మహేష్ రెడ్డి, గుర్కా జైపాల్ యాదవ్, ఎమ్మెల్యేలు:- గౌరవనీయులైన ఇంధన శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) తెలంగాణ సాంప్రదాయేతర (పునరుత్పాదక ఇంధనం) ఇంధన వనరుల వినియోగంలో మంచి ఫలితాలను సాధిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి, ఈ విషయంలో తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి;

(ఇ) రాష్ట్రంలో గత 3 సంవత్సరాలలో సౌర మరియు పవన విద్యుత్తు ఉత్పత్తి వంటి పునరుత్పాదక ఇంధన వనరుల ప్రగతి ఏమిటి;

(ఈ) రాబోయే రెండు సంవత్సరాలకు ఏవేని లక్ష్యాలను నిర్ణయించడమయిందా; అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

ఇంధన శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. జగదీష్ రెడ్డి):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) (i) రాష్ట్రంలో సౌర విద్యుత్తును ప్రోత్సహించడానికి 2015, సౌర విద్యుత్తు విధానాన్ని విడుదల చేయడమయింది.

(ii) రాష్ట్రం నందు వ్యర్థాల నుండి శక్తి (పవర్) ఉత్పాదన ప్రాజెక్టులను ప్రోత్సహించుటకు అధికారికంగా టారిఫ్ ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడినవి.

(సి)

విద్యుత్తు వనరు	2017-18	2018-19	2019-20
మెగావాట్లలో మొత్తం	3600	3894	3943
పునరుత్పాదక ఇంధనం			

(డి)

1. ఎన్టీపిసి/ఎస్ఇసిఐ	2092 మెగావాట్లు
2. గ్రీడ్ అనుసంధానిత సౌర పైకప్పు కార్యక్రమాలు	50 మెగావాట్లు
3. అంశం 'ఎ' క్రింద కుసుమ్ కార్యక్రమాలు	500 మెగావాట్లు
4. వ్యర్థాల నుండి ఇంధన ఉత్పత్తి కార్యక్రమం	62.5 మెగావాట్లు

10.20 శ్రీ కె. మహేష్ రెడ్డి:- తెలంగాణలో టిఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం రాకముందు రాష్ట్రంలో విద్యుత్తు ఏ విధంగా ఉండేదో మనందరికి తెలుసు. గౌరవ

ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత విద్యుత్తు విషయంలో శాశ్వత పరిష్కారం చేసి దేశంలోనే మొదటి స్థానంలోకి తీసుకొని రావడం జరిగింది. రైతులకు ఉచితంగా 24 గంటలు విద్యుత్తు ఇవ్వడం నిజంగా అభినందనీయం. అందుకు ప్రజలందరూ హర్షిస్తున్నారు. రైతుల పంటసాగు రెండింటలు అవుతున్నదన్న విషయం మనందరికి తెలిసిందే. ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత విండ్ మిల్స్ కానీ, సౌర విద్యుత్తుకు రాయితీలు ఇస్తూ దాదాపు 3600 మెగావాట్ల విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేయడం జరిగింది. నా నియోజకవర్గంలోనే మైలా అనే ఇంటర్నేషనల్ కంపెనీ 100 మెగావాట్ల విండ్ మిల్స్ ద్వారా దేశంలోనే అత్యధికంగా 120 మీటర్ల టవర్లతోనే విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేసి సస్టై చేయడం జరుగుతున్నది. సోలార్ ద్వారా దాదాపు 35 మెగావాట్లు నా నియోజకవర్గానికి రావడం జరిగింది. జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకుని విద్యుత్తు ఉత్పత్తి అవసరం కాబట్టి రాబోయే కాలంలో సోలార్ పవర్ కి కానీ, విండ్ పవర్ కి కానీ, రాయితీలు ఏమైనా ఇస్తున్నారా అని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జి. జైపాల్ యాదవ్:- అధ్యక్షా, సమైక్య రాష్ట్రం ఉన్నప్పుడు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో విద్యుత్తు పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉండేది? తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించిన తర్వాత టిఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చేపట్టిన విద్యుత్తు జనరేషన్ కు మనం ఏ విధంగా రీచ్ కాగలిగాము? పునరుత్పాదక ఇంధనం వినియోగంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం సాధించిన ప్రగతి ఏ విధంగా ఉన్నది? హైడల్ పవర్ కానీ, థర్మల్ పవర్ కానీ, సోలార్ పవర్ కానీ, రెసిడ్యుల్ ఎనర్జీ కానీ, మిగతా రంగాలలో ఉత్పత్తి చేస్తున్న విద్యుత్తు మన రాష్ట్రానికి సరిపోతుందా? లేదా? భవిష్యత్తు కార్యక్రమం ఏమిటి? ఈ మధ్య కాలంలో వ్యవసాయానికి సంబంధించిన పంప్ సెట్లకు మీటర్లు పెట్టాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక ప్రతిపాదన తీసుకొచ్చిందన్నారు ఆ ప్రతిపాదన ఉందా లేదా? తెలంగాణకు సంబంధించిన మొత్తం డిస్కంస్ లన్నీ గ్రీడ్ పరిధిలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వెళ్లిపోతున్నాయి. రైతాంగం మొత్తం ఆవేదనతో ఉన్నారు. మీటర్లు పెడితే 30 లక్షల పంపు సెట్లకు ప్రభుత్వం ఉచితంగా విద్యుత్తు

ఇవ్వగలుగుతుందా, లేదా అనే విషయాన్ని తెలియజేయాలి. ఇప్పుడున్న ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు సరిపడా విద్యుత్తు ఉత్పత్తి రాష్ట్రంలో చేయగలుగుతారా లేకపోతే కేంద్రంపై ఆధారపడుతారో అన్న విషయాన్ని తెలంగాణ రాష్ట్ర రైతాంగానికి, తెలంగాణ ప్రజలకు సమ్మతం కలిగించే విధంగా సమాధానం చెప్పాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి.జగదీష్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మహేష్ గారు, జైపాల్ యాదవ్ గారు విద్యుత్తుకు సంబంధించి అడిగారు. సాంప్రదాయేతర ఇందన వనరులను ప్రోత్సహించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు స్వయంగా వారే రెవ్యూ చేసి అప్పటి వరకు ఉన్న పాలసీ ఏ విధంగా ఉన్నది, ఎందుకు రాష్ట్రంలో సాంప్రదాయేతర ఇంధన వనరులు ఎక్కువగా రావడం లేదని ఆలోచన చేసి, డెవలప్ మెంట్ ని పిలిచి వారితో సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసినప్పుడు వాళ్లు చాలా విషయాలను ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకొని రావడం జరిగింది. ఆ రోజుకు ఉన్న పాలసీలన్నీ కూడా మాకు ఏ మాత్రం అభివృద్ధి చెందడానికి అనుకూలంగా లేవు, నష్టం జరుగుతున్నది మేము అందుకే రాలేకుపోతున్నామని చెప్పడం జరిగింది. వాటిని పెంచాలంటే ఏ ఏ అంశాలలో మీకు సహకారం కావాలన్నప్పుడు వారు కొన్ని విషయాలు చెప్పడం జరిగింది. దానికి సంబంధించి వారు కోరిన విధంగా ప్రభుత్వానికి కూడా లాభం అయ్యే విధంగా విద్యుత్తును పెంచుకోవడానికి కావల్సిన పద్ధతులలో ఒక మంచి పాలసీని తీసుకొని రావడం జరిగింది. ఆ పాలసీ ద్వారా దేశంలోనే మొట్టమొదటిసారిగా సాంప్రదాయేతర ఇంధన వనరులలో సౌరవిద్యుత్తు ప్రధానమైనది. అది అతి చౌకగా కూడా వస్తుంది. దానిని బాగా ప్రోత్సహించాలని డిప్టీ బ్యూటెడ్ సిస్టమ్ అనేది మొదటిసారిగా ఎక్కడైతే సబ్ స్టేషన్ ఉంటుందో ఆ సబ్ స్టేషన్ కెపాసిటీని బట్టి 33 / 11 సబ్ స్టేషన్ కావచ్చు 133, 220 కావచ్చు వాటికి సరిపోయే కెపాసిటీ అందుబాటులో ఉండే పద్ధతులలో అక్కడే పెట్టడానికి కావల్సిన సదుపాయాన్ని మొదటి సారిగా భారతదేశంలో మన రాష్ట్రమే గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచనతో కల్పించింది. దానిద్వారా

దేశంలో సౌర విద్యుత్తు ఉత్పత్తిలో ధరలు బాగా తగ్గడం జరిగింది. అప్పటివరకు సౌర విద్యుత్తు దాదాపు పదిహేడు రూపాయలు చెల్లించే పరిస్థితి నుండి మొదటిసారిగా ఆరు రూపాయలు చెల్లించే పరిస్థితి రావడం అనేది మొదట తెలంగాణ రాష్ట్రంలోనే జరిగింది. రానురాను మన పద్ధతిని మిగతా రాష్ట్రాల వాళ్లు అమలు చేసిన తర్వాత దేశంలో దాదాపు రూ. 3 లకు లభించే పరిస్థితికి వచ్చింది. ఆ రకమైన పాలసీ తీసుకొని రావడం ద్వారానే తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన నాటికి ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న సాంప్రదాయేతర ఇంధన వనరులు కేవలం 72 మెగావాట్లు ఉంటే నేడు అన్నీ కలుపుకొని 4,200 మెగావాట్లు పైగా విద్యుత్తును రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి చేయడం జరుగుతుంది. రాబోయే రెండు సంవత్సరాలలో ఇంకా దాదాపు 3,000 మెగావాట్లకు కావల్సిన పద్ధతులలో వివిధ సంస్థల నుంచి విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేయడానికి అనుమతులు ఇవ్వడం జరిగింది. రాబోయే అవసరాలకు సరిపడా విద్యుత్తు ఉన్నదా అని గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. సరిపడా విద్యుత్తు ఉన్నది. అందులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. ఇటీవల గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో కూడా ప్రకటించారు. నమైక్యాంధ్రప్రదేశ్ లో 23 జిల్లాలకు కలిపి సుమారు 13600 మెగావాట్ల విద్యుత్తు వాడకు ఉండేది. నేడు కేవలం తెలంగాణ రాష్ట్రంలోనే 13462 మెగావాట్లను విజయవంతంగా ఇవ్వగలిగాము. మరో వెయ్యి మెగావాట్లు డిమాండ్ వచ్చినా ఎక్కడ ఇబ్బంది లేకుండా అన్నీ రంగాల వినియోగదారు లందరికీ కూడా విద్యుత్తును సరఫరా చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఎక్కడా ఎటువంటి సందేహాలు అవసరం లేదు. గౌరవ సభ్యులు మీటర్లకు సంబంధించి అడిగారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం నిబంధనలు పెడుతూ ఈ మధ్యకాలంలో చట్టం తీసుకొని రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది. ఈ రకమైన చట్టాన్ని తీసుకొస్తున్నాము, మీ అభ్యంతరాలు, సూచనలు ఏమైనా ఉంటే చెప్పండి మనకు కూడా వారు పంపించారు. మనం కూడా మన అభిప్రాయాలు ఏమిటి? రాష్ట్రంలో ఆ చట్టం రావడం ద్వారా జరిగే నష్టం ఏమిటి? మన రాష్ట్రంలో ఉన్న పేద ప్రజలకు మేము అందించే కాస్ట్ సబ్సిడీ విషయంలో కావచ్చు, సబ్సిడీ విషయంలో, వ్యవసాయ రంగానికి ఇస్తున్న

24 గంటల విద్యుత్తు విషయంలో ఏ రకంగా ఇబ్బంది జరుగుతుందనే విషయాన్ని స్పష్టీకరిస్తూ గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి లేఖ ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేయడం జరిగింది. మీటర్లు పెట్టాలని మాత్రం తప్పకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకొస్తున్న చట్టంలో ఉంది. ఏది ఉన్నప్పటికీ కూడా తెలంగాణ రాష్ట్ర రైతాంగానికి ఎటువంటి ఇబ్బంది రాకుండా చూసుకోవడానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పటికే హామీ ఇచ్చారు. కాబట్టి రైతాంగం ఆందోళన చెందాల్సిన అవసరం లేదని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

10.30 | ప్రశ్న నెం.535(9)

ఉ. సర్వశ్రీ ముత్తిరెడ్డి యాదగిరిరెడ్డి, బాల్క సుమన్, శ్రీమతి అబ్బీరా రేఖ, ఎమ్మెల్యేలు:- గౌరవనీయులైన అడవులు, పర్యావరణ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రారంభించిన హరిత హారం కార్యక్రమం దేశానికి ఆదర్శంగా ఉన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) రాష్ట్రంలో ఈ కార్యక్రమం క్రింద ఇప్పటి వరకు నాటిన మొక్కల సంఖ్య ఎంత;

(ఇ) సహజ అటవీ గ్రామాల నర్సరీల సంరక్షణ, నాటిన మొక్కల విషయంలో మరింత జవాబుదారీతనాన్ని తీసుకురావడానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి;

(ఈ) ఈ కార్యక్రమం క్రింద నాటిన మొక్కలను ఈ మేసవి కాలంలో సంరక్షించడానికి తీసుకోదలచిన కార్యాచరణ ప్రణాళిక ఏమిటి;

(ఉ) ఆ వివరాలేమిటి?

గౌరవనీయులైన అడవులు, పర్యావరణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎ. ఇంద్రకరణ్ రెడ్డి):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) ఈ కార్యక్రమం క్రింద ఇప్పటి వరకు 179.085 కోట్ల మొక్కలను నాటడమయింది. ఆ విధంగా, ఇప్పటివరకు మొత్తం సాఫల్యం 217.406 కోట్ల మొక్కలు. 38.321 కోట్ల మొక్కలను పునర్జీవింపు చేయడమయింది.

(ఇ) (i) నాటిన మొక్కల సంరక్షణ, వాటిని బ్రతికించడంపై ప్రధానంగా దృష్టిని సారించడమయింది. నాటిన మొక్కలు జీవించడానికి వీలుగా, మొక్కలలో 85 శాతం మనుగడ నిమిత్తం రాష్ట్రంలో పంచాయతీరాజ్ చట్టాన్ని, మున్సిపల్ చట్టం రెండింటినీ తగిన విధంగా సవరించడమయింది.

(ii) మొక్కలు నాటే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం కోసం గ్రామ పంచాయతీలు, మున్సిపాలిటీల వార్షిక బడ్జెటులో 10 శాతాన్ని “హరిత బడ్జెటు”గా ప్రత్యేకించవలసిందిగా ఆదేశాలను జారీ చేయడమయింది.

(iii) సిఎఎంపిఎ నిధులతో తరిగిపోయిన సహజ అడవులను పెద్ద ఎత్తున పునర్జీవింప చేయడాన్ని అటవీ శాఖ చేపట్టడమవుతున్నది.

(iv) మొక్కలకు సంబంధించిన సామాగ్రిని సరఫరా చేయడం కోసం గ్రామ పంచాయతీలు, పట్టణ ప్రాంతాలన్నింటిలో గ్రామ నర్సరీలను పెంచడమయింది.

(v) సరియైన పర్యవేక్షణ నిమిత్తం సంబంధిత శాఖలన్నింటి ద్వారా నాటిన మొక్కలకు జియో ట్యాగింగ్ను చేయడమవుతున్నది.

(vi) ఎప్పటికప్పుడు చనిపోయిన మొక్కల స్థానే కొత్త వాటిని నాటడమవుతుంది.

(ఈ & ఉ)

(i) ప్రతీ శుక్రవారం జిల్లాలన్నింటిలో ‘వాటరింగ్ డే’ గా నిర్వహించడమవుతుంది.

(ii) ఎప్పటికప్పుడు కనిపెట్టుకుని ఉండడం, మొక్కలకు నీరు పట్టడం, చనిపోయిన మొక్కల స్థానే కొత్త వాటిని నాటడానికి ఏర్పాట్లు చేయడమైంది.

(iii) ఈ కార్యక్రమం క్రింద నాటిన మొక్కలకు అవసరమైన విధంగా నీటిని అందించడానికి ప్రతీ గ్రామ పంచాయతీకి ట్యాంక్తో ట్రాక్టరును సమకూర్చడమయింది.

(iv) మొక్కల మనుగడను నిశితంగా పర్యవేక్షించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ముత్తిరెడ్డి యాదగిరి రెడ్డి :- ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా.

ఇది రాబోయే తరానికి అందించే గొప్ప సంపద. నిశితమైన చట్టాలను కూడా దీనిలో తయారు చేసి అమలు చేసే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. ఈ గ్రీనరీ ఇంకా బాగా అమలు కావాలంటే స్కూల్లో ప్రీయర్ ఎలా అయితే చదువుతారో, అలాగే సంబంధిత హెడ్ ఆఫ్ డిపార్ట్మెంట్ తన ఆఫీసు ఆవరణను పరిశీలించి గ్రీనరీని ఏ విధంగా సంరక్షిస్తున్నారో, వాటికి నీరు సరిగా పోస్తున్నారా, ట్రీగార్డ్స్ పడిపోయాయా అని ఒకసారి అజమాయిషీ చేసినట్లయితే ముఖ్యమంత్రి గారి లక్ష్యం నెరవేర్చే దిశగా మరింత మెరుగుపడుతుందని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఈ మధ్యనే మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఇరిగేషన్ తాలూకు అండర్ పైప్లైన్ మరియు కాలువలను త్రవ్వించడం జరిగింది. వాటికి ఇరువైపుల చెట్లను నాటాలనే సంకల్పంతో ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ గారిని మా పాత ఉమ్మడి జిల్లా అయిన వరంగల్ కు పంపించి పైప్లైన్ ఇరుపక్కల మొక్కలను నాటించడం జరిగింది. కాని వాటిని శ్రద్ధగా చూసుకోవడం లేదు. జరిగితే కెనాల్స్ కి ఇరుపక్కల నీళ్లు ఉంటాయి. పైప్లైన్ పైన వ్యవసాయదారు లందరూ నీళ్లు లేని కాలువను చూశారు. కాబట్టి నీరు దొరికే సరికి ఆపేక్షతో పైప్లైన్ పక్కన ఉన్న స్థలమే కాకుండా పైన కూడా పండించుకుంటున్నారు. మా జనగాం నియోజకవర్గం రాజస్థాన్ కంటే ఎక్కువగా పొడిబారిన నేల అని వాటర్ ఫాల్ రికార్డులో తేలింది. ఈనాడు రైతులకు సాగునీరు అందుబాటులోకి వచ్చింది. కాబట్టి ఎక్కడా ఇంచు భూమి దొరికినా గడ్డలను కూడా పగుల కొట్టి పంటలకు సాగునీరు పెడుతున్నారు. ఈ సంవత్సరం ప్రతి గ్రామానికి కనీసం 200 నుంచి 250 ఎకరాలు అదనంగా యాసంగి పంటను వేయడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా నేను ప్రభుత్వానికి ఆఫీస్ చేస్తున్నాను. దేవాదుల నీళ్లు జనగామాకి రావడానికి కొంత అలకేషన్ ఎక్కువగా ఉన్నది. అందువల్ల ఇప్పుడు ఆ నీళ్లు రాకపోవడం వలన 75 గ్రామాలు నీటి కొరత వల్ల తల్లడిల్లుతున్నాయి. ఆ దేవాదుల నీళ్లను పైకి పంపి, ఆ 75 గ్రామాలు మళ్ళీ బతికే ప్రయత్నం చేయాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- క్వశ్చన్ అడగండి.

శ్రీ ముత్తిరెడ్డి యాదగిరి రెడ్డి :- రోడ్లకు ఇరువైపుల చెట్లను నాటుతున్నారు. ఉదాహరణకు షామీర్ పేట్ రోడ్డును చూసినట్లయితే, తమరు కూడా ఆ రోడ్డు మీద ప్రయాణం చేస్తూ ఉంటారు. ఆ రోడ్డు వెంట పోతుంటే అసలు మనం భారతదేశంలోని తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్నామా, ఇంత పెద్ద అడవి, ఇంత పెద్ద గ్రీనరీ ఎలా డెవలప్ కాగలిగిందని ఒక ఆహ్లాదకరంగా అనిపిస్తూ ఉంటుంది. తెలంగాణలోని అన్ని రోడ్లపక్కన చెట్లను నాటడానికి సంబంధిత ప్రజా ప్రతినిధులు, అధికారులు ఉన్నారు. ఆ ఒక్క రోడ్డు వెంటనే చెట్లు అలా ఉన్నాయి. మరి మిగతా రోడ్ల వెంట ఎందుకు ఆ విధంగా పచ్చదనం లేదనే విషయాన్ని మీ ద్వారా మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకుస్తున్నాను.

అలాగే ఈరోజు ప్రభుత్వం కొన్ని చట్టాలు చేయడం జరిగింది. సంతోషం. ఈ చట్టాలు అమలు చేసే దిశలో ప్రజా ప్రతినిధులు ఎవరెవరు ఎంత వరకు బాధ్యత తీసుకుంటున్నారు? ఎవరెవరూ బాధ్యత వహించడం లేదో అజమాయిషీ చేసి ప్రభుత్వం వారికి ఇన్ ఫార్మ్ చేసిందా? లేక నోటీస్ ఏమైనా పంపించిందా? చర్యలు తీసుకుందా? ఈ చెట్లను నాటే కార్యక్రమం తమ తమ గ్రామాలను అభివృద్ధి వచ్చే కార్యక్రమం. ఈ కార్యక్రమం ఒక ముఖ్యమంత్రి గారికో లేదా స్పీకర్ గారి నియోజక వర్గానికో పనికి వచ్చేది కాదు. అన్ని నియోజక వర్గాలకు సంబంధించిన అంశం కాబట్టి ఆ విధమైన చర్యలు ఏమైనా ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందా అని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

అలాగే మనం ప్రయాణం చేసేటప్పుడు రోడ్డుకు ఇరువైపుల అనేక చెట్లు పడిపోయి ఉంటాయి. వాటికి సంబంధించి ఎవరిని సంప్రదించాలని నేను అనేకసార్లు జనరల్ వార్డ్ మీటింగ్ లో హెడ్ ఆఫ్ ది డిస్ట్రిక్ట్ అధికారుల దృష్టికి కూడా తీసుకురావడం జరిగింది. ఎవరి అజమాయిషీలో ఈ రోడ్డుకు ఇరువైపుల ఉన్న చెట్లకు నీరు పోస్తున్నారు. ఈ పైవే ఎవరి అజమాయిషీలో జరుగుతుందనే ఇన్ ఫర్మేషన్ ఆయా మండల అధ్యక్షుడి దగ్గరో, జడ్పిటిసి

దగ్గరో లేక నియోజకవర్గానికి సంబంధించి ఎమ్మెల్యే దగ్గరో ఉంటే, తమరు పరస్పరం చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. అలాగే పనికి ఆహార పథకం క్రింద ఇప్పటికీ చాలా గ్రామాలలో గ్రీనరీని అభివృద్ధి చేసే ప్రయత్నం చేసినట్లయితే ముఖ్యమంత్రి గారి లక్ష్యం నెరవేరి ఈ రాష్ట్రానికి మేలు జరిగి, ఆక్సిజన్ దొరికి ప్రజల ఆరోగ్యం కూడా బాగుంటుంది. ఈరోజు పల్లె ప్రగతి కార్యక్రమం ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకున్న నిర్ణయం వల్ల పచ్చదనం పెరిగి గ్రామాలన్నీ శుద్ధి అయి వేరే రాష్ట్రాల్లో కరోన ప్రభావం ఎక్కువగా ఉన్నా, మన రాష్ట్రంలో తక్కువగా ఉండటం జరిగింది. మన ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకున్న నిర్ణయం అందుకు కారణమని చెప్పవచ్చు.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మొత్తం 2 కోట్ల 11 లక్షల మొక్కలను నాటడం జరిగింది. వీటిలో ఎంత శాతం వరకు చెట్లు బతికాయి, ఎంత శాతం వరకు ఎండిపోయాయి? అనే లెక్కల సమాచారాన్ని ప్రభుత్వం సేకరించిందా అని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఈరోజు మిషన్ కాకతీయ ద్వారా చెట్లకు కూడా మట్టిపోయడం జరిగింది. అనేక చెరువు కట్టల మీద తాటి, ఈత చెట్లను నాటడం జరిగింది. కాని వాటి రక్షణ విషయంలో మాత్రం లోపం జరుగుతున్నది. ముఖ్యమంత్రి గారు తల్లడిల్లుతున్నారు అధ్యక్షా. ఆ చెరువు కట్టల మీద తాటి, ఈత చెట్లు పెరిగి కల్లు గీత కార్మికులకు ఆధరపు కావాలి, వారు బతకాలనే తపన ముఖ్యమంత్రి గారిలో కనిపిస్తుంది. వారు హరిత ప్రియుడు కావడం ఈ రాష్ట్రానికి అదృష్టం. ఈ రాష్ట్రం తెచ్చిన యోధుడిగా, రాష్ట్రానికి ఒక సారథుడిగా ఉండటమనేది గొప్ప అదృష్టంగా నేను భావిస్తున్నాను. అంతకుముందు ఇంత కస్టర్న్ గా ఎవరూ పనిచేసే వారు కాదు. ఏ కార్యక్రమం తీసుకున్నా ఆ పని పూర్తి చేసే వరకు దాని అంతు చూసే వారు. తాగునీరు విషయంలో తగిన చర్య తీసుకొని, దాని అంతుచూసి తెలంగాణ ప్రజలందరికీ ఈరోజు తాగడానికి నీరందించడం జరిగింది.

నేను ఈ సభ ద్వారా తెలియజేసింది ఏమిటంటే, మన ముఖ్యమంత్రి గారు రాష్ట్రాన్నే రీడిజైన్ చేస్తున్నారు. తెలంగాణ బతుకుతెరువును రీడిజైన్ చేస్తున్నారు. ఇది దేశానికే ఆదర్శం.

పలు సంస్థలు, నాయకులు, పలు రాష్ట్రాలు వచ్చి ఈ రాష్ట్రాన్ని స్టడీ చేసి పోతున్నాయి. ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్ మెంట్ కు సంబంధించి విద్యుత్తుకు ఆటంకం కలుగకుండా ఉండేందుకు కొన్ని చోట్ల అడ్డంగా ఉన్న చెట్లను కొట్టివేయడం జరుగుతుంది. కాని మనం ఏమి చేస్తున్నాం, నిర్లక్ష్యంగా దాని మొదలు నరికేస్తున్నాం. అలా చేయకుండా దానిమీద కాన్సెన్ట్రేట్ చేయవలసిన అవసరమిందని నేను భావిస్తున్నాను.

10.50 | కచ్చితంగా చెరువు కట్టలపైన కూడా తాటిచెట్లు, ఈతచెట్లు పెట్టడానికి గ్రామ పంచాయతీలకే చెప్పడం జరిగింది. వాళ్లే నర్సరీల్లో సదరు మొక్కలు పెంచుకోవాలి. ప్రతి గ్రామ పంచాయతీకి ఒక నర్సరీ ఉన్నది. ఆ నర్సరీల ద్వారా పెరిగిన మొక్కలనే గట్టపైన గానీ, గ్రామాలలో గానీ పెంచితే భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో కూడా ప్రతి గ్రామానికి నర్సరీ ఉన్న పద్ధతి ఎక్కడా లేదు. ఒక్క తెలంగాణ రాష్ట్రంలోనే 12,750 గ్రామ పంచాయతీలలో నర్సరీలు ఉన్నాయంటే మామూలు విషయం కాదు. గ్రామాలలోని మొక్కల సంరక్షణ కొరకు ట్యాంకరు ద్వారా మొక్కలకు నీళ్లు పోస్తున్నారు. ఇంకా భవిష్యత్తులో అటవీ శాఖ క్షేత్రస్థాయిలో ఇంకా బాగా చేయడం జరుగుతుంది. బీట్ ఆఫీసర్ల నుంచి ఉన్న ఖాళీలను ముఖ్యమంత్రి గారు భర్తీ చేయడం జరిగింది. పోలీసు మరియు అటవీ శాఖ అధికారుల ఆజమానిషీల్లో ఎక్కడా ఫిల్లింగ్ గానీ, ఇల్లీగల్ ఎంక్రోచ్ మెంట్ గానీ లేకుండా ఉన్నది. ఈ విధంగా హరితహారం కార్యక్రమం అభివృద్ధి కావడానికి మీ అందరి కృషి వల్ల తప్పకుండా ముందుకెళతామని భావిస్తున్నాను.

ప్రశ్న నెం.579(10)

శ్రీ దుద్దిళ్ల శ్రీధర్ బాబు, శ్రీమతి దన్నారి అనసూయ, ఎమ్మెల్యేలు:- గౌరవనీయులైన వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) రాష్ట్రంలోని కార్పొరేటు ఆసుపత్రులలో నగదు రహిత చికిత్స కోసం ఉద్యోగుల ఆరోగ్య పథకాన్ని (ఇహెచ్ఎస్) అమలు చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) సదరు పథకాన్ని సరిగ్గా అమలు చేయడంలేదన్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) వివిధ కార్పొరేటు ఆసుపత్రులకు పెద్ద మొత్తంలో బకాయిలను చెల్లించాల్సి ఉన్న విషయాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావడమయిందా;

(ఈ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఈటల రాజేందర్):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) లేదండీ.

(ఇ) లేదండీ.

(ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు:- అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం అవునండీ అని చెప్పారు. దీనిని మేము ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురాదల్చుకున్నాము. ఎంప్లాయిస్ హెల్త్ స్కీంకు సంబంధించి రీయింబర్స్మెంట్లు బిల్లులు రాక ఉద్యోగులు, టీచర్లు, పెన్షనర్లు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్న మాట వాస్తవం. దాదాపు 30 వేల మంది పైచిలుకు ఉద్యోగులు వారు పెట్టుకున్న బిల్లుల రీయింబర్స్మెంట్లు గురించి వెయిట్ చేస్తున్న విషయం వాస్తవమా? కాదా అనేది తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ప్రైవేటు, కార్పొరేటు ఆసుపత్రులకు సంబంధించి దాదాపు రూ.200 కోట్ల బకాయిలు ఉన్నాయని, ఆ బకాయిలు చెల్లించకపోవడం వలన హెల్త్ స్కీం కింద ఎవరైనా ఉద్యోగులు ఆసుపత్రులకు వెళితే సరైన వైద్య సదుపాయం అందించకపోవడం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

అదే విధంగా ఎమర్జెన్సీ చికిత్స గురించి ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు వెళుతున్న ఉద్యోగులు గానీ, రిటైర్డ్ ఉద్యోగులు గానీ సొంత డబ్బులతో చికిత్స చేయించుకుని దాని తదుపరి రీయింబర్స్మెంట్లు కోసం ఉద్యోగులు డైరెక్టరేట్లు, హెడ్ ఆఫీసుల చుట్టూ తిరుగుతూ చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఆ బకాయిలు కూడా ప్రభుత్వం నుంచి దాదాపు రూ.150 కోట్లు రావలసి ఉన్నదనేది మంత్రి గారి దృష్టికి వచ్చిందా?

ఒకవేళ వస్తే ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నారనేది తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రధానంగా సోషల్ యాస్పెక్ట్లో ఎంప్లాయిస్ హెల్త్ స్కీం కింద ట్రీట్మెంట్లు కోసం వెళ్లే ఉద్యోగులను చిన్న చూపు చూస్తున్నారని, మరీ ముఖ్యంగా ప్రైవేటు ఆసుపత్రులలో జరుగుతున్న ఈ నిర్లక్ష్యం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా అని అడుగుతున్నాను. చాలా ఉద్యోగ సంఘాలు ఎంప్లాయిస్ హెల్త్ స్కీంకు సంబంధించి ఒక పరిష్కార మార్గాన్ని ప్రతిపాదించి తమ వంతు వాటాగా నెలకు కొంత డబ్బు చెల్లించడానికి వారు ప్రతిపాదించిన విషయాన్ని కూడా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. వాటిపైన ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా అనేది తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ప్రైవేటు ఆసుపత్రులలో EHS కింద కాకుండా ప్రతి ఒక్కరినీ ఆరోగ్యశ్రీ కింద చేర్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నారనే మాట మంత్రిగారి దృష్టికొచ్చింది. దానిపైన ఎలాంటి చర్యలు తీసుకున్నారనేది తెలియజేయాలి. అదే విధంగా కరోనా సమయంలో చాలా ప్రైవేటు ఆసుపత్రులలో ఎంప్లాయిస్ హెల్త్ స్కీం కింద EHS కార్డులను అంగీకరించలేదు. అలాంటి వారిపైన ఎలాంటి చర్యలు తీసుకున్నారనేది తెలియజేయాలని మంత్రిగారిని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి డి. అనసూయ:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ఎంప్లాయిస్ హెల్త్ స్కీం సరిగా అమలుకాకవేలాది మంది ఉద్యోగులు, పెన్షనర్లు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు వెళితే ఆరోగ్యశ్రీ పథకం కిందనే బకాయిలు చాలా పెద్దఎత్తున ఉన్నాయి. వాటి కోసమే మేం ధర్మాలు చేసినప్పుడు మాత్రమే ప్రభుత్వం బిల్స్ రిలీజ్ చేస్తున్నది. EHSకి అతీ గతీ లేని పరిస్థితి ఉన్నది. ఒకవైపు కరోనా వచ్చి పెద్దఎత్తున లక్షలాది రూపాయలు ప్రైవేటు ఆసుపత్రులలో ఖర్చు పెడుతుంటే ప్రభుత్వం ఉద్యోగులకిచ్చేది లక్ష రూపాయల లోపు మాత్రమే. రీయింబర్స్మెంట్లు అవకాశం ఉన్నందున ఉద్యోగులు ఇబ్బందులు పడుతున్న పరిస్థితి కూడా లోతుగా మంత్రిగారు సమీక్షించి వాస్తవాలను తెప్పించుకొని ఉద్యోగులకు సరైనటువంటి వైద్యం సకాలంలో

అందే విధంగా చొరు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎమర్జెన్సీ కింద ప్రైవేటు ఆసుపత్రుకు వెళితే అక్కడ EHS కార్డులను యాక్సెస్ చేయడం లేదు. కాబట్టి వాళ్లు సొంత డబ్బులు చెల్లించి ప్రీట్ మెంటు పొందిన తరువాత సెలక్ట్ కమిటీకి వచ్చేసరికి నెలల తరబడి నమయం తీసుకుంటున్నారు. ఈ విధంగా ప్రతినెలా 3 వేలకు పైగా దరఖాస్తు చేసుకున్న ఉద్యోగుల బిల్లులు పెండింగులో ఉన్నాయి. దాదాపుగా ప్రభుత్వం నుంచి రూ.200 కోట్ల వరకు ఉద్యోగులకు సంబంధించిన హెల్త్ స్కీములో ప్రభుత్వం నుంచి ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు పెండింగు ఉన్నాయనేది వాస్తవమా కాదా తెలుసుకొని వారికి సరైన చికిత్స సకాలంలో అందే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని ఉద్యోగులు గానీ, ఉద్యోగుల కుటుంబ సభ్యులు గానీ, జర్నలిస్టులు గానీ, అదే విధంగా రిటైర్డ్ ఉద్యోగులు మరియు వారి కుటుంబ సభ్యులకు గానీ మంచి మెరుగైన వైద్యాన్ని అందించాలనే సంకల్పంలో భాగంగా ఈ EHS పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ప్రతి సంవత్సరం దీనికి రూ.350 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతున్నది. దాదాపుగా ఈ స్కీం కింద మూడు కేటగిరీలకు కలిపి రూ.12 లక్షలా 4 వేలా 654 మంది ఈ స్కీం కింద కుర్ అవుతున్నారు. దీంట్లో రెండు రకాల ప్రీట్ మెంటు ఉంటాయి అవి (1) ఓ.పి, (2) ఐ.పి ఉంటుంది. ప్రతి సంవత్సరం ఈ ఓ.పి గానీ, ఐ.పి గానీ పెరుగుదలతోబాటు మంచి ఆదరణ కూడా ఉన్నది. ప్రభుత్వాధీనంలో కూడా వెల్ నెస్ సెంటర్లను పెట్టి ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు, పెన్షనర్లకు, జర్నలిస్టులకు మన ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసిన 12 వెల్ నెస్ సెంటర్లలో చాలా బ్రహ్మాండంగా ప్రీట్ మెంటు కార్యక్రమం నడుస్తున్నది.

ఉద్యోగులు ఒక్కొక్కసారి ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు వెళ్ళినప్పుడు బెడ్లు అందుబాటులో ఉంటేనేమో ఒక రకమైన ప్రీట్ మెంటు అందుతున్నది. బెడ్లు అందుబాటులో లేకపోతేనేమో కొంత నెగ్జివ్ చేస్తున్నారనేది అనేక సార్లు మా

దృష్టికి వచ్చినప్పుడు మేం చాలాసార్లు చర్చలు జరిపి ఇలాంటి ఇష్యూస్ ని రిజాల్వ్ చేస్తున్నాము.

అదే విధంగా బకాయిలకు సంబంధించి కూడా అంత పెద్ద బకాయిలేం ఉండవని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. జనరల్ గా ప్రతి క్వార్టర్ కు ఒకసారి ఈ బడ్జెట్ రివీజ్ లో వచ్చిన తరువాత మనం డబ్బులు చెల్లిస్తాం. పాత బకాయిలు ఏమైనా ఉంటే ఉండొచ్చు కానీ ఇప్పుడు మాత్రం బకాయిలు పెద్దగా ఏం లేవు. మొత్తం EHS స్కీం కింద ఇప్పటివరకు రూ.37 కోట్లు మాత్రమే బకాయిలు ఉన్నాయి. ఆ బకాయిలు కూడా ఎప్పటికప్పుడు చెల్లించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

11.00 | ఈ ఈ.హెచ్.ఎస్. స్కీం కింద ఇప్పటి వరకు మొత్తం
ఉ. రూ.37.00 కోట్లు మాత్రమే బకాయిలు ఉన్నాయి.

ఆ బకాయిలు కూడా ఎప్పటికప్పుడు చెల్లించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. వారు చెప్పినట్లుగా ఉద్యోగులు కూడా ముందుకు వచ్చారు. మేము ఉద్యోగులమే కదా, రిటైర్డ్ ఉద్యోగులకు హెల్త్ కోసమని ఇప్పటికే ప్రభుత్వం ఇస్తుంది. ఉద్యోగులుగా నెలకు రూ.500/- మేము ఇస్తాం. మొత్తం డబ్బు కలిపి మంచి అమౌంట్ వచ్చే ఆస్కారం ఉంది. దానివల్ల ప్రభుత్వానికి కొంత వెసులబాటు కలిగే ఆస్కారం ఉంటుంది. ఉద్యోగులుగా మా కర్తవ్యంగా మేము చెప్పడం జరిగింది. ఆ విషయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి నివేదించే ప్రయత్నం చేస్తాం. ఈ ఈ.హెచ్.ఎస్. స్కీం కింద మూడు క్యాటగిరీలుగా ఉన్నటువంటి జర్నలిస్టులు గానీ, ఉద్యోగులకు గానీ, రిటైర్డ్ ఉద్యోగులకు గానీ మరింత నాణ్యమైన, మెరుగైన, గౌరవ ప్రదమైన వైద్యాన్ని అందించే ప్రయత్నం తప్పకుండా చేస్తామని చెప్పి తమరి ద్వారా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

ప్రశ్న నెం. 564(11)

డా. ఆనంద్ మెతుకు, శ్రీమతి బానోత్ హరిప్రియ, డాక్టర్ ఎం. సంజయ్, ఎం.ఎల్.ఎ.లు:- గౌరవనీయులైన వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) కెసిఆర్ కిట్ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టిన తర్వాత రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో సంస్థాగత ప్రసవాలు పెరిగిన విషయం వాస్తవమేనా ;

(ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి ;

(ఇ) ఇప్పటి వరకు లబ్ధి పొందిన కుటుంబాలు / వ్యక్తుల సంఖ్య ఎంత ;

(ఈ) ఇందుకు సంబంధించి ఖర్చు చేస్తున్న నిధుల పరిమాణమెంత ; ఆ వివరాలేమిటి?

గౌరవనీయులైన వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఈటల రాజేందర్):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) వివరాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

సంవత్సరం	ప్రసవాలు
2016-17	209130
2017-18	259335
2018-19	277383
2019-20	288844
2020-21, 28-02-2021 వరకు	258341

(ఇ) ఇప్పటి వరకు 11,91,275 మంది మహిళలు లబ్ధి పొందారు.

(ఈ)

ఆర్థిక సంవత్సరం	మొత్తం (రూ.కోట్లలో)
2017-18	246.38
2018-19	273.87
2019-20	392.04
2020-21	263.65
మొత్తం	1175.94

డా. మెతుకు ఆనంద్:- అధ్యక్షా, కెసిఆర్ కిట్ ఒక అద్భుతమైన పథకం. ఈ పథకం ద్వారా మాతా, శిశు మరణాలు తగ్గించడమే కాకుండా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో ప్రసవాల సంఖ్య చాలా గణనీయంగా పెరిగింది. కెసిఆర్ కిట్

పథకం ప్రారంభమైనప్పటి నుండి మా వికారాబాద్ నియోజకవర్గంలో ఇప్పటివరకు 37,472 ప్రసవాలు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో జరిగాయి. 27,434 మందికి కెసిఆర్ కిట్స్ అందించడం జరిగింది. మిగిలిన 10,038 మందికి ఎందుకు కెసిఆర్ కిట్స్ అందలేదని ఆరా తీస్తే, నాలుగైదు ముఖ్యమైన కారణాలు తెలిసాయి. అవి ఏమిటనేది మీద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావాలని అనుకుంటున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ కెసిఆర్ కిట్ ద్వారా గర్భిణీ స్త్రీలకు నాలుగు దఫాలుగా డబ్బులు వస్తున్నాయి. ఈ గర్భిణీ స్త్రీలు వారి పేర్లు నమోదు చేసుకునే ప్రక్రియలో కొంత ఆలస్యం జరగడం వల్ల వారి బ్యాంకు ఖాతాలో డబ్బులు పడడం కొంత ఆలస్యం జరుగుతోంది, లేదా పూర్తిగా రాకపోవడం కూడా జరుగుతోంది. ఈ సంఘటన మా వికారాబాద్ నియోజకవర్గంలోని బంట్వారం అనే మండలంలో జరిగింది. ఈ అంశాన్ని సంబంధిత అధికారుల దృష్టికి కూడా తీసుకువెళ్లడం జరిగింది. కాబట్టి, ఈ నమోదు ప్రక్రియపై అధికారులు కొంత శ్రద్ధ వహించే విధంగా గౌరవ మంత్రివర్యులు అధికారులకు సూచనలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

అయితే, గర్భిణీ స్త్రీలు 84 రోజుల్లో వారి పేరును నమోదు చేసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఈ 84 రోజుల లోపల నమోదు చేసుకున్న వారికే ఈ కెసిఆర్ కిట్ పథకం వర్తిస్తుంది. 84 రోజులు అంటే 12 వారాలు, దీనిని మెడికల్ టర్మినాలజీలో first trimester అని అంటారు. ఎమైనా రక్తహీనత లాంటి సమస్యలున్నా సరిచేసుకోవచ్చనే మంచి ఉద్దేశ్యంతోనే 84 రోజులు పెట్టారు. కాకపోతే, ఇతర ప్రాంతాల్లో ఉండి ఇక్కడకు వచ్చి నమోదు చేసుకోవాలంటే కొంచెం ఆలస్యం అవుతుంది. అదీకాకుండా కొంతమందికి పీరియడ్స్ ఇర్రెగ్యులర్ గా ఉండి వారికి గర్భం ఉందా లేదా అని తెలుసుకోవాలంటే కొంత కడుపు ఎత్తుగా అయితేనే తెలుస్తుంది. కాబట్టి, ఈ 12 వారాల్లోపు ఒక్కోసారి తెలియకపోవచ్చు. అందుకే ఈ 12 వారాల గడువును ఇంకొక రెండు వారాలు పొడగించి 14 వారాలుగా చేయాలని, 14 వారాలు అంటే 98 రోజులు

అవుతుంది. 98 రోజులు కాకుండా ఒక రౌండ్ ఫిగర్ గా పెట్టాలంటే 100 రోజులుగా చేస్తే అందరికీ అనువుగా ఉంటుందని చాలామంది నుండి విజ్ఞాపనలు వస్తున్నాయి. కాబట్టి, ఈ 12 వారాలను 14 వారాలు లేదా 100 రోజులైనా చేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అలాగే, నాలుగు దఫాలుగా నమోదు చేసుకున్నప్పటికీ, అక్కడక్కడా డబ్బులు పడడం ఆలస్యం అవుతుందని చెబుతున్నారు. కాబట్టి, రైతు బీమా నిధులు పదిరోజుల్లో వారి బ్యాంక్ ఖాతాల్లో ఎలా అయితే పడుతున్నాయో, అలాగే ఈ పథకానికి కూడా వారి బ్యాంక్ ఖాతాల్లో డబ్బులు తొందరగా పడ్డట్లయితే వారందరికీ సౌకర్యంగా ఉంటుందని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఒక మంచి ఉద్దేశ్యంతోనే భర్తల బ్యాంక్ ఖాతాల్లోకి డబ్బులు వెళ్లకూడదని, గర్భవతుల ఖాతాల్లోనే డబ్బులు పడేటట్లు చేస్తుంది. కాకుపోతే అక్కడక్కడా గర్భవతులకు బ్యాంక్ ఖాతాలు ఉండడం లేదు. గర్భవతులకు బ్యాంక్ ఖాతాలు ఎందుకు ఉండడం లేదని వాకబ్ చేస్తే బ్యాంక్ ఖాతాల్లో కనీస బ్యాలన్స్ మెయింటెనెన్స్ చేయాలని అనడంతో వారు ఖాతాలు తెరవడం లేదు. కాబట్టి, గర్భవతుల బ్యాంక్ ఖాతాల్లో జీరో బ్యాలన్స్ తోనైనా ఖాతాలు ఉండేటట్లు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఆరు నెలల నుండి మూడు సంవత్సరాల వరకు పోషకాహారం అందించే బాలామృతం అనే పథకం ఉంది. కాకపోతే, పాలు-గ్రుడ్లు ఎంత ఉత్సాహంగానైతే తీసుకుంటున్నారో అంతే ఉత్సాహంతో ఈ బాలామృత పోషకాహారం తీసుకువెళ్లడం లేదు. బలవర్ధకమైనటువంటి ఆహారం అయినప్పటికీ ఎందుకు తీసుకువెళ్లడం లేదని పరిశీలిస్తే, దాని టేస్ట్ గానీ, ఫ్లేవర్ గానీ ఎదో బాగుండటం లేదని తెలిసింది. కాబట్టి, దానిమీద కొంచెం దృష్టిసారించాలని కోరుతున్నాను.

అమ్మ ఒడి వాహనాల్లో గర్భవతులను చెక్ పేకి ఆసుపత్రులకు తీసుకువెళ్లడం గానీ, ప్రసవించినా తల్లి, బిడ్డలను వారి ఇంటికి తీసుకువెళ్లడం గానీ జరుగుతుంది.

వికారాబాద్ నియోజకవర్గంలో ఆరు మండలాలు, ఒక మున్సిపాలిటీ ఉంది. ఈ ఆరు మండలాలు, ఒక మున్సిపాలిటీ పరిధిలో ఈ అమ్మ ఒడి వాహనాలు కేవలం రెండే వాహనాలున్నాయి. ఒక వారంలో రెండు రోజుల్లో మాత్రమే ఈ గర్భవతుల చెక్ కార్యక్రమం పెడుతున్నారు. ఈ రెండు రోజుల్లో అంతమందిని ఆసుపత్రులకు చెక్ కొరకు తీసుకురావాలంటే కేవలం రెండు వాహనాలు సరిపోవడం లేదు. ఈ సమస్య దాదాపు అన్ని నియోజకవర్గాల్లో ఉంది. కాబట్టి, మా వికారాబాద్ నియోజకవర్గానికి అదనంగా కనీసం ఇంకో రెండు అమ్మ ఒడి వాహనాలు సమకూర్చాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. దాంతో మొత్తం కనీసం నాలుగు వాహనాలైనా అవుతాయి.

వికారాబాద్ నియోజకవర్గానికి 50 పడకల ఆసుపత్రి మంజూరై దాదాపు 90 శాతం నిర్మాణం కూడా పూర్తయింది. గౌరవ వైద్య, ఆరోగ్య శాఖా మాత్యులు మరియు మా ఎం.పి. గౌరవ గడ్డం రంజిత్ రెడ్డి గారు ఈ ఆసుపత్రిని సందర్శించడం జరిగింది. ఇంకొక 10 శాతం నిర్మాణం పూర్తి కావాలంటే రూ.70.00 లక్షల నుండి రూ.80.00 లక్షల వరకు అవసరం అవుతుందని తెలియడంతో, ఆ మిగతా నిధులు వెంటనే మంజూరు చేయాలని నేను ఒక విజ్ఞాపన పత్రాన్ని కూడా గౌరవ మంత్రివర్యులకు ఇవ్వడం జరిగింది. కాబట్టి, వీలైనంత తొందరలో మిగతా నిధులు విడుదల చేయాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి బానోత్ హరిప్రియ:- అధ్యక్షా, గర్భిణీ స్త్రీ అంటేనే గర్భగుడిలో ఉన్నటువంటి దేవతతో పోలుస్తుంటారు. అటువంటి గర్భిణీ స్త్రీ ఆరోగ్యంగా ఉండాలి, మాతా-శిశు వరణాలు తగ్గాలని ఒక బృహత్తర కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్నటువంటి గౌరవ మంత్రి వర్యులకు మరియు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ప్రత్యేకమైన ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ పథకానికి కేవలం ఆన్ లైన్ లోనే దరఖాస్తు చేసుకోవాలనే నిబంధన ఉండడం వల్ల, ముఖ్యంగా ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో ఉన్నటువంటి చాలామంది గర్భిణీ స్త్రీలు ఈ పథకానికి దరఖాస్తు చేసుకోలేకపోతున్నారు. కాబట్టి, వారికి సమీప ఆసుపత్రుల్లో, అందుబాటులో ఉండేటువంటి

ఆసుపత్రిలో ఆఫ్ లైన్ లో కూడా దరఖాస్తు చేసుకునే విధంగా అవకాశం కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే ఇంతకుముందు గౌరవ సభ్యులు డా.మెతుకు ఆనంద్ గారు ప్రస్తావించినట్లుగా అప్పుడున్న 84 రోజుల్లో స్త్రీలు గర్భం దాల్చినట్లుగా తెలియదు. గతంలో 9 మాసాల వరకు కూడా ఈ పథకానికి దరఖాస్తు చేసుకునే విధంగా అవకాశం కల్పించేవారు. కాబట్టి, కనీసం 5 మాసాల కాలానికైనా ఈ సమయాన్ని పొడిగించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

అలాగే, ఇతర రాష్ట్రాల్లో ఉండి మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన వారితో పెళ్లికొంతమంది స్త్రీలు మన రాష్ట్రానికి వస్తుంటారు. ఉదాహరణకు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం నుండి మన తెలంగాణ రాష్ట్రానికి వస్తుంటారు. వారికి అక్కడి అడ్డన్ తో ఉన్నటువంటి ఆధార్ కార్డు అడ్డన్ మార్పు చేసుకోవడానికి కొంత సమయం పడుతుంది. ఆ ఆధార్ కార్డ్ అడ్డన్ మార్పు చేసుకోనే సమయంలో ఈ పథకానికి దరఖాస్తు చేసుకునే సమయం అయిపోతుంది. దానివల్ల అప్పుడున్న అలాంటివారు ఈ పథకాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోలేక పోతున్నారు. ఆ ఆధార్ కార్డ్ అడ్డన్ మార్పు అయ్యేంతవరకు ఆ గర్భిణీ స్త్రీ కుటుంబ సభ్యుల్లో ఎవరిదైనా ఒకరి ఆధార్ కార్డును చూపించి ఈ పథకానికి దరఖాస్తు చేసుకునే విధంగా ప్రభుత్వం తగు విధానాలు చేపట్టాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను. మన రాష్ట్రంలోని మండలాల్లో ఎన్ని మండలాల్లో ఎన్నెన్ని ఈ అమ్మ ఒడి వాహనాలున్నాయో తెలియజేయవలసిందిగా మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. లేనటువంటి మండలాల్లో ఈ వాహనాలను అందుబాటులోకి తీసుకురావలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

11.10 | డా. ఎం. సంజయ్ :- ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా.

ఉ. ఇంతకుముందు మాట్లాడిన గౌరవ సభ్యులు డా.ఆనంద్ గారు కేసీఆర్ కిట్ల గురించి చాలా బాగా చెప్పారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మొన్ననే సభలో చెప్పినట్లు దేశంలో ప్రసవాలు గొప్పగా చేస్తున్న రాష్ట్రాల్లో మనది రెండవ స్థానం. దాదాపు 11 లక్షల ప్రసవాలు జరిగి, రూ.1100 కోట్ల ఖర్చుతో

వారికి కేసీఆర్ కిట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. మా జగిత్యాల జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో చాలా బ్రహ్మాండంగా ప్రసవాలు జరుగుతూ, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి ఆదరణ పెరుగుతున్నది. అయితే, ఈ కేసీఆర్ కిట్లు ఇవ్వడం వలన ప్రసవాల సంఖ్య పెరగడం జరిగింది. దీని వలన వంద పడకల ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి నిండిపోయి, బెడ్స్ సంఖ్య సరిపోక ఇబ్బంది పడుతున్నారు. కాబట్టి నేను తమరి ద్వారా గౌరవ వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే మా జగిత్యాలలో మదర్ అండ్ చైల్డ్ ఆసుపత్రి నిర్మాణంలో ఉంది. అది త్వరగా పూర్తయినట్లయితే, ప్రసవాల సంఖ్య మరింత ఎక్కువ జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అలాగే కేసీఆర్ కిట్లలో ఉన్న కొన్ని లోపాలు డా.ఆనంద్ గారు సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. అలాగే 102 వాహనాల సంఖ్యను కూడా పెంచవలసిందిగా తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్ :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు డా. ఆనంద్ గారు, శ్రీమతి హరిప్రియ బానోత్ గారు, డా. సంజయ్ గారు చాలా వివరంగా చెప్పడం జరిగింది. వాటినన్నిటిని కూడా తప్పకుండా పరిశీలిస్తామని తెలియ జేసుకుంటున్నాను. డా. సంజయ్ గారు దేశంలో మనది రెండవ స్థానం అని చెప్పారు. మొత్తం దేశంలోనే తెలంగాణ రాష్ట్రం నెంబర్ వన్ రాష్ట్రంగా మనం గుర్తించడం కాదు, కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థలు గుర్తించినాయి. నాకు బాగా గుర్తుంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు న్యాక్ కార్యాలయంలో కూర్చుని చర్చిస్తున్న సందర్భంలో ఒక గొప్ప మాట చెప్పారు. మానవ సంపద చాలా గొప్పగా, క్వాలిటీ టీమ్ గా ఉండాలని చెప్పారు. ఇప్పటికీ కూడా స్త్రీల పట్ల, పుట్టబోయే పిల్లల పట్ల ఎవరికీ కూడా తగిన శ్రద్ధ లేదు అని ఒక డే-లాంగ్ సెషన్ లో వారు చెప్పారు. ఆ సందర్భంలోనే అంగన్ వాడీ పిల్లలకు ఇస్తున్న 15 గుడ్లను 30 గుడ్లకు పెంచడం చేస్తూ, ఇంకొక గొప్ప మాట చెప్పారు. కలిగిన వాళ్లు గర్భం దాల్చిన తరువాత ఇంట్లోనే ఉండి, మంచి విశ్రాంతి తీసుకుంటారు. వారికి అన్ని రకాల సౌకర్యాలు ఉంటాయి. కాని కూలి, నాలి చేసుకునే తల్లులు ఎవరైతే ఉన్నారో వారు రేపు డెలివరీ అవుతారంటే ఈరోజు కూడా కూలికి పోయే పరిస్థితి ఉంది. రెక్కల కష్టాన్ని నమ్ముకుని ఎవరైతే

బతుకుతున్నారో అలాంటి వారి పట్ల ప్రభుత్వం ఎందుకు దృష్టి పెట్టడం లేదు, ఎందుకు వారిని ఆదుకోవడం లేదు అనే భావంతో వారు ఒక పది మంది ఐఎఎస్, ఇతర అధికారులను దేశంలో ఉన్న అన్ని రాష్ట్రాలలో పర్యటించి, అధ్యయనం చేయించి, ఈ పథకానికి వారు రూపకల్పన చేయడం జరిగింది.

ఈ పథకం ప్రవేశపెట్టిన తరువాత గ్రామీణ ప్రాంతంలో లభించిన ఆదరాభిమానాలుగాని, ప్రభుత్వానికి దక్కిన మంచి పేరుగాని నేను ప్రత్యేకంగా వివరించి చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. అమ్మ ఒడి పథకం క్రింద మొత్తం 300 వాహనాలు ఉన్నాయి. అక్కడక్కడా కొన్ని చెడిపోయి ఉండొచ్చు. మొత్తం 590 పైచిలుకు మండలాలు ఉన్నాయి కాబట్టి, ఈ అమ్మ ఒడి వాహనాలు పూర్తి స్థాయిలో సరిపోకపోయినప్పటికీ కూడా అవసరమైన చోట ఈ వాహనాలను సర్దుబాటు చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కొన్ని మండలాలకు కొత్త వాహనాలు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామని తెలియ జేసుకుంటున్నాను.

అలాగే గర్భిణీ స్త్రీలకు ఐదవ నెల నుంచి అవసరమైన పరీక్షలు నిర్వహించి, మంచి బలవర్ధకమైన ఆహారం తీసుకోవాలి, కూలికి పోవద్దని సెకండ్ ఏఎంసీ అప్పటి నుండే వారికి మూడు నుండి ఆరువేల రూపాయలు చెల్లిస్తున్నాము. ఆ తరువరి ప్రసవం జరిగి మగ పిల్లవాడు పుడితే నాలుగు వేల రూపాయలు, ఆడపిల్ల పుడితే ఐదు వేల రూపాయలు చెల్లించడం జరుగుతుంది. డెలివరీ అయిన మూడవ నెలలో మరి కొంత మొత్తం చెల్లించడం జరుగుతుంది. తొమ్మిదవ నెలలో సెకండ్ వ్యాక్సినేషన్ జరిగిన తరువాత మిగిలిన మొత్తం చెల్లించబడుతుంది.

ఈ పథకం వల్ల ఎన్ని గొప్ప ఫలితాలు వచ్చాయంటే అంతకుముందు ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెలివరీలు చాలా తక్కువగా ఉండేవి. కానీ ఈరోజు దేశంలోనే ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెలివరీస్ జరుగుతున్న రాష్ట్రాల్లో నెంబర్ వన్- తెలంగాణ. అలాగే ముప్పై శాతం డెలివరీస్ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో జరుగుతుంటే, ఈ కెసీఆర్ కిట్ వచ్చిన తరువాత యాభై శాతం పైబడి

జరుగుతున్నాయి. అంతకుముందు నార్మల్ డెలివరీస్ చాలా తక్కువగా ఉండేవి. ఈరోజు వాటి సంఖ్య కూడా చాలా ఎక్కువగా ఉంది. రూ.25.46 కోట్లతో 305 ప్రసవ గదులను ఆధునీకరించుకోవడం జరిగింది. రూ.407 కోట్లతో 22 కొత్త మాతా,శిశు ఆసుపత్రుల నిర్మాణం జరుపుకొని, వాటిల్లో 229 మంది గైనకాలజిస్టులు, 228 మంది అనస్తిషియా డాక్టర్లు, 205 మంది పీడియాట్రిషన్లు, 1200 మంది నర్సులు మరియు 105 మంది డిఎఓలను నియమించడం జరిగింది. ఆ సిబ్బంది మొత్తం రౌండ్ ద క్లాక్ పనిచేస్తూ, ఎక్కడా ఇబ్బంది లేకుండా తమ తమ సేవలను అందించడం జరుగుతున్నది.

మరొక అంశం. శిశువుల పుట్టుక దశలో ఏమైనా లోపాలు ఉంటే కూడా కనిపెట్టడం జరుగుతున్నది. ఆ తల్లి ఆరోగ్య పరిస్థితి గుర్తించి, సహజ ప్రసవం జరుగుతుందా, లేక సిజేరియన్ చెయ్యాలా, లేక మరేమైనా కాంప్లికేషన్లు ఉన్నాయా తెలుసుకుని, దాన్ని బట్టి డాక్టర్లు ఆ స్త్రీని ఏ ఆసుపత్రికి పంపాలో ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటారు. డెలివరీ కొరకు స్త్రీలను ప్రభుత్వ వాహనంలో ఆసుపత్రికి తీసుకువెళ్లి, తిరిగి క్షేమంగా తల్లి, బిడ్డను ఇంటి వద్ద అప్పచెప్పే కార్యక్రమం కూడా చేస్తున్నాము. వ్యాక్సినేషన్ ప్రోగ్రాంలో కూడా ఇంతకుముందు లేనట్లుగా 96 శాతంతో, భారతదేశంలోనే తెలంగాణ రాష్ట్రం నెంబర్ వన్ గా ఉందని చాలా గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఇప్పటివరకు 10,47,323 మంది స్త్రీల ప్రసవాలు జరిగితే, వారందరికీ కెసీఆర్ కిట్లు ఇచ్చి, డబ్బులు కూడా ఇచ్చి, ఆదుకున్నాము. దీని వలన జరిగిన మరొక లాభం ఏమిటంటే దేశంలో లక్షమందికి ప్రసవాలు జరిగితే, 29 శాతం మరణాలు సంభవించాయి. కానీ మన రాష్ట్రంలో అది 26.4 శాతం మాత్రంగానే ఉంది. అదే విధంగా ఎంఎంఆర్ లో కూడా గణనీయమైన మార్పు వచ్చింది. 92 నుండి 63 శాతానికి తగ్గింది. భారతదేశ సగటు కంటే మన దగ్గర చాలా తక్కువగా ఉందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఐఎంఆర్ విషయంలో దేశ సగటు 32 శాతం అయితే, మన దగ్గర 26.4 శాతం. ఈ రెండూ కూడా గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా సర్వే సంస్థలు ఇచ్చినటువంటి రిపోర్టు. భారతదేశంలో సహజ ప్రసవాల

విషయంలో కాని, ఇన్స్టిట్యూషన్ డెలివరీస్ విషయంలో కాని, ఇన్ఫాంట్ మోర్టాలిటీ తగ్గడంలో కాని, ఎంఎంఆర్ తగ్గడంలో కాని, పిల్లలు-తల్లుల ఆరోగ్య విషయంలో కాని, తెలంగాణ నెంబర్-వన్ అని భారత ప్రభుత్వం మనకు సర్టిఫికేట్ ఇవ్వడం జరిగింది. రాబోయే కాలంలో కూడా దీనిని మరింత గొప్పగా కొనసాగించే ప్రయత్నం చేస్తామని చెబుతూ, ఎక్కడన్నా చిన్నచిన్న లోపాలుంటే కూడా సవరించుకునే ప్రయత్నం కూడా తప్పకుండా చేస్తామని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ప్రశ్న నెం.544(12)

శ్రీ అంజయ్య ఎల్లనమోని, ఎమ్మెల్యే:- గౌరవనీయులైన విద్యా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) రాష్ట్రంలో నూతనంగా ఏర్పడిన మండల కేంద్రాలలో ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలలను స్థాపించుటకు ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా;

(ఆ) అయినచో, ఆ కళాశాలలను ప్రత్యేకించి షాద్ నగర్ నియోజకవర్గంలోని కొత్తూరు మరియు కొందుర్గ్ మండలాలలో ఎప్పటిలోగా స్థాపిస్తారు?

గౌరవనీయులైన విద్యా శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి పి. సబిత):- (అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ వై. అంజయ్య:- అధ్యక్షా, కొత్తగా ఏర్పడిన మండలాల గురించి నేను ప్రశ్న అడిగాను. పొందూరు, కొత్తూరు పాత మండలాలు. ఒక్కొక్క మండలంలో అరవై, డెబ్బై వేల మంది జనాభా ఉంది. ఒక మండలం లేదా గ్రామం నుండి ఏ కళాశాలకు వెళ్లాలన్నా ముప్పై, నలభై కిలోమీటర్లు వెళ్లాలి. బస్సులు లేక చాలామంది విద్యార్థులు చదువు మానివేస్తున్నారు. ఇంత జనాభా ఉన్న చోట కూడా జూనియర్ కళాశాల పెట్టకపోతే పిల్లలకు మనం ఏ విద్యను అందించగలము? గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు గ్రామీణ స్థాయిలో ఉన్న నిరుపేద కుటుంబాల పిల్లలకు విద్యను

అందించాలనే ఉద్దేశంతో గురుకుల పాఠశాలలను ఏర్పాటు చేసి, అనేక కుటుంబాలలో సంతోషాన్ని నింపుతున్నారు. అదే విధంగా కొందుర్గు మండలం చాలా ఇంటిరియర్ ప్లేస్. అక్కడ ఒక ఎస్సీ గురుకుల పాఠశాల ఉంది. అక్కడ జూనియర్ కళాశాల ఉన్నట్లయితే ఎక్కువ మంది చదువుకునే అవకాశం ఉండేది. కొత్తూరులో కూడా ఎస్సీ బాలురుల పాఠశాల ఉంది. అక్కడ పదవ తరగతి వరకే ఉంది. ఆ పై చదువులకు ఎక్కడికీ పోవడానికి అవకాశం లేకుండా ఉంది. మావి పాత మండలాలు. కొత్త మండలాలు కావు. కాబట్టి అక్కడ జూనియర్ కళాశాలలను ఏర్పాటు చేసే అవకాశాన్ని పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

11.20 శ్రీమతి పి.సబిత:- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉ. 404 ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలలు, 38 ఎంయిడెడ్ కళాశాలలు ఉన్నాయి. కెజిబివి మాడల్ పాఠశాలలతోబాటు వివిధ సంక్షేమ శాఖల ఆధ్వర్యంలో మరొక్క 759 ఇంటర్మీడియట్ కళాశాలలు నిర్వహించబడుతున్నాయి. రాష్ట్రంలోని 445 మండలాల్లో విద్యాశాఖతోబాటు సంక్షేమ శాఖ నిర్వహిస్తున్న 1201 జూనియర్ కళాశాలలు నడుస్తున్నాయి. జూనియర్ కళాశాలల్లో కూడా ఉచిత విద్యను ప్రవేశ పెట్టిన ఘనత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి దక్కుతుంది. రూ.10 కోట్లు వెచ్చించి ఉచితంగా పుస్తకాలను కూడా పంపిణీ చేయడం జరుగుతుంది. విద్యార్థులు పరీక్షల ఒత్తిడిని జయించి పరీక్షల్లో విజయం సాధించేందుకు అన్ని సైనేటు మరియు ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలల్లో విద్యార్థుల కౌన్సిలర్లను కూడా నియమించడం జరిగింది. కోవిడ్-19 నేపథ్యంలో భౌతికంగా పాఠశాలలను నిర్వహించాలనుకునే సమయంలో కూడా టీశాట్ దూరదర్శన్ యాదగిరి ఛానల్ ద్వారా డిజిటల్ తరగతులను కూడా బోధించడం జరిగింది. ఇప్పటికే 80 శాతం సిలబస్ ను కూడా పూర్తి చేసుకోవడం జరిగింది. ఉచితంగా నాణ్యమైన విద్యను అందించడంతోబాటు సమగ్ర అభివృద్ధికి బాటలు వేస్తూ, సరికొత్త ప్రమాణాలతో నెలకొల్పడంతో ప్రభుత్వ కళాశాలల్లో చదువుతున్న విద్యార్థుల సంఖ్య ఏటా పెరుగుతున్నది.

2018-19 విద్యా సంవత్సరంలో ఒక లక్షా అరవై ఆరు వేల మంది విద్యార్థులు ఉంటే, 2019-20 విద్యా సంవత్సరంలో ఒక లక్షా డెబ్బై వేల మంది విద్యార్థులు జూనియర్ కళాశాలల్లో విద్యనభ్యసించడం జరుగుతున్నది. ప్రస్తుత సంవత్సరం ఒక లక్షా డెబ్బై ఎనిమిది వేల మంది విద్యార్థులు ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలల్లో చేరడమయింది. గౌరవ శాసనసభ్యులు చెప్పినట్లు రాష్ట్రంలోని కొన్ని మండలాల్లో జూనియర్ కళాశాలల అవసరం అక్కడక్కడా ఉంది. కొత్తగా ఏర్పడిన మండలాల్లో కూడా జూనియర్ కళాశాలల అవసరం ఉంది. గౌరవ షాద్ నగర్ శాసనసభ్యులు అంజయ్యగారు చెప్పిన నాలుగు మండలాల్లో రెండు కొత్త మండలాలు కూడా ఉన్నాయి. షాద్ నగర్ నియోజకవర్గానికి సంబంధించిన నందిగామ, కొత్తూరు, కొందూరు, చౌదర్ గూడ మండలాల్లో జూనియర్ కళాశాలల కోసం ప్రపోజల్స్ పంపించడం జరిగింది. ఈ అంశం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది.

MR. SPEAKER:- Now, Question Hour is over.

All the Papers included in today's Agenda are deemed to have been laid on the Table of the House.

PAPERS LAID

1. A copy of the 4th Annual Report of the Telangana State Technology Services Limited, for the year 2018-19 as required under Section 394 of the Companies Act, 2012.

2. A copy in each of the 1st and 2nd Annual Reports of the Telangana State Forest Development Corporation Limited for the years 2015-16 and 2016-17 respectively as required under Section 394(2) of the Companies Act, 2013.

3. A copy of the 5th Annual Report of the Telangana Power Finance Corporation Limited for the year 2018-19 as required under Section 394 of the Companies Act, 2013.

4. A copy in each of the following Regulations of the Telangana State Electricity Regulatory Commission as required under Section 82 of the Electricity Act, 2003.

Sl. No.	Regulation No.	Regulation Title	Date of publication in the Telangana Gazette
1.	1 of 2014	(Adoption of previously subsisting Regulations, Decisions, Directions or Orders, Licences and Practice Directions) Regulation, 2014.	10.12.2014
2.	1 of 2015	First Amendment to APERC (Licensee's duty for supply of electricity on request) Regulation, 2013.	20.01.2015
3.	2 of 2015	Conduct of Business Regulations, 2015.	02.05.2015
4.	3 of 2015 Amendment 3 of 2015	(Establishment of Mechanism for Redressal of Grievances of the Consumers) Regulation, 2015.	03.10.2015
5.	4 of 2015	Constitution of State Advisory Committee and its Functioning Regulation, 2015.	10.11.2015
6.	1 of 2016	Regulation No.1 of 2016 (Compliance Audit).	25.01.2016
7.	2 of 2016	Regulation No.2 of 2016 (Levy of fees for various services rendered by the Commission).	28.03.2016
8.	3 of 2016	Regulation No.3 of 2016 (Terms & Conditions of Appointment and Payment of Remuneration to Standing Counsel / Advocate on Record and Counsel).	14.06.2016
9.	4 of 2016	Regulation No.4 of 2016 (Distribution Licence Regulations).	02.07.2016
10.	5 of 2016	Regulation No.5 of 2016 (Licensees' Standards of Performance).	16.07.2016
11.	6 of 2016	Regulation No.6 of 2016 (Regulation for connectivity with the Grid and sale of electricity from the Roof-top Solar Photovoltaic System).	23.11.2016
12.	1 of 2017	Regulation No.1 of 2017 (Third Amendment to (Interim balancing and settlement code for open access transactions) Regulation No.2 of 2006).	25.03.2017
13.	1 of 2018	Commission issues Regulation on (1st Amendment to the Regulation on establishment of mechanism for redressal of Grievances of the consumers) Regulation, 2018.	24.04.2018
14.	2 of 2018	Commission issues Regulation on Renewable Power Purchase Obligation (RPPO) obligation entities.	02.05.2018
15.	3 of 2018	Commission issues Regulation on (Forecasting, Scheduling, Deviation Settlement and Related Matters for Solar and Wind Generation Sources) Regulation No.3 of 2018.	31.05.2018
16.	4 of 2018	Commission issues Regulation on (STATE ELECTRICITY GRID CODE) Regulation No.4 of 2018.	28.12.2018
17.	1 of 2019	Commission issues Regulation on (Terms and Conditions of Generation Tariff) Regulation No.1 of 2019.	01.02.2019

5. A copy of the 19th Annual Report of the Northern Power Distribution Company of Telangana Limited for the year 2018-19 as required under Section 395 of the Companies Act, 2013.

వాయిదా తీర్మానాలు

MR. SPEAKER:- శ్రీ అక్బరుద్దీన్ ఒవైసీ గారు మరియు ఇతరులు వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖ జీ.ఓ.ఎమ్.ఎస్. సంఖ్య-6 ను రద్దు చేయాలని మరియు గంగుత్రకులాలవారి సమస్యలను పరిష్కరించమని కోరుతూ ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమైనది. శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క గారు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ద్వంద్వ వైఖరి వలన అక్రమంగా నిర్మిస్తున్న రాయలసీమ ఎత్తిపోతల ప్రాజెక్టు గురించి చర్చించాలని కోరుతూ ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమైనది. Now, Zero Hour. I am requesting all the Members.

జీరో అవర్ కి సంబంధించి సభ్యులందరూ ఉపన్యాసాలు ఇస్తున్నారు. ఏదో ఒక అంశంపై మాత్రమే మాట్లాడండి. ఎక్కువ అంశాలను మాట్లాడడానికి సమయం తక్కువ ఉంది. కాబట్టి, దయచేసి సభ్యులందరూ సహకరించాలని కోరుతున్నాను.

జీరో అవర్

శ్రీ రేగా కాంతారావు:- పినపాక నియోజకవర్గంలో రహదారులు లేని గ్రామాలు ఉన్నాయన్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉందా? ఒకవేళ ఉన్నట్లైతే, ఆ రహదారులకు బడ్జెట్ 2021-22లో నిధులు కేటాయించి వాటి అభివృద్ధికి దోహదపడతారా లేదా? ఎప్పటిలోగా ఈ రహదారులకు మంజూరు ఇస్తారని అడుగుతున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో ప్రధానంగా రహదారులు లేని గ్రామాలు నాలుగు ఉన్నాయి. ఒకటి మణుగూరు టౌన్ కి కూతవేటు దూరంలో ఉన్న బుగ్గకమ్మంతు గ్రామానికి రహదారులు లేక అక్కడి ప్రజలు అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. అశ్వాపురం మండలంలో వేములూరు, మణుగోతలగూడెం మండలాల్లో రహదారులు లేకపోవడం వలన గత వర్షాకాలం సమయంలో వరదలు వచ్చిన

సందర్భంలో అవతల గర్భిణి స్త్రీ చనిపోతే మేము వాగు ఇవతలి నుండి నిస్సహాయ స్థితిలో చూడాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాబట్టి, తక్షణమే ప్రభుత్వం స్పందించి నిధులు మంజూరు చేయాలని కోరుతున్నాను. అళ్లపల్లి మండలానికి సంబంధించి వెంకటాపురం సింగారం అనే గ్రామంలో గతంలో రహదారి మంజూరు అయినప్పటికీ, అటవీ శాఖ అనుమతులు లేవని అధికారులు నిర్లక్ష్యం చేయడంతో ఆ నిధులు రాలేదు. కాబట్టి, ఆ నిధులను తిరిగి మంజూరు చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. కర్కగూడెం మండలంలో దోమెడ గ్రామానికి సంబంధించి 15 కిలో మీటర్ల రహదారికి సంబంధించి గతంలో మావోయిస్టు పార్టీ సభ్యులు ప్రాక్లెయిన్ లను అనుమతించనందు వలన ఆ రహదారులు ఆగిపోవడం జరిగింది. ఆ రహదారిని తిరిగి మంజూరు చేసినట్లైతే సంబంధిత గ్రామాల ప్రజల రాకపోకలకు అవకాశం ఉంటుందని తెలియజేస్తూ, సంబంధిత మంత్రివర్యులు సమాధానం చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, సభ్యులు రేగా కాంతారావు గారు అడిగిన ప్రశ్నను నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత ఆర్ అండ్ బి శాఖామాత్యులకు మరియు అధికారుల దృష్టికి తీసుకెళ్తాము.

శ్రీ ఆత్రం నక్కు:- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన నాటి నుండి గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు ఆరోగ్యం విషయంలో పటిష్టమైన చర్యలు చేపట్టిన కారణంగా గిరిజన ప్రాంతాల్లో అతిసార మరియు మలేరియా వ్యాధుల వలన జరిగే మరణాలు పూర్తిగా తగ్గాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మరిన్ని సదుపాయాలను అందజేస్తే, ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లోని వ్యాధిగ్రస్తులకు పూర్తి స్థాయిలో వైద్య సదుపాయం అందే అవకాశం ఉన్నందున నా నియోజక వర్గమైన ఆసిఫాబాదు నియోజకవర్గంలో రెద్దన, రాంకిడి, కెరిమెరి, జైనురులో అదనంగా నూతన పిహెచ్ సిలు మంజూరు చేయాలని అదే విధంగా జైనురు, నార్సూరు, తిర్యాణి పిహెచ్ సిలను పిహెచ్ సిలుగా మారుస్తూ, గతంలో

ప్రతిపాదనలు ఇవ్వడం జరిగింది. వాటికి పూర్తి స్థాయిలో సదుపాయాలను కల్పిస్తూ, సిబ్బందిని కూడా నియమించాలని కోరుతున్నాను. జైహారు ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో ఉన్న ఆసుపత్రి పెద్దది. దానిని సిహెచ్ సిగా మార్చడం జరిగినప్పటికీ ఇప్పటి వరకు సిబ్బందిని నియమించలేదు. కనుక సిబ్బందిని నియమించాలని కోరుతున్నాను.

నూతన మండలాల్లో గాతిగూడెం మరియు లింగాపూర్ మండలాల పిహెచ్ సిలకు 108 మరియు 104 వాహనాలను మంజూరు చేయాలని కోరుతున్నాను. గతంలో గౌరవ కేటీఆర్ గారి జన్మదినం సందర్భంగా మా నియోజకవర్గానికి రెండు అంబులెన్సులను అందజేసినందున గౌరవ కేటీఆర్ గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఆసిఫాబాదు జిల్లా కేంద్ర ఆసుపత్రిలో డయాలసిస్ సెంటర్ ను మంజూరు చేయాలని గతంలో మంత్రిగారిని కోరడం జరిగింది. అది ఇప్పటి వరకు మంజూరు కాలేదు. మా జిల్లాకు సంబంధించిన కిడ్నీ వ్యాధిగ్రస్తులు మంచుర్యాల జిల్లా ఆసుపత్రికి వెళితే, మీరు ఆసిఫాబాదు జిల్లాకు సంబంధించిన వారు అని చెప్పి తిరిగి పంపించేస్తున్నారు. మా జిల్లా కేంద్రంలో పూర్తి స్థాయిలో సదుపాయాలను కల్పించడంతో బాటు సిబ్బందిని నియమించి డయాలసిస్ సెంటర్ ను మంజూరు చేయాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ అలీ:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఆత్రం సక్కు గారు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రి గారికి తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ దుర్గం చిన్నయ్య:- అధ్యక్షా, బెల్లంపల్లి మున్సిపాలిటీలో ఒకవైపు ప్రభుత్వ భూములు మరొకవైపు సింగరేణి భూములు ఉండేవి. సింగరేణి సంస్థకు అవసరం లేని భూములను ప్రభుత్వానికి అప్పజెప్పమని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని మేము కోరగా గతంలో 20-30 సంవత్సరాల నుండి ఇళ్లు కట్టుకుని ఉన్నవారికి ఇళ్ల పట్టాలను ఇవ్వాలని వారు ఆదేశించడం జరిగింది. అక్కడ అవసరం లేని సింగరేణి క్వార్టర్లు అన్నింటినీ, ముఖ్యంగా 20-30

సంవత్సరాల నుండి నివాసం ఉన్న ఇళ్లకు పట్టాలు ఇవ్వాలని ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశించినప్పటికీ పేపర్ వర్క్ జరిగింది కానీ, అధికారులు ఇప్పటి వరకు పట్టాలు ఇవ్వలేదు. కాబట్టి తొందరగా పట్టాలు ఇప్పించే విధంగా అధికారులకు ఆదేశాలు ఇవ్వాలని గౌరవ మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ అలీ:- అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యులు దుర్గం చిన్నయ్యగారు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

11.30 డా.ఎమ్. సంజయ్:- అధ్యక్షా, మీ ద్వారా గౌరవ ఉ. విద్యాశాఖ మంత్రిగారికి ఒక విషయం విన్నవించ దలచుకున్నాను. జగిత్యాల డిగ్రీ కళాశాల one of the oldest erstwhile కరీంనగర్ జిల్లాలో 24 ఎకరాలతో దాదాపు 50వేల చదరపు అడుగులతో కాలేజీ నిర్మాణం ఉంటుంది. గతంలో మేము చదువుకుంటున్నప్పుడు సుమారు మూడు వేలకు పైగా విద్యార్థులు ఉండేవారు. ఆ సంఖ్య ఇప్పుడు సుమారు 350కి పడిపోయింది. ఫుల్ టైమ్ ప్రిన్సిపల్ లేరని నేను చాలా సార్లు అధికారులకు విన్నవించడం జరిగింది. ఆ కాలేజీకి మళ్ళీ పూర్వ వైభవం పొందే విధంగా ఎటువంటి చర్యలు తీసుకుంటారని తమరి ద్వారా విద్యాశాఖా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీమతి పి.సబిత:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు డా.సంజయ్ గారు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎన్. రాజేందర్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, నారాయణపేట నియోజకవర్గం మరికల్ మండలంలో సుమారు 30 సంవత్సరాల క్రింద ఒక బస్ స్టాండ్ కట్టడం జరిగింది. అది మండల హెడ్ క్వార్టర్స్ అయింది. అక్కడ నేషనల్ హైవే ఉన్నది. వర్షాకాలంలో వర్షాలు బాగా పడడం వల్ల అది పాడైపోయింది. దానిని రిపేర్ చేయించి సిమెంట్ ప్లాట్ ఫామ్స్ వేయించి ఒక షాపింగ్ కాంప్లెక్స్ కడితే ఆదాయ వనరులు వస్తాయి. కాబట్టి ఇది చాలా ముఖ్యమైన డిమాండ్. మా నియోజకవర్గానికి అది సెంటర్ పాయింట్ గా ఉంటుంది. దయచేసి రవాణా శాఖ

మంత్రిగారు ఈ విషయంలో హామీ ఇవ్వాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పువ్వాడ అజయ్ కుమార్ :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రాజేందర్ రెడ్డి గారు లేవనెత్తిన కమర్షియల్ కాంప్లెక్స్ నిర్మాణానికి సంబంధించిన సమస్యను నోట్ చేసుకున్నాను.

శ్రీమతి గొంగిడి సునీత :- అధ్యక్షా, ఎండాకాలం వస్తోంది, ముఖ్యమంత్రిగారి దయవల్ల మిషన్ భగీరథ ద్వారా ఎక్కడ కూడా నీటి ఎద్దడి లేకుండా ఇంటింటికి నల్లా ద్వారా త్రాగునీటిని సరఫరా చేస్తున్నప్పటికీ గత సంవత్సరం మా ప్రాంతానికి కొంత ఇబ్బంది జరిగింది. ఆలేరు, భువనగిరి నియోజకవర్గాలకు నీటిని సరఫరా చేసే వాటర్ బ్రీట్ మెంట్ ప్లాంట్ మేధ్యల్ జిల్లాలోని ఫున్ పూర్ లో ఉంటుంది. దాని మేనేజ్ మెంట్ అంతా కూడా హెచ్.ఎమ్.డబ్ల్యూ.ఎస్ పరిధిలో ఉండడం వల్ల హైదరాబాద్ నగరానికి ఎక్కువగా నీటి సరఫరా చేయడం వలన యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లాలో ఉన్న భువనగిరి, ఆలేరు నియోజకవర్గాలకు నీటిని ఎండాకాలం రాగానే తక్కువగా సరఫరా చేస్తున్నారు. గత సంవత్సరం వేసవికాలం అంతా ఎమ్మెల్యేలద్వారం అధికారుల వెంబడి పడి నీళ్లు ఎక్కువగా ఇవ్వమని వారి ఆఫీసుల చుట్టూ తిరగడం జరిగింది. ముందుచూపుతో ఈ వేసవి కాలంలో అలాంటి ఇబ్బంది లేకుండా భగీరథ పథకం ద్వారా నీళ్లు సమగ్రంగా వచ్చే విధంగా ముందుగానే ప్లాన్ చేసి అధికారులు మాకు ఇబ్బంది లేకుండా చూడాలి. సంబంధిత మంత్రిగారు సభలో లేరు. నోట్ చేసుకున్నామనే మాట కాకుండా ఈ సమస్య వంద శాతం పరిష్కారం కావాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పువ్వాడ అజయ్ కుమార్ :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యురాలు గొంగిడి సునీత గారు మిషన్ భగీరథకు సంబంధించి ఆలేరు, భువనగిరిలో త్రాగునీటి సమస్య ఉందని చెప్పారు. ఈ విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రివర్గులకు తెలియజేస్తాను.

శ్రీ చల్లా ధర్మారెడ్డి :- అధ్యక్షా, పరకాల నియోజకవర్గంలో ఆత్మకూరు మండలం నుంచి ములుగుకు వెళ్లే దారిలో కల్యాణపూర్ గ్రామంలో పురాతనమైన కాకతీయ

రాజులు కట్టిన కోటగుళ్లు ఉన్నాయి. వాటిని టూరిజం డిపార్ట్ మెంట్ ద్వారా పునరుద్ధరణ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎన్ హెచ్ రోడ్డుకు మెయిన్ రోడ్డులోనే ఆరు ఎకరాల ఇరవై గుంటల భూమి ఉన్నది. అవన్నీ కూలిపోయి శిథిలావస్థలో ఉన్నాయి. దానిని టూరిజం స్పాట్ లాగా చేస్తే అటు రామప్ప దేవాలయానికి వెళ్లే వారికి మరియు కాళేశ్వరం వెళ్లే వారికి టూరిజం స్పాట్ లాగా ఉంటుంది, దీని ద్వారా టూరిజం బాగా అభివృద్ధి చెందే అవకాశం ఉన్నందున తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా సంబంధిత మంత్రివర్గులకు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్ :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ధర్మారెడ్డి గారు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. వరంగల్ జిల్లాలో ఒక సర్క్యూట్ లో ఏర్పాటు చేసి రామప్ప దేవాలయం కావచ్చు అదే విధంగా అనేక ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేస్తున్నాము. వారు చెప్పిన విషయాన్ని కచ్చితంగా వీలైనంత త్వరలో పరిష్కరిస్తాము.

(గౌరవ డెప్యూటీ స్పీకర్ అధ్యక్ష స్థానం వహించారు)

శ్రీ కె. విద్యాసాగర్ రావు :- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రతి నియోజకవర్గంలో వంద పడకల ఆసుపత్రిని ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. కోరుట్ల నియోజకవర్గానికి రూ.20 కోట్లు కేటాయించినట్లు జి.ఓ. వచ్చినప్పటికీ ఇప్పటి వరకు నిధులు విడుదల కాలేదు. రెండు సంవత్సరాల క్రితం ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి గారితో ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేయించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరమైనా నిధులు మంజూరు చేసి రాబోయే రెండు మూడు సంవత్సరాలలో వంద పడకల ఆసుపత్రి నిర్మాణాన్ని పూర్తి చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పువ్వాడ అజయ్ కుమార్ :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు విద్యాసాగర్ రావు గారు ప్రస్తావించిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మాత్యులగారికి తెలియజేసి బిల్డింగ్ పూర్తి చేసే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె.పి. వివేకానంద్ :- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో సుమారు 12,000 ప్రైవేటు పాఠశాలలు ఉంటే అందులో 10,000 బడ్జెట్ పాఠశాలలు ఉన్నాయి. జిహెచ్ఎంసి ప్రాంతంలో 5,750 బడ్జెట్ పాఠశాలలు ఉన్నాయి. సుమారు 20 లక్షల మంది విద్యార్థులు చదువుతున్నారు. లక్షా నలభై మూడు వేల మంది ఉపాధ్యాయులు ఉన్నారు. బడ్జెట్ పాఠశాలలను క్యాటగరైజేషన్ చేయని మూలంగా, కార్పొరేట్ పాఠశాలలకు వేస్తున్న ట్యాక్స్ లనే ఈ బడ్జెట్ పాఠశాలలకు కూడా వేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా ఈ పాఠశాలలన్నీ కూడా నోటిఫైడ్ స్లమ్స్ ఉన్న ప్రాంతంలోనే ఉన్నాయి. మీకు తెలుసు, కుత్బుల్లాపూర్ లోని చింతల్, షాపూర్ నగర్, జగద్గిరిగుట్ట, రామవరం వంటి ప్రాంతాలన్నీ ఎక్కువ శాతం పేద, మధ్యతరగతి కుటుంబాలు నివసించే ప్రాంతాలు. వీటి దగ్గరగానే ఈ బడ్జెట్ పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేశారు. సుమారు 300 పైచిలుకు బడ్జెట్ పాఠశాలలు మా నియోజకవర్గంలో, జిహెచ్ఎంసి ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. క్యాటగరైజేషన్ చేసి, ఆస్తి పన్నుపై సమీక్షించి వాణిజ్యేతర పన్ను విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టాలని నేను మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. విద్యుత్తు చార్జీలను మరియు నీటి బిల్లులను కమర్షియల్ క్యాటగిరీ నుంచి డొమెస్టిక్ గా మార్చాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

కరోనా లాక్ డౌన్ లో సుమారు 10 నెలలు ఈ పాఠశాలలు మూసివేయడంతో ట్యాక్స్ కట్టలేని పరిస్థితుల్లో వారు ఉన్నారు. కాబట్టి జిహెచ్ఎంసి ప్రాంతంలో ఏవైతే నోటిఫైడ్ స్లమ్స్ లో ఈ బడ్జెట్ పాఠశాలలు ఉన్నాయో వాటన్నింటికీ ట్యాక్స్ లను రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను. గడచిన కరోనా సమయంలో ఈ బడ్జెట్ పాఠశాలలో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులకు సరైన వేతనాలు లేవు. కాబట్టి వారికి కూడా రూ.6,000 నెలకు భృతి క్రింద విద్యాశాఖ ద్వారా అందించాలని కోరుతున్నాను. క్యాటగరైజేషన్ చేయని మూలంగా ఆ భారం అంతా పిల్లల తల్లిదండ్రులపైన పడుతున్నది. వాళ్లంతా కార్మికులు, రోజూ వారి వేతనం క్రింద పని చేసే పేద, మధ్యతరగతికి సంబంధించిన వారు. తక్షణమే చర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. జిహెచ్ఎంసి ప్రాంతంలోని

సుమారు 20 లక్షల మంది విద్యార్థులు ఆ పాఠశాలలపై ఆధారపడ్డారు. కాబట్టి తల్లిదండ్రులకు ఉపశమనం కలిగే విధంగా ఉండాలి కాబట్టి క్యాటగరైజేషన్ చేయాలి. కరెంటు మరియు నీటి బిల్లులను డొమెస్టిక్ క్యాటగిరీ కింద పరిగణించాలి. ట్యాక్స్ కూడా నాన్ కమర్షియల్ క్రింద పరిగణించాలి. కరోనా సమయంలో పాఠశాలలు లేవు. కాబట్టి పది నెలలు ట్యాక్స్ రద్దు చేసే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా గౌరవ విద్యాశాఖ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పి. సబిత:- అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యులు వివేకానంద్ గారు చెప్పిన అంశాలన్నీ నోట్ చేసుకున్నాను. విద్యాశాఖ, మున్సిపల్ శాఖ, విద్యుత్ శాఖ మూడు శాఖలకు సంబంధించిన సమస్య కాబట్టి తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ఆళ్ల వెంకటేశ్వర రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీ ద్వారా పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు గ్రామ పంచాయతీలు బాగుపడాలని చెప్పి ప్రతి నెలా క్రమం తప్పకుండా నిధులు మంజూరు చేస్తున్నారు. దానిద్వారా గ్రామ పంచాయతీలు బాగా తయారవు తున్నాయి. చాలా గ్రామ పంచాయతీలలో విద్యుత్తుకు సంబంధించి ఇండ్లమీద ఉన్న వైర్లు తరలించకుండా ఉండడం వల్ల చాలా ఇబ్బంది అవుతుంది తద్వారా షాక్ కొట్టి గ్రామస్తులు మరణించిన సందర్భాలు ప్రత్యేకంగా నా నియోజకవర్గంలో చాలా ఉన్నాయి. గ్రామ పంచాయతీలో ఒక్కొక్క చోట దాదాపు 20 లక్షల రూపాయలు, 30 లక్షల రూపాయలు బ్యాంక్ లో నిధులు ఉన్నాయి. కాబట్టి ఆ నిధులు గ్రామపంచాయతీలో ఎలక్ట్రికల్ వైర్లు తరలింపు కొరకు వాడుకొనే విధంగా అధికారులకు ఆదేశాలు ఇవ్వాలని గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే కొన్ని సార్లు ఎమ్మెల్యే నిధులు పెట్టినా కూడా రిజెక్ట్ అయిన సందర్భాలున్నాయి. ప్రత్యేక పర్మిషన్ ఇస్తే ప్రతి గ్రామంలో ఏదో ఒక వాడలో ఈ సమస్య ఉన్నది. అందరికీ ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది కాబట్టి క్లియర్ గా ఆదేశాలను జిల్లా కలెక్టర్లకు ఇవ్వాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు :- అధ్యక్షా, ఈ సమస్య ఇది వరకే ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి వచ్చింది. రెండు మూడు రోజుల్లో సంబంధిత సమస్యను పరిష్కరిస్తాము.

11.40 **శ్రీమతి బానోతు హరిప్రియ :-** ధన్యవాదాలు ఉ. అధ్యక్షా. ఇల్లందు నియోజకవర్గంలోని గార్ల మండలంలో రామాపురం వద్ద పాకాల ఏటిపై చెక్ డ్యామ్ మీద లోలెవల్ బ్రిడ్జి ఉంది. వరదల కారణంగా ఆ బ్రిడ్జి పాడైపోయింది. కొంతమంది తెలియక ఆ బ్రిడ్జి మీది నుంచి వెళ్లి ప్రాణాలు కోల్పోయిన సందర్భాలున్నాయి. గత ప్రభుత్వాల హయాంలో ఎన్నిసార్లు నివేదించినా కూడా ఆ బ్రిడ్జిని ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. కాని ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకెళ్లిన వెంటనే ఆయన స్పందించి, పంచాయతీరాజ్ మంత్రి గారికి డిపిఆర్ తయారుచేసి దానికి సంబంధించిన పూర్తి వివరాలు ఇవ్వవలసిందిగా వారిని ఆదేశించారు. ఆ డిపిఆర్ ని త్వరితగతిన పూర్తి చేయాలి. ఆ బ్రిడ్జి రెండు మండలాలకు కనెక్ట్ అయి ఉంది. ఏడు గ్రామాల ప్రజలకు అవసరమైన ఆ హైలెవెల్ బ్రిడ్జిని మంజూరు చేయవలసిందిగా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు :- వారు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ జి. విఠల్ రెడ్డి :- ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. బాసరలోని ప్రముఖ ట్రిపుల్ ఐటీ ఇన్ స్టిట్యూట్ 2008 సంవత్సరంలో ప్రారంభమైంది. ఇంతకు ముందు ప్రతి సంవత్సరం దాంట్లో 2000 మంది విద్యార్థుల సంఖ్య ఉండగా దానిని ఇప్పుడు 1500లకు కుదించారు. ప్రభుత్వ మోడ్రన్ స్కూల్స్, రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ లో పాసైన విద్యార్థులకు అక్కడ అడ్మిషన్ లభించే అవకాశముంది. ప్రతి సంవత్సరం సుమారు 1500 సీట్లకు 30000 మంది విద్యార్థులు అందులో అడ్మిషన్ కొరకు అప్లై చేస్తున్నారు. అందులో చాలీచాలని సీట్లు ఉన్నాయి. కాబట్టి సీట్ల సంఖ్యను 1500 నుంచి 2000లకు పెంచాలి. అలాగే అక్కడ మెంటర్స్ అనేవారు విద్యార్థులకు చేస్తున్నారు. వారు మెరిట్ లో సెలెక్ట్ అయ్యారు. వారిని ఇంతవరకు ప్రభుత్వం పర్మినెంట్ చేయకపోవడం వల్ల వారు చాలా

ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. భవిష్యత్తులో మా పరిస్థితి ఏమిటని ప్రశ్నిస్తున్నారు. అక్కడ ఫండ్స్ కూడా చాలా తక్కువగా ఇస్తున్నారు. అక్కడ 7500 మంది విద్యార్థులు ఉంటే 2,500 సిబ్బంది పని చేస్తున్నారు. వారికి తగిన సౌకర్యాలు లేవు. అక్కడ ఫండ్స్ పెంచవలసిన అవసరముంది.

2013 సంవత్సరం నుంచి ఇప్పటి వరకు వైస్ ఛాన్సలర్ గారిని ఇన్ చార్జ్ గా నియమించారు. పర్మినెంట్ వి.సి లేక చాలా ఇబ్బంది ఏర్పడుతున్నది. ఇతర యూనివర్సిటీలలో విసి స్టాఫ్ ను అపాయింట్ చేస్తామంటున్నారు. వాటితోపాటు బాసరలోని ట్రిపుల్ ఐటీ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో కూడా పర్మినెంట్ వి.సిని నియమించాలని మీద్యారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అలాగే అక్కడ నాన్ టీచింగ్ సిబ్బంది పది సంవత్సరాల నుంచి పనిచేస్తున్నారు. ఇంతవరకు వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయలేదు. వారు చాలీచాలని జీతాలతో చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఇలా చాలా సమస్యలున్నాయి. ఇది మన భారతదేశంలోనే మంచి ఇన్ స్టిట్యూట్. పది సంవత్సరాల నుంచి చూసుకుంటే 15000 మంది విద్యార్థులు ఆ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో పాసైనారు. ప్రతి సంవత్సరం పాసైన వారిలో 50 శాతం మంది విద్యార్థులకు ప్రయివేట్ ఇన్ స్టిట్యూట్ లలో, వేరే కంపెనీలలో, గవర్నమెంట్ ఇన్ స్టిట్యూట్ లలో ఉద్యోగాలు పొందారు. ఇంత మంచి ఇన్ స్టిట్యూట్ మన తెలంగాణలో ఉంది. మీరు కూడా బాసరలోని అమ్మవారి దర్శనానికి వచ్చి ట్రిపుల్ ఐటీ ఇన్ స్టిట్యూట్ ని చూసి, తొందరగా ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పి. సబిత :- గౌరవ శాసనసభ్యులు విఠల్ రెడ్డిగారు ప్రస్తావించిన బాసరలోని ట్రిపుల్ ఐటీ ఇన్ స్టిట్యూట్ అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. తప్పకుండా పరిశీలించి, తగిన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ టి. ప్రకాష్ గౌడ్ :- అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలోని శంషాబాద్ మరియు రాజేంద్రనగర్ ప్రాంతాలలో రెండు జూనియర్ కాలేజీలు ఉన్నాయి. దీనికి సంబంధించి గతంలో కూడా అడగడం జరిగింది. దాంట్లో ప్రతి సంవత్సరం ఒక

వెయ్యి మంది విద్యార్థులు చదువుతుంటారు. దాన్ని ఇంతవరకు డిగ్రీ కాలేజీగా ఏర్పాటు చేయలేదు. చాలా మంది పేద విద్యార్థులు ఉన్నారు. వారు ప్రైవేటు కాలేజీలలో చదువుకోలేక పోతున్నారు. కాబట్టి దాన్ని తొందరగా డిగ్రీ కాలేజీగా ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పి. నబిత:- గౌరవ శాసనసభ్యులు ప్రకాశ్ గౌడ్ గారు ప్రస్తావించిన డిగ్రీ కాలేజీ అంశం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది.

శ్రీ పి. రోహిత్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, తాండూరు నియోజకవర్గంలో పెద్ద వేముల మండలంలో తట్టెపల్లి అనే ప్రాంతం ఉంది. ఈ ప్రాంతాన్ని 2016 సంవత్సరంలో మండలంగా ఏర్పాటు చేయాలని ప్రతిపాదించడం జరిగింది. అన్ని అర్హతలు ఉన్నప్పటికీ ఏ కారణం వల్లనో ఇది మండలంగా ఏర్పాటు కాలేదు. దీనికి సంబంధించి ఈ ప్రాంతంలో 11 గ్రామ పంచాయతీలు ఉన్నాయి. ఈ 11 గ్రామ పంచాయతీలలో 7 గిరిజన గ్రామ పంచాయతీలు ఉన్నాయి. అంతే కాకుండా 40 వేల మంది జనాభాలో 30 వేల మంది గిరిజనులే ఎక్కువగా ఉన్నారు. ఈ ప్రాంతానికి ప్రతిష్టాత్మకమైన అంశాలున్నాయి. బంజారుల ఆరాధ్య దైవమైన సేవాలాల్ మహారాజ్ కి సంబంధించిన వస్తువులు ఈ ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. అలాగే హిందువులకు సంబంధించి అంబురామేశ్వర ఆలయం కూడా ఈ ప్రాంతంలోనే ఉంది. ఈ ప్రాంతం అన్ని విధాలుగా ఎంతో వెనుకబడి ఉంది. పెద్దవేముల మండలం హెడ్ క్వార్టర్స్ కి సరైన రవాణా సౌకర్యం కూడా లేదు. ఇక్కడ లైమ్ స్టోన్, ల్యాటివేట్, సుద్దగనులు ఇలా ఎన్నో ఉన్నాయి. దాదాపు వంద కోట్ల రూపాయల పైచిలుకే ఈ ప్రాంతం నుంచి ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వస్తుంది. దీనికి సంబంధించి ఆల్ రెడ్డి నేను రిప్రజంటేషన్ కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ ప్రాంతంలో 80 శాతం పైగా గిరిజనులు ఉన్నారు కాబట్టి ఈ ప్రాంతాన్ని గిరిజన మండలంగా ప్రకటించాలని మీద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ధన్యవాదాలు.

శ్రీ పువ్వాడ అజయ్ కుమార్ :- తాండూరు శాసనసభ్యులు రోహిత్ రెడ్డిగారు ప్రస్తావించిన మండల ఏర్పాటు అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ నండ్ర వెంకట వీరయ్య:- అధ్యక్షా, ఈ జీరో అవర్ లో మేము ప్రస్తావించిన అంశాలకు గాను ప్రభుత్వం నుంచి మాకు ఎటువంటి ప్రత్యుత్తరం అందడం లేదు. సంబంధిత శాఖాధికారులు సభ్యులు లేవనెత్తిన అంశాలకు రాత పూర్వక సమాధానం ఇవ్వాలని గతంలో సభాపతిగారు ఆదేశించారు. దయచేసి సభాపతిగారు ఇచ్చిన రూలింగ్ ని అమలయ్యేలా సంబంధిత శాఖలను ఆదేశించాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- ఈ అంశాలను చీఫ్ సెక్రటరీ గారికి చెప్పడం జరిగింది. ఇవన్నీ ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ లో ఇవ్వబడ్డాయి. అవన్నీ వస్తున్నాయి.

శ్రీ నండ్ర వెంకట వీరయ్య :- మాకు ఇంతవరకు జీరో అవర్ లో లేవనెత్తిన అంశాలకు సంబంధించి సమాధానాలు రాలేదు అధ్యక్షా. మేము అడిగిన అంశాలు నియోజకవర్గానికి సంబంధించిన ఇష్యూస్ కావచ్చు, రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ఇష్యూస్ కావచ్చు. వెంటనే చెప్పలేరు కాబట్టి తర్వాత సభ్యుడు అడిగిన అంశాలకు సంబంధిత శాఖ రిస్పై పంపించాలి. కాని ఇంతవరకు పంపలేదు. కాబట్టి తమరు దాని మీద తగిన రూలింగ్ ఇచ్చి, ఇచ్చిన వాటిని వెంటనే అమలు చేసే విధంగా సంబంధిత శాఖలకు ఆదేశించాలని అందరి సభ్యుల తరపున కోరుతున్నాను. ఆర్థిక మంత్రిగా హరీష్ రావు గారు ఉన్నారు కాబట్టి దీన్ని అమలు చేసే విధంగా జీరో అవర్ లో మేము అడిగిన అంశాలకు రిస్పై ఇవ్వవలసిందిగా రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాం.

జూనియర్ పంచాయతీ కార్యదర్శులుగా తాత్కాలిక పద్ధతిలో అపాయింట్ అయి ఈరోజు ఎవరైతే గ్రామ పంచాయతీ ఔట్ సోర్సింగ్ కార్యదర్శులుగా నియమించబడి ఉన్నారో, వారికి 3 సంవత్సరాలు ప్రొటేషన్ పీరియడ్ ని ప్రభుత్వం నిర్దేశించడం జరిగింది. కొన్ని జిల్లాల్లో ఇప్పటికే ఔట్ సోర్సింగ్ ద్వారా నియమించబడిన పంచాయతీ కార్యదర్శులను జూనియర్ పంచాయతీ కార్యదర్శులుగా నియమించడం జరిగింది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఆ విధానాన్ని

అమలు చేయవలసిన అవసరముంది. ముఖ్యంగా మా ఖమ్మం జిల్లాలో తాత్కాలిక పద్ధతిలో నియమించబడిన పంచాయతీ కార్యదర్శులు మాకు రిక్వెస్ట్ చేయడం జరిగింది. కాబట్టి దాన్ని అమలు చేయాలని గౌరవ పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అలాగే వారికి హెల్త్ కార్డులతోపాటు ఇతర సదుపాయాలను కల్పించాలని, ఖాళీలతో సంబంధం లేకుండా వారికి ప్రమోషన్స్, వార్షిక ఇంక్రిమెంట్స్ అమలు చేయాలని మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అదే విధంగా మహిళా పంచాయతీ సెక్రటరీలకు ప్రసూతి సెలవులను కొద్దిగా పెంచాలని వారు కోరుతున్నారు. కాబట్టి దాన్ని కూడా అమలు చేయాలని మీ ద్వారా సంబంధిత మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. కాంట్రాక్ట్ పద్ధతిలో నియమించబడిన ఈ పంచాయతీ సెక్రటరీలను జూనియర్ పంచాయతీ సెక్రటరీలుగా నియమించాలని మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు :- పెద్దలు వీరయ్యగారు ప్రస్తావించిన అంశాలను నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. తప్పకుండా రాత పూర్వక సమాధానాలు పంపించడం జరుగుతుంది.

11.50 శ్రీ నన్నవనేని నందర్ :- అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందు
ఉ. గౌరవ శాసనసభ్యులు చెప్పినట్లుగా, కరోనా సమయంలో ప్రైవేటు పాఠశాలలు, ముఖ్యంగా బడ్జెట్ పాఠశాలల్లో ఉద్యోగం చేసే ఉపాధ్యాయులు మరియు కరస్పాండెంట్లు ఇద్దరూ కూడా పెద్ద ఎత్తున నష్టపోవడం జరిగింది. ఒక్కజిహామ్‌ఎసి పరిధిలోనే కాదు, రాష్ట్రమొత్తంలో ఈ విధంగా జరిగింది. వరంగల్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్/నా నియోజకవర్గంలో 108 బడ్జెట్ స్కూల్స్ ఉన్నాయి. మీ ద్వారా విద్యాశాఖామాత్యులకు, మున్సిపల్ శాఖామాత్యులకు, విద్యుత్తు శాఖామాత్యులకు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి నేను అభ్యర్థన చేస్తున్నాను. ఈ స్కూల్స్‌లో పని చేసే వాళ్లు ఇంకొక ఉద్యోగం చేయలేరు. ఇంకొక స్కూల్ పెట్టుకునే ఆర్థిక స్తోమత లేదు. బడ్జెట్ స్కూల్స్ పెట్టి వీళ్లంతా భారీగా నష్టపోయారు.

కరోనా సమయంలో అత్యధికంగా నష్టపోయిన వారు ఎవరైనా ఉన్నారంటే అది ఈ స్కూల్స్‌లో పని చేసిన టీచర్స్ మరియు ఆ స్కూల్స్ యాజమాన్యాలే. కాబట్టి ఈ సందర్భంగా నా అభ్యర్థన ఏమంటే, బడ్జెట్ స్కూల్స్ కి సంబంధించిన మున్సిపల్ ట్యాక్సును కమర్షియల్ గా తీసుకోకూడదు, అలాగే వాళ్లకు విద్యుత్తు బిల్లుల సబ్సిడీ ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. డిగ్రీలు, పిజిలు చేసి ఎవరైతే ఈ స్కూల్స్‌లో టీచర్స్ గా పని చేస్తున్నారో వారందరికీ కూడా ఈ కష్ట కాలంలో ప్రభుత్వవరంగా ఆర్థిక సహాయం చేయాలని నా ప్రత్యేక అభ్యర్థన.

శ్రీమతి పి. నబిత :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు నరేందర్ గారు ప్రస్తావించిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ రసమయి బాలకిషన్ :- అధ్యక్షా, మానకొండూరు నియోజకవర్గం, ఇల్లంతకుంట మండలంలో మిడ్ మానేరు ప్రాజెక్టు ఉంది. దీని క్రింద వెల్డాపూర్, వల్లంపట్ల, ఓగులాపూర్, చీర్లవంచ (ఇది గౌరవ మంత్రివర్యులు కెబీఆర్ గారి నియోజకవర్గంలో ఉంది) వంటి ఒక ఐదు గ్రామాల ప్రజలు ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో భూములు కోల్పోయారు. ఈ ఐదు గ్రామాల భూములు ప్రాజెక్టుకు ఎగువ భాగాన ఉన్నందున వారికి కాలువల ద్వారా నీరిచ్చే సౌకర్యం లేదు. అక్కడ ఒక లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు అవసరాన్ని గుర్తించి ప్రభుత్వానికి ఇప్పటికే విన్నవించడం జరిగింది. ఇక్కడ లిఫ్ట్ ఏర్పాటు చేస్తే ఒక ఐదు వేల ఎకరాలకు సాగు నీరందించే అవకాశం ఉన్నది. ఎగువ భాగాన నీళ్లు కనబడుతున్నాయి, కానీ ఈ గ్రామాల ప్రజల భూములకు నీళ్లు రాకపోతే కొంచెం ఇబ్బందిగా ఉంటుంది కాబట్టి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అక్కడ వెంటనే ఒక లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుకు శాంక్షన్ ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రసమయి బాలకిషన్ గారు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాం.

‘جو کہ فوجی علاقہ سے لیکر گجی باؤلی تک بنایا گیا، مگر آرمی کے علاقے سے براہ احمد نگر تا چنٹل بستی کا کام ہنوز باقی ہے اس کے کاموں کی انجام دہی کیلئے دو مرتبہ ٹنڈرس طلب کئے گئے۔ تیسری مرتبہ بھی ٹنڈر کال کیا گیا اس کے باوجود کام شروع نہیں کیا جا رہا ہے میں آپ کے توسط سے کہنا چاہتا ہوں کہ بلدیہ کی لاپرواہی کی وجہ سے سابق میں جو نقصان ہوا، آنے والے موسم بارش میں دوبارہ ایسا نہ ہوا اور عوام الناس کوئی ناگہانی آفات سے دوچار نہ ہوں اس لئے آپ کے ذریعہ حکومت کے علم میں یہ بات لارہا ہوں۔ شکریہ

శ్రీ తలసాని శ్రీనివాస్ యాదవ్:- అధ్యక్షా, గౌరవ కార్యస్థాన శాసనసభ్యులు చెప్పిన వరదలు, పాతబస్తీ, నాంపల్లి ప్రాంతం, చాంద్రాయణగుట్ట అంశాలపై ఆల్టరేడ్ గౌరవ మున్సిపల్ శాఖామిత్యులు వర్షా వచ్చేస్తున్నారు. తప్పకుండా ఆ అంశాలకు సంబంధించి ఒక మీటింగు ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.

MR. DEPUTY SPEAKER:- Zero Hour is over. Now, tea break.

(The House, then adjourned at 11.56 a.m. for tea break)

12.20 | (స్వల్ప తేనీటి విరామానంతరం సభ తిరిగి ము. 12.20 గంటలకు ప్రారంభమైనది.)

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారూ!

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర రావు(గజ్వేల్):- అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్వహణలో, ప్రభుత్వ కార్యక్రమాల అమలులో మన ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు పోషించే పాత్ర కూడా చాలా ముఖ్యమైనది. ఉద్యోగుల వేతన సవరణ అనేది మన రాష్ట్రంలో మనం అవలంబిస్తున్న విధానం ప్రకారం ప్రతి అయిదు సంవత్సరాలకొకసారి వేతన సవరణ చేసుకుంటున్నాము.

ఈసారి తీవ్రమైన ఆర్థిక మాంద్యం, అనుకోకుండా చుట్టుముట్టిన కరోనా పరిస్థితులు ఈ వేతన సవరణ చేయడంలో కొంత ఆలస్యం జరిగింది. పీఆర్సీ కమిటీ కూడా అన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని నివేదిక కూడా అందజేసింది. పీఆర్సీ నివేదిక అందిన తరువాత మంత్రివర్గంలో చర్చించిన అనంతరం గౌరవనీయులు మన చీఫ్ సెక్రటరీ గారి అధ్యక్షతన ఆర్థికశాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి రామకృష్ణారావు గారు అట్లాగే ఇరిగేషన్ సెక్రటరీ రజత్ కుమార్ గారితో త్రిసభ్య కమిటీ వేసి చాలా దఫాలుగా అన్ని రకాల సంఘాలతో చీఫ్ సెక్రటరీ గారి కమిటీ చాలా వివరంగా, తోతుగా అధ్యయనం చేసింది. ఉద్యోగులు చురుకుగా పనిచేస్తేనే కార్యక్రమాలు సజావుగా సాగడానికి అవకాశముంటుంది కాబట్టి వారెంతో కాలంగా ఎదురు చూస్తున్న వేతన సవరణకు సంబంధించిన ప్రకటన ఈరోజు చేస్తున్నాను.

ఎందుకంటే ఉద్యమ సమయంలో కూడా తెలంగాణ ఉద్యోగులు పోషించినటువంటి పాత్ర అనిర్వచనీయమైనది. చాలా సాహసోపేతమైన సకల జనుల సమ్మేదేశం యొక్క ఉద్యమాల చరిత్రలోనే ఒక అపురూపమైన ఘట్టం. ఆ సందర్భంలో ఎన్ని బెదిరింపులు వచ్చినా, ఎన్ని ఒత్తిడులు వచ్చినా తట్టుకొని “జై తెలంగాణ” నినాదంతో ఉద్యోగులు ముందుకు సాగిన వైనం ఎవరూ మరిచిపోలేనిది. అన్నింటిని మించి ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ కొనసాగుతున్న సందర్భంలో కూడా పేరు మార్చుకోని ఏకైక సంఘం TNGO సంఘం. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కూడా వారు తెలంగాణ నినాదాన్ని విడనాడకుండా TNGO అనే పేరుతోనే తెలంగాణ ఎస్టేవోలు కొనసాగారు. ఆ విశిష్టతను, ఆ తెలంగాణ సోయిన నిలిపి ఉంచడంలో కూడా ఆ TNGO పేరు ఒకస్ఫూర్తి. చీఫ్ సెక్రటరీ గారు చాలా సుదీర్ఘంగా సుమారు నెలపాటు వివిధ ఉద్యోగ సంఘాలతో చర్చలు జరిపిన తర్వాత నాకు రిపోర్టు ఇవ్వగా నేను కూడా ఆర్థిక శాఖ సెక్రటరీ గారితో ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారితో మరియు ఇతర మంత్రివర్గ సహచరులతో మాట్లాడి ఒక సబబైన పద్ధతిలో ముందుకు సాగుదామని రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితులు బేరీజు వేసుకొని ఉద్యోగ సంఘాల నాయకులతో నేను కూడా పలు దఫాలుగా కలిసి మాట్లాడటం జరిగింది.

మన తెలంగాణ గెజిటెడ్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి వి.మమత గారు, కార్యదర్శి ఏనుగుల సత్యనారాయణ గారు, TNGO సంఘం అధ్యక్షులు మామిళ్ల రాజేందర్ గారు, కార్యదర్శి రాయ్ కంటి సతాష్ గారు, సచివాలయ ఉద్యోగుల సంఘం అధ్యక్షులు మాధవరం నరేందర్ రావు గారు, సెక్రటరీ పేక్ యూసుఫ్ మియా గారు, ప్రముఖ ఉపాధ్యాయ సంఘం పీఆర్టీయూ అధ్యక్షులు పింగిలి శ్రీపాదరెడ్డి గారు, కార్యదర్శి కమలాకర్ రావు గారు, నాల్గవ తరగతి ఉద్యోగుల సంఘం అధ్యక్షులు గడ్డం జ్ఞానేశ్వర్ గార్లతోబాటుగా గౌరవ శాసన మండలి సభ్యులు కాటేపల్లి జనార్ధన్ రెడ్డి గారు, రఘుత్తంరెడ్డి గారు, శాసనమండలి మాజీ సభ్యులు పూల రవీందర్ గారు తదితరులందరితో నేను వ్యక్తిగతంగా మాట్లాడటం జరిగింది. అన్ని సంఘాలతో చీఫ్ సెక్రటరీ గారు విస్తృతంగా చర్చలు జరిపారు. ఆ దరమిలా నేను కూడా వారితో వ్యక్తిగతంగా మాట్లాడి సాధ్యాసాధ్యాలను చర్చించి ఈ ప్రకటన చేస్తున్నాను.

ప్రకటన

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయులకు వేతన సవరణ మరియు ఇతర సమస్యల పరిష్కారంపై ముఖ్యమంత్రి ప్రకటన:

తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనలో స్ఫూర్తిమంతమైన భూమిక పోషించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు స్వరాష్ట్ర అభివృద్ధిలోనూ అంతే నిబద్ధతతో పాలుపంచుకుంటున్నారు. వీరందరి సహకారంతో ప్రభుత్వ సంక్షేమ, అభివృద్ధి పథకాల ఫలాలు ప్రజలకు విజయవంతంగా అందుతున్నాయి. ఉద్యోగులతో ప్రభుత్వానికున్న అనినాభావ సంబంధం రీత్యా తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఎంప్లాయిస్ ఫ్రెండ్లీ ప్రభుత్వంగా వ్యవహరిస్తున్నది. ఉద్యోగులందరి హక్కులను గౌరవిస్తున్నది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడగానే ఉద్యమంలో ఉద్యోగులు పోషించిన పాత్రను అభినందిస్తూ తెలంగాణ ప్రభుత్వం స్పెషల్ ఇంక్రిమెంటును ప్రకటించింది. 2014లో పదవ వేతన సవరణ చేస్తూ 43 శాతం అత్యధిక ఫిట్ మెంటును ప్రకటించింది. రాష్ట్రంలోని ఉద్యోగులందరి పట్ల తనకున్న అభిమానాన్ని తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఘనంగా చాటుకున్నది.

కరోనా విపత్తు ప్రపంచమందరితో బాటు రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థను కూడా కుదిపేసింది. అనూహ్యంగా ఏర్పడిన ఆర్థిక లోటు వల్ల 11వ వేతన సవరణ కొంత ఆలస్యమైంది. ఆర్థిక వ్యవస్థ ఇప్పుడున్నట్లే తేరుకుంటున్న నేటి సందర్భంలో రాష్ట్రంలోని అందరు ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయులకు వర్తించే విధంగా మెరుగైన రీతిలో 11వ వేతన సవరణ చేస్తున్నాం.

వేతన సవరణ అంటే కేవలం ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు మాత్రమే చేసే పద్ధతిని గత ప్రభుత్వాలు అవలంబించాయి. తెలంగాణ ప్రభుత్వం గతంలో చేసిన వేతన సవరణ సందర్భంలోనే ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు వేతన సవరణ చేస్తూనే, క్షేత్రస్థాయిలో సేవలందిస్తున్న ఇతర చిరుద్యోగుల అవసరాలను, స్థితిగతులను దృష్టిలో పెట్టుకొని, మానవీయ కోణంలో వారి వేతనాలను కూడా పెంచింది. ఈసారి కూడా రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వ ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయులకు, పెన్షనర్లకు వేతన సవరణ చేస్తూ ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో భాగమై పనిచేస్తున్న ఇతర కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులు, ఔట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగులు, హోంగార్డులు, అంగన్ వాడీలు, ఆశా వర్కర్లు, సెర్స్ ఉద్యోగులు, విద్యా వాలంటీర్లు, కేజీబీసీ, సర్వశిక్షా అభియాన్ ఉద్యోగులు, గ్రామాలలో పనిచేసే వీఆర్ యేలు, వీఆర్ వోలు, గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్, వర్క్ ఛార్జ్డ్, డెయిలీ వేజ్ తదితర ఉద్యోగులందరికీ వెరసి రాష్ట్రంలోని 9,17,797 మంది ఉద్యోగులకు వేతనాల పెంపుదల వర్తింపజేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నది.

12.30 మ. రాష్ట్రంలోని ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ సంఘాలతో సంప్రదింపులు జరిపిన తర్వాత ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు కోరిన విధంగానే ప్రభుత్వం ప్రమోషన్ల ప్రక్రియను చేపట్టింది. ఇప్పటివరకు రాష్ట్రంలో 80 శాతం ఉద్యోగుల ప్రమోషన్ల ప్రక్రియ పూర్తయింది. మిగతా అర్హులైన ఉద్యోగులతోపాటు, అర్హులైన ఉపాధ్యాయులకు సంబంధించిన ప్రమోషన్ల ప్రక్రియను ప్రభుత్వం సత్వరమే ప్రారంభిస్తుంది. ఈ ప్రక్రియ పూర్తయ్యాక రాష్ట్రంలోని 100 శాతం అర్హులైన ఉద్యోగులందరు ప్రమోషన్లు పొందుతారు. ప్రమోషన్ల తర్వాత ఏర్పడే ఖాళీలను భర్తీ చేసే ప్రక్రియను కూడా ప్రభుత్వం త్వరలోనే ప్రారంభిస్తుంది.

1. పీ.ఆర్.సి. కమిటీ సూచనల మేరకు ఎంప్లాయిస్ హెల్త్ స్కీం (ఈ.హెచ్.ఎస్) సూతన విధివిధానాలను నిర్ణయించేందుకు ఉద్యోగ సంఘాలు, ప్రభుత్వ అధికారుల భాగస్వామ్యంతో స్టీరింగ్ కమిటీని ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తుంది.

2. ఉద్యోగ విరమణ చేసిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయులందరికీ 15 శాతం ఇచ్చే అదనపు పెన్షన్ (Additional Quantum of Pension) కు ఉన్న వయో పరిమితిని 75 ఏళ్ల నుండి 70 ఏళ్లకు తగ్గించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇది ఉద్యోగ విరమణ చేసిన ఉద్యోగులకు చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది.

3. గతంలోని ఉమ్మడి జిల్లాల సీనియారిటీ ప్రాతిపదికన యాజమాన్యాల వారీగా (Management wise) అర్హులైన ఉపాధ్యాయులందరికీ ప్రమోషన్లు, బదిలీల ప్రక్రియను వెంటనే నిర్వహించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో ప్రస్తుతం పనిచేస్తున్న ప్రధానోపాధ్యాయులతోపాటు, ఆ సంఖ్య పదివేలకు చేరే విధంగా అదనపు ప్రధానోపాధ్యాయ (స్కూల్ అసిస్టెంట్ల సమానస్థాయి) పోస్టులను మంజూరు చేస్తూ ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నది.

4. వేర్వేరు జిల్లాల్లో పనిచేస్తున్న భార్యభర్తలైన ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయులు ఒకే జిల్లాలో పనిచేయడానికి వీలుగా అంతర్ జిల్లా బదిలీల ప్రక్రియను కూడా ప్రభుత్వం వెంటనే ప్రారంభిస్తుంది. ఇది అధ్యక్షా, ఒకే జిల్లా కాదు, వీలైతే ఒకే యూనిట్ లేదా ఒకే మండలం, కనీసం ఒకే జిల్లాలో పనిచేయడానికి వర్తిస్తుందని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

5. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పనిచేస్తున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ కు చెందిన ఉపాధ్యాయులు, ఉద్యోగులు వారి రాష్ట్రానికి తిరిగి వెళ్లేందుకు ప్రభుత్వం వారికి అనుమతి ఇస్తుంది. ఈ మేరకు ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తాం.

6. కెజీబీవీల్లో పనిచేస్తున్న మహిళా సిబ్బందికి, ఇంతకుముందు లేదు అధ్యక్షా ఈ సౌకర్యం. వారికి వేతనంతో కూడిన 180 రోజుల ప్రసూతి సెలవు సౌకర్యం కల్పించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

7. విధి నిర్వహణలో మరణించిన సీ.పీ.ఎస్. (కుంట్రీబ్యూటరీ పెన్షన్ స్కీం) ఉద్యోగుల, కుటుంబ సభ్యులకు ఫ్యామిలీ పెన్షన్ విధానాన్ని వర్తింపజేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

8. దేశవ్యాప్తంగా నెలకొన్న ఆర్థిక మాంద్యంతో పాటు, కరోనా విపత్తు విరుచుకుపడటంతో రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ తీవ్రమైన ఒడిదుడుకులకు లోనైంది.

కరోనా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అన్ని దేశాల ఆర్థిక వ్యవస్థలను కుప్పకూల్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం విధించిన లాక్ డౌన్ తో రాష్ట్రంలో ప్రజాజీవనం స్తంభించడంతోపాటు, ఆర్థిక కార్యకలాపాలు కూడా స్తంభించిపోయాయి. కరోనా వల్ల రాబడి తగ్గి, రాష్ట్రం తీవ్రమైన ఆర్థిక లోటులో కూరుకు పోయింది. రాష్ట్రం ఆర్థికంగా క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో ఉన్నప్పటికీ ప్రభుత్వానికి ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయుల పట్ల ఉన్న ప్రత్యేక అభిమానంతో పి.ఆర్.సి.కి సంబంధించి 12 నెలల బకాయిలను చెల్లించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. ఈ బకాయిలను రిటైర్మెంట్ బెనిఫిట్స్ తోపాటు, కలిపి పొందే విధంగా అవకాశం కల్పించబడుతుంది.

9. ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయుల రిటైర్మెంట్ గ్రాంటును 12 లక్షల నుంచి 16 లక్షలకు పెంచాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

10. గత ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో ఇచ్చిన హామీకి కట్టుబడి, రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వ ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయుల రిటైర్మెంట్ వయో పరిమితిని 61 ఏండ్లకు పెంచుతున్నామని సంతోషంగా ప్రకటిస్తున్నాను. అనుభవజ్ఞులైన ఉద్యోగుల సేవలు వినియోగించుకోవాలనే లక్ష్యంతో ఈ వయో పరిమితి పెంపును ప్రకటిస్తున్నాం. ఈ నిర్ణయం తక్షణం అమల్లోకి వస్తుంది.

11. రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వ ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయులందరికీ 30 శాతం ఫిట్ మెంట్ ప్రకటిస్తున్నామనే శుభవార్తను తెలియ జేయడానికి సంతోషిస్తున్నాను. ఈ ఉత్తర్వులు 1-4-2021 నుండి అమల్లోకి వస్తాయి.

ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయుల సమస్యల పరిష్కారంలో ప్రభుత్వం అనుసరించిన విశాల దృక్పథానికి అనుగుణంగా ప్రతిస్పందించి ఉద్యోగులు కూడా విధి నిర్వహణలో మరింత అంకిత భావంతో నిమగ్నులవుతారని, ప్రజాసేవలో ఏ లోటు రాకుండా పూర్తి నిబద్ధతతో పనిచేస్తారని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది.

MR. SPEAKER:- Now, Second Day of General Discussion on the Annual Financial Statement (Budget) for the year 2021-2022.

శ్రీ రేగా కాంతారావు (పినపాక):- అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామాత్యులు శ్రీ తన్నీరు హరీష్ రావు గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ పై మాట్లాడే అవకాశం కల్పించిన సభా నాయకులు, ముఖ్యమంత్రి కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర్ రావు గారికి, అవకాశం ఇచ్చిన మీకూ ప్రత్యేకంగా కృతజ్ఞతలు తెలియ జేసుకుంటున్నాను.

ప్రత్యేకంగా నాకు సంక్షేమంపై మాట్లాడే అవకాశం కల్పించారు. ప్రధానంగా భారత రాజ్యమే సంక్షేమ రాజ్యం. కానీ, ఈరోజు ఉన్నటువంటి పరిస్థితులు చూస్తూ ఉంటే, సంక్షేమం అంతా కూడా అనేక రంగాల్లో సంక్షోభంలో పడిపోయే పరిస్థితి ఉంది. దేశంలో ఉన్నటువంటి ఈ పరిస్థితిని గమనించినటువంటి మన నాయకుడు ముఖ్యమంత్రి గారు కొత్త రాష్ట్రానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి సహకారం లేకపోయినప్పటికీ తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని 14 సంవత్సరాలపాటు కొట్లాడి తెచ్చుకున్నటువంటి ఈ తెలంగాణ రాష్ట్రంలో రాష్ట్రం ఏర్పడబోయే నాటికి అనేక రంగాలు సంక్షోభంలో పడ్డాయని గమనించారు.

ఆ విధంగా చెప్పుకోవాలంటే ముఖ్యంగా వ్యవసాయ రంగం. అప్పుడు వ్యవసాయ రంగం దండగ అనే పరిస్థితి ఉండేది. క్రాప్ హాలిడేస్ ప్రకటించే పరిస్థితి, రైతాంగం అంతా

కూడా ఆత్మహత్యలు చేసుకునేటువంటి పరిస్థితి ఉండేది. అదేవిధంగా విద్యుత్తు రంగం చూసుకుంటే, ఏ క్షణాన విద్యుత్తుకు అంతరాయం కలుగుతుందో, ఏ క్షణంలో విద్యుత్తు వస్తుందో, కరెంట్ మోటార్లు ఎప్పుడు కాలిపోతాయో, ఏమౌతుందో అర్థం కాక రైతాంగం అంతా కూడా నిర్వీర్యం అయ్యేటువంటి పరిస్థితుల్లో ఉండేది.

ఈ రంగాలన్నింటికీ పెద్దపీట వేయాలనే దృక్పథంతో అనేకమంది భారత రాజ్యమే సంక్షేమ రాజ్యంగా చెప్పుకునే పరిస్థితుల్లో ఉత్తరాదినా అనేకమంది నాయకులు పాలన కొనసాగించినారు. వారందరు కూడా సోపలిస్టు భావజాలం కలిగినటువంటి వారుగా చెప్పుకున్నటువంటి వారందరు కూడా సంక్షేమ రంగాన్ని ముందుకు నడిపించలేకపోయారు. కానీ, ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సంక్షేమ రంగానికి పెద్దపీట వేసిన విషయాన్ని నాలుగైదు అంశాల్లో సభ దృష్టికి తీసుకురావాలని అనుకుంటున్నాను.

ప్రధానంగా మనం గతంలో చూసుకుంటే, క్రిస్తు పూర్వం, క్రిస్తు శకం అంటుండేది వారు. అదేవిధంగా కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ, తెలంగాణ రాష్ట్ర అవతరణకు ముందు, రాష్ట్ర అవతరణ తరువాత అని మాట్లాడుతున్నారు. నేనొక వాక్యాన్ని ఇక్కడ చెప్పదలచుకున్నాను. అలాగే కేసిఆర్ గారికి పూర్వం, కేసిఆర్ గారి శకం ప్రారంభమైన తరువాత అని చెప్పదలచుకున్నాను. కేసిఆర్ గారి శకం ప్రారంభమైన తరువాత తెలంగాణ రాష్ట్రం సంక్షేమ రంగంలో ఏవిధంగా ముందుకు పోతుంది, ఏవిధంగా అన్ని రంగాల్లో సమగ్ర అభివృద్ధి చెందుతోందనే అంశాల్ని ఇక్కడ నేను చెప్పదలచుకున్నాను. ప్రధానంగా ఈ రంగాలన్నింటికీ పెద్దపీట వేసిన సందర్భంలో, భారత రాజ్యాంగ నిర్మాత శ్రీ బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్ గారు కోరినట్లుగా, సమానత్వ విలువల కోసం, వివక్ష లేనటువంటి పాలన కోసం సాధించుకున్నటువంటి ఈ తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఏవిధంగా ముందుకు తీసుకుపోవాలనే అంశంలో చూస్తూ ఆలోచిస్తే, నేను కూడా గతంలో కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఉన్నాను. ఒకేరోజు సకల జనుల సర్వే చేపట్టినప్పుడు ఈ సర్వే ద్వారా ఏమి ఒరుగుతుంది? ఏమి జరుగుతుంది? ఎందుకు చేస్తున్నారని నేను అనుకున్నాను. కానీ,

వెనుకబడినటువంటి అనేక వర్గాల ప్రజల స్థితిగతులు తెలుసుకోవడానికి సర్వే చేయడం జరిగింది. తద్వారా వచ్చినటువంటి సర్వే నివేదికలు ద్వారా ఆయా వర్గాలకు అంబేద్కర్ కోరినటువంటి సమానత్వ అవకాశాల కల్పన ఏవిధంగా జరుగుతుందో చూస్తూ ఉంటే నాకు ఒకటి గుర్తుకు వస్తుంది.

12.40 | ఎందుకంటే సోషలిస్టు నాయకుడు జయప్రకాష్ ము. నారాయణ్ గారు కలలు కన్నటువంటి విధంగా ఈ రాష్ట్రం సమగ్రాభివృద్ధి చెందుతున్నది. దానితోపాటు స్వయం సమృద్ధి కూడా జరుగుతున్నది. అయితే, అందరూ గౌరవ కేసీఆర్ గారి లాంటి నాయకుడిని ఒకవైపు చూస్తున్నారని నేను అనుకుంటున్నాను. కేసీఆర్ గారిలో ఇంకొకకోణం దాగి ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. మాలాంటి మెనుకుడిన వర్గాలకు అవకాశాలిస్తే అందిపుచ్చుకోవడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నప్పటికీ కూడా ఈ దేశాన్ని 50 ఏళ్లు పాలించినటువంటి నాయకులు మాలాంటి దళిత, బహుజనులు, ఆదివాసి గిరిజనులకు అవకాశాలు ఇవ్వడంలో విఫలమైనారని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

ఇటువంటి సందర్భంలో గౌరవ కేసీఆర్ గారు ఒక సోషలిస్టు భావజాలం కలిగినటువంటి వ్యక్తిగా వెనుకబడిన అనేక వర్గాలకు ఒకవదని ఇచ్చినట్లయితే తన కుటుంబానికి, పరిమితంగా కొద్దిమందికి మాత్రమే న్యాయం జరుగుతుందేమోనని భావించి, ఈ రాష్ట్ర గ్రామీణ ముఖ చిత్రాన్ని మార్చివేసే విధంగా అడుగులు వేస్తున్నారు. ఇటువంటి ఆలోచనలు సోషలిస్టు భావజాలం కలిగినటువంటి నాయకులు సమగ్ర అభివృద్ధి జరిగేవిధంగా నిర్ణయాలు తీసుకుంటారని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో ప్రధానంగా గ్రామీణ ప్రాంతం గురించి చెప్పకోవాలి. మన దేశంలో గ్రామ సీమలు అభివృద్ధి చెందిన నాడే గాంధీగారు కలలు కన్నటువంటి స్వరాజ్యం వస్తుందని మనం చెప్పుకుంటూ ఉంటాము. కాని ఆ కలలు నిజం చేసే దిశగా ఈరోజు మన ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకుంటున్న నిర్ణయాలు చూస్తుంటే ఎంతో నమ్మకం కలుగుతుంది. గ్రామాలు నేడు

ఈ విధంగా అభివృద్ధి చెందుతాయని నేను ఎప్పుడూ కలగనలేదు. ఎందుకంటే ప్రధానంగా గిరిజన గూడేలు, తండాలు అన్నీ కూడా కేసీఆర్ గారికి పూర్వం చూసుకుంటే అవి అన్నీ మురికి కూపాలు. అటువంటి మురికి కూపాలు ఈరోజు చూస్తే పచ్చటి తోరణాలతో కనబడుతున్నాయి. పల్లె ప్రగతి అనే ఒక మంచి కార్యక్రమం చేపట్టడం ద్వారా ఈరోజు చక్కగా, అందమైన గ్రామాలు తయారైనాయి. పల్లెలు అన్నీ కూడా ఎంతో పరిశుభ్రంగా ఉన్నాయి. ఎక్కడిక్కడ డంప్ యార్డులు ఏర్పాటుచేసి, చెత్తని కలెక్ట్ చేస్తున్నారు. గ్రామాలు పరిశుభ్రంగా మారడం వల్ల, మా గూడేలు అన్నీ ఆరోగ్యవంతంగా తయారైనాయి. గత ప్రభుత్వాల కాలంలో గిరిజన గూడేలు అన్నీ కూడా మలేరియా జ్వరాలు, డెంగ్యూ జ్వరాలు, రకరకాల రోగాలన్నీ కూడా ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో ఉంటే, అప్పట్లో ఈ సభలో ప్రత్యేకంగా చర్చలు జరుగుతుండేవి. ఆ రోగాలన్నీ కూడా ఈరోజు పల్లెప్రగతి అనే గొప్ప కార్యక్రమం కొరకు మా గౌరవ కేసీఆర్ గారు చేసిన ఆలోచన మా గ్రామాల ముఖచిత్రాన్నే మార్చివేశాయని చెప్పడంలో నాకు ఎటువంటి సందేహం లేదని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

ఇటువంటి ఆలోచన చేసి కేసీఆర్ గారు వదిలిపెట్టలేదు. ఆ కల నిజం చేయడానికి ప్రతి గ్రామానికి ఒక స్మశాన వాటిక, ఒక డంప్ యార్డు, నర్సరీలు ఏర్పాటు చేయడమే కాదు, ప్రతి పంచాయతీకి బడ్జెట్ లో 10 శాతం డబ్బుని మొక్కలు పెంచడానికి కేటాయించడమే కాదు, ప్రజలను కూడా భాగస్వాములను చేసి, అధికారుల మీద బాధ్యతను పెట్టి, గ్రామాల అభివృద్ధి కొరకు కంకణబద్ధులై పని చేస్తున్నారని చెప్పడానికి ఇదొక నిదర్శనం అని నేను భావిస్తున్నాను. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో గాంధీ కలలు కన్నటువంటి స్వరాజ్యం వస్తుందని, నేను చూస్తానని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు, కల కనలేదు. గ్రామాలు ఇంత బాగా తయారవుతాయని నేను ఆలోచించలేదు.

దీనితోపాటు, అంబేద్కర్ ఆశించిన సమానత్వం, వివక్ష తేనటువంటి పాలన కోసం, నెహ్రూ కలలు కన్నటువంటి

ప్రజాస్వామ్యం కొరకు మన ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నదని నేను తెలియజేసుకుంటున్నాను. అనేక ఒడుదుడుకులు వచ్చినప్పటికీ దేశంలో ఎక్కడా అమలు చేయనటువంటి అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు మన రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టి ప్రజల మన్ననలు పొందుతున్నారు. లబ్ధి పొందిన ప్రతి వ్యక్తి మనస్ఫూర్తిగా ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాడు.

పింఛన్ల విషయానికి వస్తే ఎటువంటి ఆసరా లేని ఎందరో అభాగ్యులు అందరికీ ఏ రాష్ట్రంలో కూడా లేని విధంగా పింఛన్లు అందజేయడం జరుగుతున్నది. ప్రధానమంత్రి గారి స్వంత రాష్ట్రంలో కూడా ఈ పథకం అమలు కావడం లేదు. పంజాబ్ లో కూడా ఈ పింఛన్ల పథకం లేదు. కొన్ని రాష్ట్రాలలో ఐదొందలు, ఆరొందల రూపాయలీస్తే చాలా గొప్ప అనుకుంటారు. కాని మా నాయకుడు అలా కాదు. ఈ అభాగ్యులను ఆదుకోవాలి. ఇటువంటి వారికి భరోసా కల్పించాలి, ప్రజలు కన్న కలలు నిజం చేయాలనే మంచి ఆలోచనతో వృద్ధులకు, వికలాంగులకు, బోదకాలు బాధితులకు, నేతన్నలకు, గీత కార్మికులకు పెద్ద ఎత్తున రూ.2116 పింఛను ఇచ్చి, వారికి భరోసా కల్పిస్తున్నటువంటి నాయకుడు మా కేసీఆర్ గారని ఈ సందర్భంగా తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అదే విధంగా దేశంలో ఎక్కడా లేని రీతిలో, ఈ సమాజంలో ఒంటరి మహిళ జీవించడానికి ఎటువంటి కష్టాలు ఎదురవుతాయో మనందరికీ తెలుసు. మన అక్కగాని, చెల్లెగాని లేదా బంధువుగాని వారికి మనం చేసే సహాయం చాలా తక్కువ. వారికి సహాయపడే పరిస్థితి కూడా మనకు ఉండకపోవచ్చు. కాని మా ముఖ్యమంత్రిగారు మానవీయ కోణంలో ఆలోచించి, ఒంటరి మహిళకు కూడా ఒక గుర్తింపునిచ్చి, వారికి కూడా పింఛన్ ఇచ్చి, ఆదుకుంటున్న గొప్ప నాయకుడని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. దానితోపాటు వికలాంగులకు ప్రత్యేకంగా రూ.3,116 పింఛన్ ఇస్తూ, వారందరినీ కూడా ఉదారంగా ఆదుకుంటున్న ప్రభుత్వం ఇదని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ప్రముఖ రాజనీతి శాస్త్రవేత్త జె.ఎస్.మిల్ గారు ఒక మంచి మాట చెప్పారు. స్త్రీలకు స్వేచ్ఛ, ప్రభుత్వంలో ప్రాతినిధ్యం

కల్పించాలన్నారు. ఈరోజు మన ప్రభుత్వం షాదీ ముబారక్, కళ్యాణలక్ష్మి అనే పథకాలు అమలు చేస్తున్నది. ఈ పథకాల వల్ల మహిళలకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం లభించడం లేదా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఆడపిల్లల తల్లిదండ్రులు పిల్లకు పెళ్లి చేయాలంటే ఎంతో ఇబ్బందులకు గురై, బాధపడే పరిస్థితి ఉంది. షావుకారు దగ్గరకు అప్పు కొరకు వెళితే, వడ్డీల మీద వడ్డీలు వేస్తారు. మాలాంటి దళితులు, పెడవ్యాల్లు తెగలకు సంబంధించి, ఆదివాసి కుటుంబాలు అప్పుల కొరకు వెళ్లినా కూడా, అప్పు ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. అప్పు ఇస్తే, ఎలా తీరుస్తావు అని షావుకారు అడుగుతాడు. బిడ్డ పెళ్లికి తీసుకున్న అప్పు తీరాలంటే ఆ ఆడపిల్లకు బిడ్డో, కొడుకో పుట్టి, బారసాల చేసిన తరువాత కూడా ఈ అప్పు తీరే పరిస్థితి లేదు. అందుకని ఇటువంటి పథకం ద్వారా వెట్టిచాకిరి నుండి విముక్తి చేసినటువంటి గొప్ప పథకంగా నేను భావిస్తున్నాను.

2014లో తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రూ.50,116తో మొదటిసారిగా ఈ పథకాన్ని కేవలం ఎస్సీ, ఎస్టీలతో ప్రారంభించి, తరువాత వెనుకబడిన వర్గాలకు, అగ్రవర్ణ పేదలకు కూడా ఈ పథకాన్ని వర్తింపజేసినట్లయితే బాగుంటుందనే గౌరవ సభ్యులందరి కోరిక మేరకు మా ముఖ్యమంత్రిగారు మంచి మనసుతో ఆలోచించి ఈ పథకాన్ని 1లక్షా, 116 రూపాయలతో ప్రతి ఆడపిల్ల తండ్రిని ఆదుకుంటున్నారు. ఈ సందర్భంలో లబ్ధి పొందిన ప్రతి కుటుంబ సభ్యుడు పడుతున్న ఆనందం చూస్తుంటే, అది మా ప్రభుత్వానికి దక్కిన గౌరవంగా నేను భావిస్తున్నాను. ఈ కళ్యాణలక్ష్మి పథకం కొరకు రూ.6,480 కోట్లను ఇప్పటివరకు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. 8 లక్షల, 4 వేల 521 మంది ఈ పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందారని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ బడ్జెట్ లో రూ.2,750 కోట్ల మొత్తాన్ని ఈ పథకం కొరకు కేటాయించినందుకు ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారిని నేను ప్రత్యేకంగా మహిళా లోకం తరపున, ఆడపిల్లల తల్లిదండ్రుల తరపున ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తున్నాను. ఈ పథకం క్రింద బిసిల నుండి ఎక్కువగా దరఖాస్తులు వచ్చాయని ప్రత్యేకంగా ఆలోచన చేసి, రూ.500

కోట్లను అదనంగా వెచ్చించడం అనేది సామాన్యమైన విషయం కాదని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేసుకుంటున్నాను.

12.50 | పెడ్యూల్లు కులాలు మరియు పెడ్యూల్లు తెగల
మ. | ప్రజల కోసం ప్రత్యేక నిధులు ఏర్పాటు చేసి వారి అభ్యున్నతి, విద్యా వికాసం కోసం తీసుకున్న నిర్ణయాలు చూస్తుంటే నాకే ఆశ్చర్యం అనిపిస్తున్నది. సమానమైన సమానత్వం కోసం అనేక మెనుకుబడిన వర్గాల ప్రజలకు సమాన అవకాశాలు కల్పించడం కోసం నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. మేమంతా చదువుకున్న వ్యక్తులుగా అవకాశాలను అందిపుచ్చుకోడానికి ఆనాడు మా దళిత బిడ్డ రాజ్యాంగాన్ని వ్రాసిన బి.ఆర్. అంబేద్కర్ గారిని ఆదర్శంగా తీసుకుని, ఆదివాసి ముద్దుబిడ్డ అయిన జైపాల్ సింగ్ వంటి వాళ్లను ఆదర్శంగా తీసుకున్నారు. ఆరోజు రాజ్యాంగం రాసిన సభ్యులుగా ఉండి జాతీయ హాకీ క్రీడలో క్యాప్టెయిన్ గా బాధ్యతలు వహించిన జైపాల్ సింగ్ ముండాని ఆదర్శంగా తీసుకుని ఆరోజు అవకాశాలు ఇచ్చారు. ఆనాడు ఉన్న అరకొర అవకాశాలతోనే ఆ స్థాయికి వెళ్లిన వారిని ఆదర్శంగా తీసుకుని వారి వారసులుగా మేమంతా ఉన్నాము. ఏ ప్రభుత్వం ఇవ్వని అవకాశాలను కేసీఆర్ గారు మాకు కల్పిస్తున్నారు. నేడు గురుకులాల విద్యా విధానం గురించి బ్రహ్మాండమైన ఆలోచనలు చేశారు. ఈరోజు మా పిల్లలు ఎవరెస్టు శిఖరాన్ని, ఆస్ట్రేలియా ఉన్న కిలీ మాంజారో శిఖరాలను అధిరోహించిన పరిస్థితి కనిపిస్తోంది. నేను రెండవ తరగతి నుండి పదవ తరగతి వరకు సంక్షేమ హాస్టల్ లో చదువుకున్నాను. ఆరోజు అరకొర వసతులు, అరకొర నిధులు ఉండేవి. బియ్యం కూడా జొన్నలు ఉన్నంత దొడ్డుగా ఉండేవి. పప్పుచారులో పురుగులు పైకి తేలుతూ ఉంటే వాటిని తీసి పక్కన పెట్టి దుఖంతో అన్నం తినే పరిస్థితి ఉండేది. ఈరోజు విద్యావిధానం పట్ల ప్రభుత్వం చేస్తున్న కృషి మామూలు విషయం కాదు. బ్రహ్మాండమైన గురుకులాలను ఏర్పాటు చేసి అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో కూడిన విద్య నేర్పించడానికి ఈ ప్రభుత్వం అనేక నిర్ణయాలు చేసింది.

2014 సంవత్సరానికి పూర్వం పెడ్యూల్లు తెగలకు సంబంధించి 134 రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు ఉంటే, నేడు 268 రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా 1,45,985 మంది విద్యార్థులు విద్యనభ్యసిస్తున్నారు. పాఠశాలల నిర్వహణకు వెయ్యి కోట్ల రూపాయలను వెచ్చించింది. 2014 సంవత్సరంలో ఎస్టీలకు సంబంధించి 96 గురుకుల పాఠశాలలు ఉండేవి. ప్రస్తుతం వాటిని 133 గురుకులాలను ఏర్పాటు చేసింది. 66,943 మంది విద్యనభ్యసించే విధంగా 530 కోట్ల రూపాయలు వెచ్చించి వారి విద్యా ప్రమాణాలు పెరిగే విధంగా, వారు విద్యా వికాసం పొందాలి, వారి అభ్యున్నతి కోసం పాటు పడాలని గొప్ప నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఆడపిల్లలు ఉన్నత చదువులు చదవాలంటే, మధ్యలో డ్రాప్ ఔట్స్ కాకుండా ఉండాలని ఆలోచించి 53 డిగ్రీ రెసిడెన్షియల్ కళాశాలలను నెలకొల్పి అందులోని 5 రెసిడెన్షియల్ కళాశాలల్లో పీజీకోర్సులను కూడా ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాలను చూసిన బార్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా కొత్త కళాశాలలను ఏర్పాటు చేయకూడదనే నిబంధనను కూడా సరళించుకుని ఏస్టీలకు సంబంధించి న్యాయ కళాశాలను సంగారెడ్డిలో, ఎస్టీలకు ఎల్ బీ నగర్ లో ఒక న్యాయ కళాశాలను ఏర్పాటు చేయడం అనేది మామూలు విషయం కాదు. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న విద్యా విధానాల పట్ల గొప్పతనాన్ని చూడడానికి 14 రాష్ట్రాల అధికారులు మన రాష్ట్రానికి వచ్చి విద్యా విధానాలను అధ్యయనం చేసి వారి రాష్ట్రాల్లో అమలు చేయాలని ఆదర్శంగా తీసుకుంటున్నారు. విద్యా విధానంలో గణనీయమైన మార్పు, గుణాత్మకమైన మార్పులను ప్రపంచంలోనే ఉన్నతమైన హార్వర్డ్ విశ్వవిద్యాలయం కేన్ స్టడీగా తీసుకోవడం అనేది మామూలు విషయం కాదు.

ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎస్టీ, ఎస్టీల విద్యార్థులు మెడికల్ ఎన్ ట్రస్ట్ వ్రాస్తే, 3 నుండి 5 సీట్లు వచ్చే పరిస్థితి ఉండేది. కానీ, ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు గురుకులాల సౌకర్యాలను ఏర్పాటు చేసి, ప్రత్యేక నిధులు కేటాయించి, ఎక్కువ డబ్బులు వెచ్చించి, మెనూ పెంచి సన్న బియ్యంతో భోజనాలు ఏర్పాటు చేసి నాణ్యమైన విద్యను అందించడం

ద్వారా మెడికల్లో 189 సీట్లు వచ్చాయి. ఐఐటి మరియు జెఈఈలో 170 మంది విద్యార్థులకు సీట్లు రావడం జరిగింది. తెలంగాణ ఉద్యమ సమయంలో ప్రజా గాయకుడు గోరేటి వెంకన్న గారు పాటలు పాడేవారు. వారు ప్రస్తుతం ఎమ్మెల్యేగా ఉన్నారు. ఐఐటి కోసం రామయ్య కోచింగ్ సెంటర్లో సీటు వచ్చినట్లు మనం కలలు కన్నామని వారు చెప్పారు. ఐఐటి, ఖరగ్పూర్లో మా పేద విద్యార్థులకు సీట్లు వచ్చినట్లుగా కల గంటున్నామని అనేవారు. కేసీఆర్ గారు వచ్చిన తరువాత దానికి భిన్నమైన వాతావరణాన్ని చూస్తున్నాం. నేను మా నియోజకవర్గంలోని అడవిలో ఉన్న ఒక కుగ్రామానికి వెళ్లినప్పుడు ఒక పెద్ద మనిషిని కలిసి సమ్మయ్య ఏం చేస్తున్నావు, మీ అబ్బాయి ఏం చేస్తున్నాడని నేను అడిగినప్పుడు ఆయన ఏమన్నాడంటే, ఏదో ఖరగ్పూర్లో సీటు వచ్చిందంట సార్, అది ఐఐటి సీటు అంట నాకు తెలియదు అన్నాడు. మరి ఇంతకు ముందు ఎక్కడ చదివాడని అడిగితే, కేసీఆర్ గారు ఏర్పాటు చేసిన గురుకులంలో చదివాడు. అందుకే మా అబ్బాయికి సీటు సంపాదించడం సాధ్యమయ్యిందని ఆయన చెప్పాడంటే అది మామూలు విషయం కాదు. వీటన్నింటినీ చూస్తుంటే, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విద్య పట్ల ఎటువంటి నిర్ణయాలు తీసుకుంటుందో, ఎంత అంకుటిత భావంతో పని చేస్తుందో తెలుస్తున్నది.

మన పేద విద్యార్థులు ఇక్కడ చదవడమే కాకుండా అంతర్జాతీయంగా విదేశీ చదువుల కోసం వెళ్లాలని అంటే డ్యూరీ ఓవర్సీస్ స్కాలర్షిప్ ద్వారా ఒక్కొక్క విద్యార్థికి రూ.20 లక్షలను వెచ్చించి ఈ ప్రభుత్వం చదివిస్తున్నది. 623 మంది ఎస్సీ విద్యార్థులకు రూ.108 కోట్లు వెచ్చించడం ద్వారా వారు విదేశాల్లో విద్యనభ్యసిస్తున్నారు. 180 మంది ఎస్టీ విద్యార్థులకు రూ.28 కోట్లు వెచ్చించింది. విద్య విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాలను హర్షించాలి, అభినందించాలి, ముఖ్యమంత్రిగారికి తోడ్పాటును అందించాలని తెలియజేస్తున్నాను. ఎస్సీ, ఎస్టీ ప్రత్యేక నిధులను ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఏర్పాటు చేయలేదు.

కానీ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ప్రత్యేక నిధిని ఏర్పాటు చేయడం వలన రాజస్థాన్ వంటి రాష్ట్ర ప్రతినిధి బృందం ఈ రాష్ట్రానికి వచ్చి దీని మీద ప్రత్యేక అధ్యయనం చేసి వారి రాష్ట్రంలో కూడా అవసరం చేయడానికి సిద్ధమయ్యారు. అంటే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ దేశానికి రోల్ మాడల్ గా తీసుకురావడమంటే, అది మామూలు విషయం కాదని చెప్పదలచుకున్నాను.

1.00 మం. ప్రధానంగా గ్రామాలకు రహదారులు లేవని ఇంతకు ముందే నేను జీరో అవర్లో మాట్లాడాను. ఈ ప్రత్యేక నిధులతో అనేక గ్రామాలకు రవాణా సౌకర్యం మెరుగుపరచడం కోసం, తాగునీరు కల్పించడం కోసం అనేక విధాలుగా ఈ ప్రభుత్వం నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నది. ప్రధానంగా మిషన్ భగీరథ ద్వారా రాష్ట్రంలో ఉన్న అనేక గ్రామాలకు, రాష్ట్రంలో 36 ఓట్లు ఉన్న పంచాయతీ దొంగతోగ అనే చిన్న కుగ్రామం నా నియోజకవర్గంలో ఉంది. అడవిలో ఎక్కడో గుట్టల మీద ఉంటుంది. మా కోయ ట్రైబ్స్ మేము అడవుల్లో ఉన్నాము కాబట్టి ఎన్నో కిలోమీటర్లు దూరం ఉన్న గోదావరి నీళ్లు అది కూడా శుద్ధి చేసిన మంచినీళ్లను తాగుతామని మేము ఎప్పుడూ కల కనలేదు. అటువంటి గ్రామాలకు కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్న నిర్ణయం వల్ల మిషన్ భగీరథ ద్వారా త్రాగునీటి సౌకర్యం కల్పించడం జరిగింది. దాని ద్వారా రోగాలు రాకుండా ఉన్నాయి.

గృహాలకు సంబంధించి విద్యుత్తు మాఫీ కోసం రూ.18 కోట్లు వెచ్చించడం జరిగింది. గతంలో గ్రామాలలో కరెంటు పోతే ఆ కరెంటు మళ్ళీ రావడానికి సుమారు వంద మంది గొడ్డళ్లు పట్టుకుని ఎక్కడైనా గాలికి మండళ్లు విరిగి పడ్డాయా అని లైను వెంబడి చూసుకుంటూ పోయేవాళ్లము. భయంకరమైన అడవుల్లో జంతువులు ఎక్కడైనా దాడి చేస్తాయేమో అన్న భయంతో ఉండేవాళ్లము. కరెంటు పోతే జూన్ మొదలైతే అందరూ కూడా వర్షాకాలం కాబట్టి పంటలు వేసుకుని నాట్లన్నీ పూర్తి అయిన తర్వాతనే దసరాకు తిరిగి బయలుదేరేవాళ్లము. అంటే దసరా దాక చీకట్లోనే ఉండే పరిస్థితి ఉండేది. ఆ పరిస్థితి నుండి తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన

తర్వాత నిరంతరాయంగా 24 గంటల విద్యుత్తును ఇస్తున్నారంటే విద్యుత్తు రంగం మీద ఎంత శ్రద్ధ పెట్టి ఈ ప్రభుత్వం పని చేస్తున్నదో ఒకసారి ఆలోచించాలి.

గతంలో వ్యవసాయ రంగం అంతా నిర్విరుద్ధమైపోయింది. రైతాంగం వ్యవసాయం చేయాలంటే క్రాప్ హాలిడేలు ఇచ్చేవారు. ఎవ్వరూ వ్యవసాయం పట్ల మక్కువ చూపలేదు. ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటుంటే అయ్యే పాపం అని ఏమి చేయలేని నిస్సహాయ స్థితిలో ఉండే పరిస్థితి ఉండేది. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత నువ్వు ఏమి చేస్తున్నావని ఎవ్వరిని అడిగినా వ్యవసాయం చేస్తున్నా అని తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని ప్రతి రైతు నాలాంటి గ్రాడ్యుయేట్లు కూడా వెళ్లి బ్రహ్మాండంగా వ్యవసాయం చేస్తున్నామని గౌరవంగా గర్వంగా చెప్పుకున్న రోజు వచ్చిందంటే అది కేవలం తెలంగాణ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం వల్లనే అని తెలియజేస్తున్నాను. గతంలో కరువు కాటకాలు వచ్చినా మరే సమస్య వచ్చినా శిస్తు కట్టాల్సి ఉండేది. కట్టకపోతే కారజ్జీఖాతా క్రింద ప్రభుత్వ భూములు క్రింద రాసే వారు. కానీ, నేడు రైతుల నుంచి శిస్తు వసూలు చేయడం లేదు. ఆ శిస్తు అనేది అడ్రస్ లేకుండాపోయింది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం రైతుకే తిరిగి ఎకరానికి రూ.10,000ల చొప్పున పెట్టుబడి ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. కేసీఆర్ తాత మన దగ్గర పార్కు పెట్టారు మనమందరం ఆ పార్కు దగ్గరకు వెళ్లి ఆడుకుందామని మా పిల్లలు అంటున్నారు. ఎందుకు అలా అంటున్నారో నాకు అర్థం కాలేదు. గతంలో పిల్లలు పల్లెటూర్లకు వెళ్లాలంటే పచ్చదనం లేదు, ఆడుకోవడానికి పార్కులు లేకుండా ఉండేది. నేడు సెలవులు వస్తే చాలు సరదాగా పిల్లలంతా పల్లెటూర్లకు వెళుతున్నారు. అంటే ఈ ప్రభుత్వం ఏలాంటి గొప్ప నిర్ణయాలు తీసుకున్నదో అర్థమవుతున్నది. నాలాంటి కోయ గూడెలలో పుట్టిన పిల్లలు వచ్చి హైదరాబాద్లో ఉన్న ఎస్టీఆర్ పార్కుకు, సంజీవయ్య పార్కుకు చూసి ఆనందించే అవకాశం ఉందా? అటువంటి అవకాశాలు లేవు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత ఇటువంటి గొప్పనిర్ణయాలు తీసుకుని పట్టణాలలో ఉన్న వాళ్లంతా పల్లెలకు వెళ్లడానికి పల్లెసీమలు ఏ విధంగా

అభివృద్ధి చెందుతున్నాయో ఒకసారి మనందరం ఆలోచించాలి.

గతంలో నేను కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఉండేవాడిని, పిల్లలందరికీ ఉద్యోగాలు లేకుండా గొర్రెలు, బర్రెలు ఇస్తున్నారు దీని వల్ల ఏమి ఉపయోగమని అప్పుడు నేను అనుకున్నాను. మళ్ళీ నేను ఆలోచించుకుని ఆర్థిక పరిపుష్టి సాధించాలంటే కనుమరుగైన కులవృత్తులను ప్రోత్సహిస్తే వారు ఆర్థికంగా ఉంటూ వారి పిల్లలందరిని చదివించుకోగలుగుతారనే ముఖ్యమంత్రి గారి నిర్ణయాన్ని నేను స్వాగతించాను. రాష్ట్రంలో గొర్రెల పంపిణీ ద్వారా ఒకకోటీ ఇరవై లక్షల ఉత్పత్తి జరిగింది. దాని ద్వారా అయిదు వేల నాలుగు వందల కోట్ల రూపాయలు గొల్ల, కురుమలకు ఆదాయం వచ్చిందంటే ఇది మామూలు విషయం కాదు.

నాయీ బ్రాహ్మణ వృత్తికి చెందిన సెలూన్ షాపులకు కరెంటు రాయితీ ఇస్తున్నారు. రజకుల లాండరీ షాపులకు కూడా కరెంటు రాయితీ ఇస్తున్నారు. మోడరైజేషన్లో భాగంగా సెలూన్లలో కొత్త పద్ధతులు తీసుకొనిరావడానికి వారికి ప్రత్యేకంగా రుణాలుమంజూరు చేస్తామని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నది. రజకుల కోసం కొత్తగా అన్నీ మసతులతో కూడిన దోబీఘాట్లు నిర్మాణం చేస్తామని చెప్పడం హర్షించదగ్గ విషయం. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాల వల్ల గ్రామ ఆర్థిక వ్యవస్థ మెరుగు పడిందని చెప్పడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదని తెలియజేస్తున్నాను. మత్స్యకారులకు సంబంధించి గతంలో మృగశిరకారై వచ్చిందంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి చేపలు వస్తాయని ఇక్కడి గ్రామసీమలలో ఎదురుచూసే పరిస్థితి ఉండేది. గతంలో ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం చేపట్టాలంటే కొన్ని సంవత్సరాల తరబడి సమయం పట్టినా పూర్తి అయ్యిందా కాదా అని అర్థం కానీ పరిస్థితి ఉండేది. ఇప్పుడు ఆ పరిస్థితులు మారిపోయాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు పెట్టిన విత్తనాన్ని రాష్ట్ర ప్రజల అనుభవిస్తున్నారని చెప్పడానికి ఇది ఒక నిదర్శనం. ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం ద్వారా అనేక చెరువులు, కుంటలు నిండిన తర్వాతకోట్ల రూపాయలు చేప పిల్లలను వదిలిపెట్టడం ద్వారా మత్స్యకారులకు

బ్రహ్మాండంగా ఆదాయం వస్తున్నది. ప్రభుత్వం చేనేతకార్మికులకు, మైనారిటీ గురుకులాలకు కూడా లబ్ధి చేకూర్చడం జరిగింది. సంస్కృతి సాంప్రదాయాలకు సంబంధించిన అనేక పండగలకు ఈ ప్రభుత్వం సహాయ కానుకలను ఇవ్వడం జరిగింది.

నేను కొత్త సభ్యుని కాకపోయినప్పటికీ కూడా మాట్లాడే అవకాశం రాలేదు. ఇప్పుడు వచ్చిన అవకాశాన్ని నద్వినియోగం చేసుకుని ప్రభుత్వానికి రెండు సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ప్రధానంగా ఎమ్మీబీసీల కోసం రూ.1,000 కోట్లు ప్రభుత్వం బడ్జెట్లో కేటాయించింది. దళిత ఎమ్మీపవర్మెంట్ కోసం రూ.1,000 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. దళిత గిరిజనులకు ప్రత్యేకంగా పథకాలను రూపొందించి వారిని ఆదుకోమని నేను అడుగుతున్నాను. కళ్యాణలక్ష్మి పథకం క్రింద రూ.1,00,116/- ఇస్తున్నారు. దానిని దళిత, గిరిజనులకు రూ.2 లక్షలు చేస్తే బాగుంటుందని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఎమ్మీబీసీలకు, దళితులకు రూ.1,000 కోట్లు కేటాయించారు. దానితోపాటు గిరిజనులు కూడా వెనుకబడి ఉన్నారు అందులో ఆదివాసులు పూర్తిగా వెనుకబడి ఉన్నారు కాబట్టి వారి కోసం ప్రత్యేకంగా రూ.1,000 కోట్లు ఈ బడ్జెట్లో కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. ఆదివాసులు బాగా వెనుకబడి ఉన్నారు కాబట్టి ప్రత్యేక గురుకులాలను ఏర్పాటు చేయాలని కోరుకుంటూ బడ్జెట్ మీద మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

1.10 **MR. SPEAKER:-** General Discussion on
మ. Annual Financial Statement (Budget) for
2021-2022 is over. Now, I request the Minister
for Finance to give Reply to the Discussion on
Budget for the year 2021-2022.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు (సిద్ధిపేట్) :- ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. గౌరవ శాసనసభ్యులు మౌజామ్ ఖాన్ గారు, భట్టి విక్రమార్క గారు, పెద్దిరెడ్డి సుదర్శన్ రెడ్డి గారు, రఘునందన్ రావు గారు, రేగాకాంతారావు గార్లు బడ్జెట్ పై మాట్లాడుతూ, తమ విలువైన

సూచనలను, కొన్ని విమర్శలను, కొన్ని క్లారిఫికేషన్లను కోరడం జరిగింది. గౌరవనీయులు సుదర్శన్ రెడ్డి గారు, రేగాకాంతారావు గార్లు ప్రభుత్వం చేస్తున్న సంక్షేమ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను, బడ్జెట్లో నూతనంగా ప్రవేశపెట్టిన కార్యక్రమాలను అభినందిస్తూ, హర్షిస్తూ ప్రభుత్వాన్ని మెచ్చుకోవడం జరిగింది. అలాగే కొన్ని విలువైన సూచనలు, సలహాలు కూడా ఇచ్చారు. వాటన్నింటినీ తప్పకుండా ప్రభుత్వం గమనంలోకి తీసుకుంటుందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

గౌరవనీయులు భట్టి విక్రమార్క గారు, మౌజామ్ ఖాన్ గారు, రఘునందన్ రావు గార్లు కొన్ని విషయాలను ప్రస్తావించడం జరిగింది. భట్టి విక్రమార్క గారు చాలా సీనియర్ శాసనసభ్యులు. వారు మూడుసార్లు ఎమ్మెల్యేగా ఒకసారి ఎమ్మెల్సీగా పనిచేసిన అనుభవం ఉంది. అయితే వారు మాట్లాడే క్రమంలో మేము ఏమి ఆశించామంటే, వారు కొన్ని మంచి సూచనలు ఇస్తారేమో, నిజంగానే ప్రభుత్వంలో ఏదైనా లోటుపాట్లు ఉంటే ఎత్తి చూపుతారేమోనని మేము చాలా క్లీన్ గా వారియొక్క ప్రసంగాన్ని అంతా వింటూ ఉన్నాము. దురదృష్టం ఏమిటంటే, భట్టిగారు మాట్లాడే క్రమంలో కొన్ని విషయాలను ఈ సభను తప్పుదోవ పట్టించే విధంగా చెప్పారు. రఘునందన్ రావు గారు కూడా వారు చెప్పిన అంకెలలో గాని, అప్పులకు సంబంధించి గాని వారు కూడా సభను తప్పుదోవ పట్టించారు. సరే, వారు కొత్త శాసనసభ్యులు. భట్టి గారి నుంచైనా కొంత వాస్తవాలు వస్తాయని మేము ఆశించడం జరిగింది.

భట్టి విక్రమార్క గారు ప్రసంగం ప్రారంభంలోనే కొన్ని రంగాలలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చాలా తక్కువగా ఖర్చు పెడుతుంది, జాతీయ సగటు కంటే తెలంగాణలో తక్కువగా ఉందనే విషయాన్ని ప్రస్తావించారు. మరి ఎక్కువగా కూడా ఉన్నాయి కదా అధ్యక్షా? పెరిగినవి మాత్రం చూడరు గాని తగ్గినవి మాత్రం చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తారట. ఏదైనా మంచిని మంచి అని చెబుతూ, ఇదిగో చెడు ఉన్నది, ఇది తగ్గింది, ఇక్కడ ఆలోచించమని చెప్పాలి. పెరిగినవి మాత్రం దాచే ప్రయత్నం

చేసిందూ, తరిగినవి మాత్రం చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. అయితే వారు చెప్పిన దాంట్లో కొన్ని విషయాలను గమనంలోకి తీసుకోవాలి. నేను తగ్గిన అంశాలు చెబుతాను, పెరిగిన అంశాలు కూడా చెబుతాను. మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు, రాష్ట్ర ప్రజలకు కూడా తెలియ చెప్పవలసిన బాధ్యత నామీద ఉన్నది.

కరోనా నేపథ్యంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు బాగా ఆలోచించి ప్రజలకు ఇచ్చిన ప్రతి మాట నిలబెట్టుకునే విధంగా ఇటు సంక్షేమం, అటు అభివృద్ధి రెండూ రెండు కళ్ళలాగా ఈ రాష్ట్రాన్ని వారు ముందుకు తీసుకొని పోతున్నారు. అందువల్ల ఎక్కడా, ఏ రంగాన్ని కూడా నెగ్గెట్ చేయకుండా ఇవ్వాలనే ఆదర్శంగా మన తెలంగాణ రాష్ట్రం ముందుకు పోతున్నది. అనేక రాష్ట్రాలకు చెందిన ఉన్నతాధికారులు, మంత్రులు మన రాష్ట్రానికి వచ్చి, నేర్చుకుని పోతున్నారు. అదే మనకు, ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు ఎంతో గర్వకారణం.

ఈరోజు విద్యాశాఖ విషయంలో గౌరవనీయులు భట్టిగారు మాట్లాడుతూ, జాతీయ సగటు 15.9 శాతం ఉంటే మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 9.5 శాతంగా ఉంది, చాలా తక్కువగా విద్యా రంగం మీద ఖర్చు పెడుతున్నారనే విషయాన్ని చెప్పడం జరిగింది. వారికి తెలియనిది కాదు, విద్యాశాఖ మీద నేరుగా ఖర్చు పెట్టడంతోపాటు దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా ఎస్సీ, ఎస్టీ, బిసి, మైనారిటీ గురుకులాలను చాలా పెద్ద ఎత్తున మన రాష్ట్రంలో ప్రారంభించడం జరిగింది. 970 గురుకుల పాఠశాలలు నడుస్తున్నాయి. అయితే ఈ గురుకులాల మీద పెట్టే ఖర్చు ఆయా శాఖల నుంచి మనం ఖర్చు పెడుతున్నాం. సోఫల్ వెత్సేర్, ట్రైబల్ వెత్సేర్, మైనారిటీ వెత్సేర్, బిసి వెత్సేర్ ఇట్లా ఆయా వెత్సేర్ డిపార్ట్మెంట్ల నుంచి ఖర్చు పెట్టడం వల్ల అది విద్యాశాఖ యొక్క ఖర్చులో ప్రతిబింబించడం లేదు. నిజానికి మంచి క్వాలిటీ ఎడ్యుకేషన్ వస్తున్నది. బడ్జెట్ ప్రసంగంలో కూడా చెప్పాం. గతంలో ఈ రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్ళ పరిస్థితి ఎట్లా ఉంది, ఇప్పుడు ఎట్లా ఉంది, ఈరోజు ఎంత అద్భుతంగా మెడికల్ సీట్లు పిల్లలు సాధిస్తున్నారు, ఇంజనీరింగ్ సీట్లు ఈ రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్ళ

నుంచి సంపాదిస్తున్నారనే విషయాన్ని మొన్న బడ్జెట్ ప్రసంగంలో చెప్పడం జరిగింది. ఈ 970 గురుకుల పాఠశాలల మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెడుతున్న ఖర్చు రూ.2,508 కోట్లు. ఈ రూ.2,508 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి 4,29,686 మంది విద్యార్థులు ఈ పాఠశాలల్లో చదువుకోవడం జరుగుతున్నది. This is beyond the Education Department's budget. ఈ విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులు గమనించాలని నేను కోరుతున్నాను.

అంతేకాకుండా మనం స్కాలర్షిప్స్ ఇస్తున్నాం. పెద్ద ఎత్తున ఇటు ప్రభుత్వ అటు ప్రైవేటు కాలేజీల్లో చదివే పిల్లలకు ఫీజు రీ-ఇంబర్స్మెంట్ పథకాన్ని కూడా మన రాష్ట్రంలో అమలు చేయడం జరుగుతున్నది. అయితే ఇది సోఫల్ డిపార్ట్మెంట్ నోడల్ డిపార్ట్మెంట్ గా ఆయా శాఖల నుంచి మనం ఈ ఫీజు రీ-ఇంబర్స్మెంట్ ను కూడా విద్యార్థులకు అందజేస్తున్నాము. మన రాష్ట్రంలో చూసినట్లయితే, 15,32,000 మంది విద్యార్థులకు రూ.2,713 కోట్లు ప్రతి సంవత్సరం ఫీజు రీ-ఇంబర్స్మెంట్ క్రింద అందిస్తున్నాం. This is also beyond the Education Department's budget.

అలాగే మన రాష్ట్రంలో ఎస్సీ, ఎస్టీ, బిసి హాస్టళ్ళు కూడా ఉన్నాయి. 2,89,593 మంది విద్యార్థులు ఈ హాస్టళ్ళలో ఉండి ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో, కాలేజీల్లో చదువుకోవడం జరుగుతున్నది. ఈ హాస్టల్స్ మీద ప్రభుత్వం పెడుతున్నటువంటి ఖర్చు 12 వందల 59 కోట్ల రూపాయలు. విద్యాశాఖ మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెడుతున్నటువంటి ఖర్చు నేరుగా విద్యాశాఖ రూపంలోనే కాకుండా మనం ఫీజు రీ-ఇంబర్స్మెంట్ రూపంలో, రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్ళ రూపంలో, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బిసి హాస్టళ్ళ రూపంలో మొత్తం కలిపి పెడుతున్నటువంటి ఖర్చుగా గౌరవ సభ్యులు చూడాలని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఇది నేను చెబుతున్నది కాదు, కంట్రోల్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ గారు ఇచ్చిన నివేదిక ప్రకారంగా 2014 సంవత్సరం నుంచి 2020 సంవత్సరం

మధ్య మన రాష్ట్రప్రభుత్వం విద్యా రంగం మీద పెట్టిన ఖర్చు రూ.96,220 కోట్లు.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హర్షధ్వనాలు)

ఇది మన రాష్ట్రబడ్జెట్లో 14.15 శాతంగా విద్యా రంగం మీద పెట్టిన ఖర్చును గౌరవ సభ్యులు గమనించాలని కోరుతున్నాను. భట్టిగారు ఏమి చెప్పే ప్రయత్నం చేశారంటే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విద్యా రంగం మీద కేవలం 9.5 శాతం మాత్రమే ఖర్చు పెడుతుందని చెప్పారు. అది పూర్తిగా సత్యదూరమైనటువంటి విషయం. ఇది ఏబీ గారి రిపోర్టు ప్రకారంగా రాష్ట్రప్రభుత్వం గడిచిన 6 సంవత్సరాలలో విద్యా రంగం మీద పెట్టినటువంటి ఖర్చు 14.15 శాతంగా చూడాలని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

అలాగే రోడ్లు మరియు భవనాల విషయంలో కూడా వారు అదే చెప్పారు. ఆర్ అండ్ బి శాఖలో జాతీయ సగటు కంటే మన తెలంగాణలో తక్కువగా ఉందని చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. దానికి సంబంధించి ఆ రిపోర్టు కూడా నా దగ్గర ఉంది. పిఆర్ఎస్ సర్వే ఆధారంగా చేసుకుని వారు చెప్పడం జరిగింది. ఈ పిఆర్ఎస్ సర్వే ఏందంటే, ఒక్కొక్క రాష్ట్రంలో ఆయా రాష్ట్రప్రభుత్వాలు వారి వారి కన్వెనియన్స్ ఆధారంగా శాఖలను ఏర్పాటు చేసుకోవడం జరుగుతుంది. మన రాష్ట్రంలో పంచాయతీరాజ్ వేరే ఉంటుంది, సోఫల్ వెల్ఫేర్ ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్మెంట్ వేరే ఉంటుంది, పబ్లిక్ హెల్త్ ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్మెంట్ వేరే ఉంటుంది. కాని కొన్ని రాష్ట్రాల్లో పిడబ్ల్యుడి డిపార్ట్మెంట్గా మొత్తం రాష్ట్రానికి సంబంధించిన అన్ని ఇంజనీరింగ్ విభాగాలు ఒకే గొడుగు క్రింద ఉంటాయి. అయితే అక్కడ ఏమవుతుందంటే, నాచ్యురల్గా పిడబ్ల్యుడి డిపార్ట్మెంట్లో పెట్టే ఖర్చును పిఆర్ఎస్ సర్వేలో వారు తీసుకోవడం జరిగింది. Whereas, మన రాష్ట్రంలో ఏమిటంటే, ఆర్ అండ్ బి డిపార్ట్మెంట్తోపాటు రహదారులు, వంతెనల అభివృద్ధి విషయంలో ఇటు పంచాయతీరాజ్ అటు పబ్లిక్ హెల్త్ డిపార్ట్మెంట్, జిహెచ్ఎంసి మరియు ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ డిపార్ట్మెంట్లలో కూడా మనం పెద్ద ఎత్తున ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతున్నది. ఇవన్నీ కలిపి చూసినప్పుడు మన రాష్ట్రం

రహదారుల విషయంలో మిగతా రాష్ట్రాల కంటే అద్భుతంగా ఉంది. ఈ మధ్య కాలంలో నేను పిర్టీ వెళ్లి, తిరిగి మహారాష్ట్ర నుంచి కారులో వస్తుంటే, తెలంగాణలో ఎంతో అద్భుతంగా రోడ్లు ఉంటాయని ట్యాక్సీ డ్రైవర్ చెప్పడం జరిగింది. కారులో వెళుతూ ఉంటే ఎక్కడైతే రోడ్లు గడ గడలాడుతుందో అది పక్క రాష్ట్రం రోడ్లు, తెలంగాణ రాష్ట్రం రాగానే కారు అంత స్మూత్గా ట్రావెల్ చేసే పరిస్థితి ఉంది.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హర్షధ్వనాలు)

నేను అంకెలలో చెబుతాను. ఇప్పుడు జరిగిన అభివృద్ధి ఏందనేది వాస్తవాలే కదా అధ్యక్షా? సూర్యాపేట నుండి ఖమ్మం వరకు, ఖమ్మం నుండి మధురై వరకు గతంలో రోడ్లు ఎల్లా ఉండేవో, ఈరోజు ఎల్లా ఉన్నాయో వారికి తెలియదా అధ్యక్షా? 2014 సంవత్సరం కంటే ముందు మన రాష్ట్రంలో 6,093 కిలోమీటర్ల డబుల్ లేన్ రోడ్లు ఉండేవి.

1.20 | ఆరు దశాబ్దాల కాలంలో మీరు నిర్మించిన డబుల్
మ. లేన్ రోడ్లు 6093 కిలోమీటర్లయితే, కేవలం ఆరు సంవత్సరాలలో తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత 7180 కిలోమీటర్ల డబుల్ లేన్ రోడ్ల నిర్మాణం జరిగిందంటే ఇంతకంటే ఇంకేమి సాక్ష్యం కావాలని గౌరవ సభ్యులను అడుగుతున్నాను. ఇది 118 శాతం పెరుగుదల. ఆరు దశాబ్దాలలో జరిగిన అభివృద్ధికి, ఆరు సంవత్సరాలలో జరిగిన అభివృద్ధి డబుల్ లేన్ రోడ్లలో 118 శాతం పెరుగుదల ఉందని గౌరవ సభ్యులు గమనించాలని కోరుతున్నాను. నాలుగు లేన్ల రోడ్లు మరియు ఆరు లేన్ల రోడ్ల విషయం చూస్తే, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడక ముందు అంటే 2014కి ముందు మన రాష్ట్రంలో 669 కిలోమీటర్ల నాలుగు లేన్ల మరియు ఆరు లేన్ల రోడ్లు ఉండేవి. కానీ ఈరోజు మన రాష్ట్రంలో 1029 కిలోమీటర్ల నాలుగు లేన్ల మరియు ఆరు లేన్ల రోడ్లున్నాయి. అంటే కొత్తగా 360 కిలోమీటర్లు ఈ ఆరు సంవత్సరాల కాలంలో మనం యాడ్ చేయడం జరిగింది. ఇక్కడ 65 శాతం పెరుగుదలను గౌరవ సభ్యులు గమనించాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా 439 బ్రిడ్జిలను నిర్మించడం జరిగింది. ఇందులో నాబార్లు, ఆర్ఐడిఎఫ్, ఇతర శాఖల ద్వారా ఖర్చు చేశాం.

ఆర్ అండ్ బి శాఖలో మనం దాదాపు రూ.4120 కోట్లు ఆఫ్ లైనులో బడ్జెటు పెట్టాం. అంటే రాష్ట్రప్రభుత్వం గ్యారంటీ ఇచ్చి ఆర్ అండ్ బిలో వివిధ కార్పొరేషన్లకు రూ.4120 కోట్లు అందించడం జరిగింది. ఈ ఆఫ్ లైన్ బడ్జెట్ అన్నది పిఆర్ఎస్ సర్వేలో రెఫ్లెక్ట్ కాదు. వివిధ శాఖల ద్వారా ఖర్చు పెట్టిందే చూపిస్తుంది కానీ ఆఫ్ లైనులో బడ్జెటు రూపంలో ఆర్ అండ్ బి శాఖకు ఇచ్చిన ఖర్చు ఇందులో రెఫ్లెక్ట్ కాదు. ఇది కాకుండా జిహెచ్ఎంసి లో చాలా పెద్ద ఎత్తున వలు రోడ్లు, ఫ్లైవర్స్ కి రూ.5892 కోట్లు ఖర్చు చేశాం. ఎలా చూసినా కూడా ఆర్ అండ్ బి శాఖలో మీరు చెప్పింది వాస్తవం కాదు. ఆర్ అండ్ బి శాఖ చాలా పెద్ద ఎత్తున ఖర్చు చేసిందనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులు గమనించాలి.

ఇంకొక ముఖ్యమైన పాయింట్ చెప్పాలి. తాగునీటి అంశంపై తెలంగాణ ప్రభుత్వం జాతీయ సగటు కంటే తక్కువ ఖర్చు పెట్టిందని పిఆర్ఎస్ రిపోర్టులో ప్రస్తావించబడిందని భట్టి విక్రమార్క గారు చెప్పారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వానిది 2.1 శాతం ఉంటే, జాతీయ సగటు 2.3 శాతం ఉందని చెప్పారు. ఇంతకంటే హాస్యాస్పదమైన విషయం ఇంకోటి ఉందా? ఈరోజు భారతదేశంలో అన్ని ఆవాసాలకు, ప్రతి ఇంటికీ సురక్షిత మంచినీరు ఇచ్చిన ఏకైక రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రమని కేంద్ర ప్రభుత్వమే అధికారికంగా ప్రకటించింది. తాగునీటికి తెలంగాణ రాష్ట్రం తక్కువ ఖర్చు చేసినట్లుగా పిఆర్ఎస్ సర్వే చెప్పిందని, దాన్ని పట్టుకొని భట్టి విక్రమార్క గారు మాట్లాడితే ఇంతకంటే హాస్యాస్పదమైనది ఇంకొకటి ఉంటుందా దయచేసి మీరు ఆలోచించాలి. మిషన్ భగీరథకి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ.34,365 కోట్లు ఇప్పటి వరకు ఖర్చు పెట్టింది. ఇదంతా కూడా కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్. ఆరు దశాబ్దాల కాలంలో మీరు ప్రజలకు కనీసం తాగునీరు ఇవ్వలేకపోయారు. మీ హయాములో గోండు గూడేలు, కోయ గూడేలలో అంటురోగాలతో, కలుషిత నీరు తాగి డయోరియా వ్యాధితో ఎంతో మంది మరణించే వారు. నల్గొండ జిల్లాలో ఫ్లోరోసిస్ వ్యాధితో ఆరు దశాబ్దాలు వాళ్లు ఆగమై, కాళ్లు చేతులు, బొక్కులు వంకరపోయినా కూడా మీకు

కనికరం లేనటువంటి పరిస్థితి. కానీ ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలకు సురక్షితమైన తాగునీరు ఇవ్వాలని శపథం చేసి, ఇదే సభలో ప్రకటన చేసి, చెప్పిన సమయంలోనే దాన్ని పూర్తి చేసి రికార్డు సృష్టించిన ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రభుత్వం. కానీ ఈరోజు తక్కువ ఖర్చు పెట్టారని పిఆర్ఎస్ సర్వేలో చెప్పిందంటే ఎంత సత్యదూరమైన విషయమో మీరు ఆలోచించాలి. కొన్ని ప్రభుత్వ వధికాల ఖర్చును బడ్జెట్లో పెట్టి చేస్తాం. ప్రభుత్వం గ్యారంటీగా ఉండి, డబ్బులు సమకూర్చుకొని మరి కొన్ని వధికాలను ప్రభుత్వం అమలు చేయడం జరుగుతుంది. సాధారణంగా బడ్జెట్లో పెట్టిన నిధుల ఆధారంగా మాత్రమే సర్వేలో గణాంకాల క్రోడీకరణ ఉంటుంది. కానీ కొన్ని ఆఫ్ లైనులో జరుగుతాయి. తాగునీటి విషయంలో అదే జరిగింది. ఇవే చూసుకోకుండా ప్రభుత్వం మీద కొన్ని విమర్శలు చేయాలనే ప్రయత్నం చేశారు. అదే సర్వేలో మరొక విషయం కూడా చెప్పారు, భట్టి విక్రమార్క గారు అది చెప్పడం మరచిపోయారు. ప్రభుత్వం ఎక్కడైతే తక్కువ ఖర్చు చేసిందో అది చెప్పడానికే ఇంటెలిజెంటుగా ప్రయత్నం చేశారు. బాగా చేసిన చోట ప్రభుత్వం బాగా చేసిందని చెబితే ప్రజలు కూడా హర్షించేవాళ్లు.

ఇదే సర్వే ఆధారంగా చెబుతున్నాను. అగ్రికల్చర్ అండ్ అలైడ్ సర్వీసెస్ చూస్తే.. నేషనల్ యావరేజీ 6.4 శాతమైతే, తెలంగాణ ప్రభుత్వం యొక్క యావరేజీ 11.4 శాతంగా ఉందనే విషయాన్ని గమనించాలి. అంటే దాదాపుగా డబుల్ ఉన్నాం. వ్యవసాయ రంగం మీద తెలంగాణ ప్రభుత్వం పెడుతున్న ఖర్చు జాతీయ సగటు కంటే ఈరోజు డబుల్ ఉంది. తెలంగాణాది 11.4 శాతం వుందనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులు గమనించాలి. మొన్ననే మనం మాట్లాడుకున్నాం, యాసంగి పంటలో వరి సాగులో భారతదేశంలో తెలంగాణ ఈరోజు నెంబర్ వన్ లో ఉందని మనం చెప్పుకున్నాం. మన తర్వాత తమిళనాడు ఉంది, మూడో స్థానంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉందనే విషయాన్ని ఇదే సభలో మనం మాట్లాడుకున్నాం. పత్తి సాగులో భారతదేశంలో తెలంగాణ రెండో స్థానంలో

ఉందనే విషయాన్ని గవర్నర్ ప్రసంగంలో, బడ్జెట్ ప్రసంగంలో మనం చెప్పుకున్న విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులకు తెలియంది కాదు.

విద్యుత్ రంగం: ఇదే పిఆర్ఎస్ సర్వేలో చెప్పారు. విద్యుత్ రంగంలో ఈరోజు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెడుతున్న ఖర్చు 7.3 శాతం. అదే జాతీయ సగటు చూసినట్లయితే కేవలం 5.7 శాతం మాత్రమే. అంటే విద్యుత్ రంగంలో కూడా జాతీయ సగటు కంటే తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఎక్కువ శాతం నిధులను ఖర్చు చేస్తోంది. దానికి ఉదాహరణ - భట్టిగారూ, మీ ఊర్లో మీ ఇళ్లలో 24 గంటలు కరెంటు వస్తోంది కదా, అంతకంటే సాక్ష్యం ఏమి కావాలి? ఆనాడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు పొద్దుతా కరెంటు ఉండేది కాదు. ఈరోజు 24 గంటలు మీ బాయి దగ్గర, మీ ఇంటి దగ్గర ఇస్తున్నాం, హైదరాబాదులో మీరుండే క్వార్టర్లలో ఇస్తున్నాం. ఆరోజు ఇన్వర్టర్లు, కన్వర్టర్లు, జనరేటర్ల మీద మీరు ఎంత ఖర్చు పెట్టారో చెప్పండి. ఈరోజు వాటికి ఒక్క రూపాయైనా ఖర్చు పెట్టే అవసరం ఉందా భట్టిగారూ? విద్యుత్ రంగంలో సాధించిన ప్రగతి గురించి ఇంతకంటే ఏమి చెప్పాలి. అంతెల్లో కాదు, నిజ జీవితంలో, మీ స్వీయ అనుభవంలో కూడా ఉందని గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

సోషల్ సెక్యూరిటీలో జాతీయ సగటు 4.1 శాతమైతే, తెలంగాణ ప్రభుత్వం 6.9 శాతం ఖర్చు పెడుతోంది. పెన్షన్ల మీద పెట్టే ఖర్చు ఇది. ఇరిగేషన్ అండ్ ఫ్లడ్ కంట్రోల్ డిపార్టుమెంటు - ఇందులో జాతీయ సగటు 4 శాతమైతే, తెలంగాణ ప్రభుత్వం పెడుతున్న ఖర్చు 8.4 శాతం. This is more than double. అంటే రైతుల పట్ల మాకున్న ప్రేమకి ఇంతకంటే ఏమి సాక్ష్యం కావాలని అడుగుతున్నాను. హౌసింగుకి సంబంధించి జాతీయ సగటు 1.3 శాతమైతే, తెలంగాణ ప్రభుత్వం 1.8 శాతం ఖర్చు పెడుతోంది. ఎకనామిక్ సెక్టారులో జాతీయ సగటు 31 శాతముంటే, తెలంగాణ ప్రభుత్వం 38 శాతం ఖర్చు పెడుతోందనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. పాపం,

పెరిగింది చెప్పకుండా తరిగింది చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేశారు భట్టిగారు. అయితే తరిగిన దాంట్లో కూడా మీరు పప్పులో కాలు వేసిన విషయాన్ని గమనించాలని కోరుతున్నాను.

తలసరి విద్యుత్ వినియోగంలో భారతదేశంలో టాప్ వన్ అండ్ టూ స్టేట్స్లో ఈరోజు తెలంగాణ రాష్ట్రం ఉంది. మనకు రాష్ట్రం వచ్చిన నాడు తలసరి విద్యుత్ వినియోగం 1356 యూనిట్లయితే, ఈరోజు తలసరి విద్యుత్ వినియోగం 2071 యూనిట్లు. This is highest in the country. మన తెలంగాణలో 9.2% ఉంది. దీన్ని గౌరవ సభ్యులు గమనించాలని కోరుతున్నాను.

తలసరి ఆదాయం విషయానికి వస్తే - రాష్ట్రం ఏర్పడిన నాడు మన దగ్గర తలసరి ఆదాయం రూ.1,24,104 ఉంటే, ఈరోజు రూ.2,27,145. ఇవి మనం చెబుతున్న లెక్కలు కాదు, కేంద్ర ప్రభుత్వం చెబుతున్న లెక్కలే. 2014లో ఢిల్లీలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పడింది, ఇక్కడ టిఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం వచ్చింది. ఇక జాతీయ సగటు చూద్దాం. ఆరోజు జాతీయ సగటు రూ.86,457 ఉంటే, ఈరోజు జాతీయ సగటు రూ.1,27,768. కంపేరిజన్ ఉందా? ఈరోజు జాతీయ తలసరి ఆదాయం రూ.1,27,768 అయితే, తెలంగాణ తలసరి ఆదాయం రూ.2,27,145. అంటే జాతీయ సగటు కంటే దాదాపు ఒక లక్ష తలసరి ఆదాయం ఎక్కువగా ఉంది. ఇది గౌరవ సభ్యులు గమనించవలసిన అవసరం ఉంది.

పర్ కేపిటా డెవలప్మెంటు ఎక్స్పెండిచర్ - అంటే రాష్ట్రంలో ఉండే జనాభా, అభివృద్ధి మీద పెడుతున్న ఖర్చుకి లెక్క ఇది. తెలంగాణలో పర్ కేపిటా డెవలప్మెంటు ఎక్స్పెండిచర్ రూ.24,496. దేశంలో ద్వితీయ స్థానంలో ఉంది. గోవా చిన్న రాష్ట్రం, వారు మొదటి స్థానంలో ఉన్నారు. పెద్ద రాష్ట్రాలతో కంపేర్ చేస్తే we are number one in the country. ఈరోజు పర్ కేపిటా డెవలప్మెంటు ఎక్స్పెండిచర్లో దేశంలో తెలంగాణ రెండో స్థానంలో ఉంది.

స్టేట్ ఓన్డ్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూ రిసీట్స్: 2014-15 నుండి 2019-20 వరకు 14.11 శాతంతో దేశంలోనే ప్రధాన రాష్ట్రాలలో తెలంగాణ ప్రభుత్వం నెంబర్ వన్ స్థానంలో ఉంది.

మన రెవెన్యూ రిసోర్సెస్ కూడా అలా పెరుగుతున్నాయి. మన ప్రభుత్వ విధానాలు కూడా ఆ రకంగా ఉన్నాయి. దీంతో ఈరోజు ప్రధాన రాష్ట్రాలతో చూసినప్పుడు, స్టేట్ ఓన్డ్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూలో మనమే నెంబర్ వన్ గా ఉన్నామనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులు గమనించాలని కోరుతున్నాను.

1.30 | **మ.** గౌరవ సభ్యులు కరోనా విషయంలో కూడా మాట్లాడారు. 17.5 శాతం కరోనా వ్యాక్సిన్ మన రాష్ట్రం ఎక్కువగా వేస్ట్ చేస్తున్నది. దేశంలో అత్యధిక శాతం కరోనా వ్యాక్సిన్ మన రాష్ట్రంలోనే వేస్ట్ అవుతున్నదనే విషయాన్ని సభ ద్వారా సభ్యులు చెప్పారు, ఇది పూర్తిగా అవాస్తవం. వాస్తవమేమంటే కేవలం 1.22 శాతం మాత్రమే వేస్ట్ అయిందనే విషయాన్ని మినిస్ట్రీ ఆఫ్ ఫ్యామిలీ వెల్ఫేర్ కు, హెల్త్ డిపార్టుమెంటుకు కూడా మన ప్రెస్సిఫల్ సెక్రటరీ గారు మన ప్రభుత్వం తరపున లేఖ పంపించాము. అది టెక్నికల్ ఎర్రర్ గా కనబడింది, దానిని వెంటనే సరిచేయాలి. మనకు వచ్చిన మొత్తం వ్యాక్సిన్ లెన్ని, మనం వినియోగించుకున్నవెన్ని, ఎంత వేస్ట్ జే ఉందనేది పూర్తి లెక్కలతో సహా కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్లాం. It is not 17.5% it is only 1.22%.

నిరుద్యోగం గురించి కూడా గౌరవ సభ్యులు చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. అయితే గౌరవ సభ్యులు 2018-19 సంవత్సరానికి సంబంధించే చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. కానీ 2019-20, 2020-21కి కూడా వచ్చాయి. 2018-19 సంవత్సరంలో జాతీయ సగటుకంటే తెలంగాణ రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగం ఎక్కువగా ఉన్నదని గౌరవ సభ్యులు చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. సెంటర్ ఫర్ మోనిటరింగ్ ఇండియన్ ఎకనమీ (CMIE) ఇది ఇంటర్నేషనల్ రెవ్యూటెడ్ ఆర్గనైజేషన్. 30 సంవత్సరాల నుంచి మన దేశంలో రెగ్యులర్ గా సర్వేలు చేస్తుంటారు. 2019-20, 2020-21కి సంబంధించి CMIE రిపోర్టు కూడా వచ్చింది. 2019-20 సంవత్సరంలో జాతీయ స్థాయిలో సగటు నిరుద్యోగం 7.63 శాతం అయితే తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కేవలం 4.53 శాతంగా పేర్కొన్నారు. అంటే it is almost 50% less in Telangana State. 2020-21 సంవత్సరం అంటే ప్రజెంట్ రిస్సింగ్ ఇయర్ కోవిడ్

సిమ్యూయేషన్ లో కూడా నిరుద్యోగుల శాతం జాతీయ సగటు 10.35 శాతమైతే మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 6.15గా చెప్పడం జరిగింది. ఇది గతంలోనే ప్రముఖ పత్రికలలో కూడా వచ్చింది. అంటే జాతీయ సగటుకంటే కూడా నిరుద్యోగం విషయంలో 2019-20, 2020-21లో కూడా తెలంగాణ రాష్ట్ర పరిస్థితి చాలా మెరుగ్గా ఉందని గౌరవ సభ్యులు గమనించాలి. ప్రతిపక్ష సభ్యులు జాతీయ సగటుకంటే తెలంగాణలో ఎక్కువ నిరుద్యోగం ఉందని చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. అది అవాస్తవమని లెక్కలు, ఆధారాలతో సహా మీద్వారా సభ ముందు పెడుతున్నాను. ఇది మేం చెప్పేది కాదు ప్రముఖ ఇంటర్నేషనల్ రెవ్యూటెడ్ ఆర్గనైజేషన్ చేసిన CMIE రిపోర్టును ఈరోజు ప్రతిపక్ష సభ్యుల ముందు పెట్టే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

గౌరవ సభ్యులు మౌజంఖాన్ గారు కూడా కొన్ని విషయాల గురించి మాట్లాడారు.

قلى قطب شاہ ار بن ڈیولپمنٹ کے تعلق سے بات کی آپ نے
غور کیا ہوگا کہ جاریہ سال بجٹ میں کافی اضافہ کیا گیا ہے جبکہ پچھلے سال
5 کروڑ روپے مختص کئے گئے تھے اس سال 15 کروڑ روپے مختص کئے
گئے ہیں اور آپ نے کہا کہ جی. ایچ. ایم. سی کو حکومت کی طرف سے رقم
نہیں مل رہی ہے یہاں پر آپ کو یہ دیکھنا چاہئے کہ جی. ایچ. ایم. سی کو
علحدہ طور پر بھی رقم دی گئی، آپ کو تمام رقم کو جوڑ کر دیکھنا چاہئے۔
Hyderabad Urban Agglomeration کے نام پر
2,600 کروڑ روپے بھی مختص کیئے گئے ہیں۔ جی. ایچ. ایم. سی اور ایچ
ایم. ڈی. اے کو 722 کروڑ روپے مختص کئے گئے ہیں۔ میٹرو واٹر
ورکس کے لئے بھی 2,380 کروڑ روپے مختص کئے گئے ہیں اور ایچ. ایم.
آر. ایل کے لئے 1,000 کروڑ روپے مختص کئے گئے ہیں ٹی. یو. ایف.

ఆئی. ڈی. کے لئے 219 کروڑ روپے مختص کئے گئے ہیں اس طرح کل
ملا کر 7,155 کروڑ روپے جی. ایچ. ایم. سی اور اس میں کام کرنے
والے وائرورکس، بجلی میٹرویل اور روڈس کی ترقی کے کام ہوتے ہیں ان
کو بھی رقم ادا کی جاتی ہے آپ صرف جی. ایچ. ایم. سی کو دیکھ کر کہہ رہے
ہیں کہ حکومت کی طرف سے جی. ایچ. ایم. سی کو کم رقم مل رہی ہے یہ بات
آپ نے کہی ہے، لیکن جی. ایچ. ایم. سی میں جو دوسرے محکمہ جات ہیں
ان کی کل رقم 7,155 کروڑ روپے جی. ایچ. ایم. سی کے لئے بجٹ میں
مختص کئے گئے ہیں آپ کو یہ دیکھنا چاہئے۔

అదే విధంగా ఈరోజు హైదరాబాదు మెట్రో వాటర్ సప్లై
కోసం కూడా మనం నాగార్జునసాగర్ నుంచి తాగునీరు
తెచ్చుకోవడానికి ప్రతి సంవత్సరం వాటర్ తగ్గినప్పుడు
ఇబ్బంది అవుతున్నది. అందుకే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు
రూ.1450 కోట్లతో సుంకిశాల ప్రాజెక్టును మంజూరు
చేయడం జరిగింది. రూ.1450 కోట్లతో సుంకిశాల
ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసుకుంటే సాగర్ లో మనం చివరిబొట్టు
వరకు హైదరాబాదు నగరానికి తాగునీటిని తెచ్చుకునే
అవకాశముంటుంది. ఇంకా లోతుగా వెళ్లి మనం వాటర్
డ్రా చేసుకునే అవకాశముంటుంది. అందుకోసం రూ.1450
కోట్ల ఈ ప్రాజెక్టుకు ఈ సంవత్సరం రూ.725 కోట్లు ప్రస్తుత
బడ్జెట్ లో కేటాయించడం జరిగింది. ఇది కూడా
హైదరాబాదు నగర ప్రజల కోసమనే విషయాన్ని గౌరవ
సభ్యులు మౌజుఖాన్ గారు గమనించాలి. అట్లాగే
హైదరాబాదు నగరంలో ఉండే పేద, మధ్య తరగతి ప్రజలకు
ఉచితంగా తాగునీరు ఇస్తామని ప్రభుత్వమిచ్చిన వాగ్దానాన్ని
ఇప్పటికే నిలబెట్టుకున్నది. HMWSకు డబ్బులు మన రాష్ట్ర
ప్రభుత్వం నుంచి ఇవ్వాలి. HMWS ఫంక్షనింగులో ఎక్కడా
ఇబ్బంది రావద్దనే ఉద్దేశంతో రూ.225 కోట్లు దానికి కూడా
ఈ బడ్జెట్ లో పొందుపర్చడం జరిగింది.

అదే విధంగా హుస్సేన్ సాగర్ కు ఏవైతే నాలాలు
వస్తున్నాయో ఆ నాలలకు నీళ్లు వచ్చిన తరువాత శుద్ధి
చేయకుండా ఏ నాలాలైతే హుస్సేన్ సాగర్ కు నీళ్లు తీసుకొని
వస్తున్నాయో వాటిని అక్కడనే శుభ్రపరచాలని 17 ఎస్ టి పిల
కోసం రూ.668 కోట్లు బడ్జెట్ లో HMWSకు పొందుపర్చడం
జరిగింది.

آپ نے یہ بھی کہا کہ چار مینار بیدل رابر و پراجکٹ کے تعلق سے
کہا۔

దీని కోసం కూడా దాదాపు రూ.103 కోట్లు బడ్జెట్ లో
కేటాయించాం, వనులు కూడా జరుగుతున్నాయి. ఇంకా
కొంచెం పనులు వేగవంతం చేయాలని తప్పకుండా
అధికారులను ఆదేశిస్తాము. మైనారిటీ వెల్ఫేర్
డిపార్ట్ మెంటుకు మైనారిటీలలో మార్పు తేవడం కోసం
ప్రభుత్వం నిధులు కూడా పెద్దఎత్తున కేటాయిస్తూ వస్తున్నది.
ఎస్.సి, ఎస్.టిలకు ఏరకంగానైతే సబ్సిడీల విషయంలో,
విద్యార్థుల విషయంలో ప్రభుత్వం పథకాలను అమలు
చేస్తున్నదో రాష్ట్రంలో ఉండే మైనారిటీలకు కూడా అదే పద్ధతిలో
ఆ పథకాలను ఎక్స్ టెండ్ చేస్తున్న ఏకైక రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం.

ائمہ اور مؤذنین کے تعلق سے آپ نے کہا ان کا ایک پیسہ باقی
نہیں ان کی رقم ریلیز ہو چکی ہے اس میں ایک مسئلہ ہے کہ ہر 3۲ ماہ میں
ائمہ اور مؤذنین کے ناموں میں تبدیلی (کریکشن) کی جارہی ہے جس کی
وجہ سے تھوڑا وقت لگ رہا ہے اگر نام فریز کر دیں تو جس طرح سرکاری
ملازمین کو ہر ماہ تنخواہیں ملتی ہیں اسی طرح ائمہ اور مؤذنین کو بھی مہینہ کی پہلی
تاریخ کو اکاؤنٹس میں ڈالنے کے لئے ڈیپارٹمنٹ تیار ہے، میں مائنسٹریز
کے مسٹر صاحب اور آفیسر سے بات کر کے، جلد از جلد یکسوئی کی جائے
گی۔

اگر نام کو فریز کریں گے تو 4 تا 3 کے بقایا جات نہیں رہیں
گے۔ سیدھا سیدھا فینانس ڈیپارٹمنٹ سے بینک میں منتقل کرنے کے لئے
ہم تیار ہیں۔ اس تعلق سے آپ سے بھی بات کریں گے۔

అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఇంకొక విషయంలో కూడా సభను తప్పుదోవ పట్టించే ప్రయత్నం చేశారు. సభ్యులు రఘునందన్ గారు అదే విషయం చెప్పారు. అదే మాదిరిగా భట్టి గారు చెప్పడం నాకు కొంచెం బాధ కలిగించింది. భట్టి గారు అప్పులను ఎక్కువచేసి చూపే ప్రయత్నం చేశారు. భట్టిగారూ తెలంగాణ “బడ్జెట్ ఇన్ బ్రీఫ్” ఒకసారి చూడండి. భట్టి గారు ఏమంటారంటే బడ్జెట్ లో చూపించిన అప్పులు తక్కువ, చెల్లించింది ఎక్కువ అని చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. రూ.8వేల 492 కోట్లు అప్పులుగా చెప్పి దాదాపు రూ.50వేల కోట్లు అప్పులుగా చెల్లించారని వారు చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. అదే మీరు చెప్పినటువంటి తప్పు. ఎందుకంటే వారు అనుభవమున్న సీనియర్ శాసనసభ్యులు, వారు అలా చెబుతారని నేను అనుకోలేదు. రాష్ట్రాలకు ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ రూపంలో రిజర్వ్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా దగ్గర కొన్ని డబ్బులు పెడతాం. ఆ డబ్బుల మీద రాష్ట్రప్రభుత్వానికి కొంత వెసులుబాటు ఇస్తుంది. డే టుడే ఎక్స్ పెండిచర్ కోసం, రోజువారీ ఖర్చుల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు వినియోగించు కోవడానికి రిజర్వ్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా కొంత వెసులుబాటు ఇస్తుంది.

1.40 | అదేవిధంగా రెండవది, రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు ways
మ. and means కింద కొంత డబ్బు ఇస్తారు. మూడవది- O.D. రూపంలో కూడా రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు కొంత అనుమతి ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఒకటి - రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా దగ్గర రాష్ట్రప్రభుత్వం పెట్టినటువంటి ఎఫ్.డి.ల రూపంలో ఇచ్చేటువంటి డబ్బు కొంత అయితే, రెండవది - వేస్ అండ్ మీన్స్ రూపంలో ఇచ్చే డబ్బు కొంతైతే, మూడవది- ఓ.డి. రూపంలో కొంత డబ్బు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు

వాడుకోవడానికి వెసులుబాటు ఉంటుంది. అయితే, ఇది కేవలం హ్యాండ్ లోన్స్ లాగా ఉంటుంది. ఎట్లా అంటే, మనం ఈరోజు వాడుకుంటే రేపు డబ్బు రాగానే రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా ఆటోమేటిక్ గా దానిని ఉపయోగించుకుంటుంది. అది రాష్ట్రప్రభుత్వం మీద అప్పు కాదు, భారం అంతకంటే కాదు. It is only a temporary mechanism. రోజూ వారి ఎక్స్ పెండిచర్ లో దేశంలో ఉండే అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు కేంద్రం కల్పించేటువంటి వెసులుబాటు. అయితే దీనిని మనం అప్పుగా చూడడానికి లేదు. మన సభ్యులు దానిని కూడా ఒక అప్పుగా తీసుకొని, ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద ఉన్నటువంటి అప్పుగా చూపించేటువంటి ప్రయత్నం చేశారు.

ఉదాహరణకు రిజర్వ్ బ్యాంక్ దగ్గర పెట్టినటువంటి నిధులలో special drawing facility కింద మన రాష్ట్రానికి వెయ్యి కోట్ల రూపాయల వరకు అనుమతి ఉంటుంది. రెండవది - వేస్ అండ్ మీన్స్ కింద రాష్ట్రానికి రూ.1,728కోట్ల వెసులుబాటు ఉంటుంది. ఓ.డి. కింద కూడా మనకు అంతే డబ్బు తీసుకునే వెసులుబాటు ఉంటుంది. ఈనెల ఒకటో తారీఖు వస్తే, జీతాలు చెల్లించాలి అనుకున్నప్పుడు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వేస్ అండ్ మీన్స్ ను, ఓ.డి.ని ఉపయోగించుకొని అదనంగా కొంత అమౌంట్ మన రాష్ట్రం వాడుకుంటుంది. మళ్ళీ 5, 6, 7 తేదీల కల్లా రాష్ట్రానికి ఆదాయం వస్తే ఆటోమేటిక్ గా మొదటగా రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా ఈ డబ్బు తీసుకున్న తరువాతనే మళ్ళీ మన ఆదాయం మనం వాడుకునేటువంటి అవకాశం ఉంటుంది, ఇది లోన్ కాదు. ఇందులో ఒకసారి (బడ్జెట్ ప్రజంటేషన్ పుస్తకం చూపిస్తూ) చూసినట్లయితే, Serial No.6, Floating Debt - Rs.37,247.59 కోట్లు. అందులోనే క్రింద సీరియల్ నెం.14లో చూస్తే, Floating Debt - Rs.37,247.59 కోట్లు. ఇలా పైన వచ్చింది, క్రింద వెళ్లిపోయింది. ఇది అప్పు కాదు. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలోనే వేస్ అండ్ మీన్స్ క్రింద మొత్తం పన్నెండు నెలల కాలంలో మనం వివిధ సందర్భాలలో వేస్ అండ్ మీన్స్ క్రింద, ఓ.డి. కింద దానిని వాడుకున్నాము. రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఆదాయం రాగానే తిరిగి డబ్బు వాళ్లు తీసేసుకున్నారు. ఇది

ప్రభుత్వం మీద అప్పు గానీ, తిరిగి మనం చెల్లించాల్సిన డబ్బు కాదు. 2019-20లోనే పైన వచ్చింది, క్రింద వెళ్లిపోయింది. కానీ, గౌరవ సభ్యులు మల్లు భట్టి విక్రమార్క గారు మాట్లాడుతూ ఈ డబ్బు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అప్పు ఉన్నట్లుగా, ఇదీ, అది కలిపితే నలభై ఐదు వేల కోట్లు, ప్రభుత్వం తక్కువ చేసి చూపించే ప్రయత్నం చేసింది. అని మరి ఈ సంవత్సరం ఇంకా పెరుగుతాయి కదా, యాభై వేల కోట్లు అప్పులు, నలభై వేల కోట్లు జీతాలు పోతే అసలు ప్రభుత్వం వద్ద నిధులు ఎక్కడివి, వారు ఎలా పని చేస్తారని చెప్పి ప్రజలకు అనుమానాలు కల్పించే ప్రయత్నం చేశారు. పాపం వారు కొంత ఇంటలిజెంట్ గానే చేశారు. పాపం భట్టిగారి భయం కూడా నాకు అర్థం అయింది. ఈ చెప్పినవన్నీ అమలు చేస్తే మా కాంగ్రెస్ పార్టీ మొన్ననే ఎమ్మెల్యే ఎన్నికల్లో ఎలిమినేట్ అయిపోయింది, ఈ బడ్జెట్ యథావిధిగా అమలైతే ఈ రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎక్కడ ఎలిమినేట్ అవుతుందో, ఎమో అనే బాధతో వారు ఉన్నట్లుగా నాకు అర్థం అయింది. మొన్న వారికి నాలుగో స్థానం వచ్చింది కదా!

ఇలా ఇన్ని పథకాలు పెట్టారు. ఇంత గొప్ప బడ్జెట్ పెట్టారు, ఇవన్నీ ఎక్కడ అమలు అవుతాయో, అమలు కాకపోతే బాగుండేది. యాభై వేల కోట్లు అప్పులు పోతాయి, నలభై వేల కోట్లు వేతనాలకు పోతే నిధులు ఎక్కడివి పాపం భట్టిగారు బాగా తాపత్రయపడ్డారు. అలాగే భట్టి విక్రమార్క గారు ప్రభుత్వరంగ సంస్థలపై మీ వైఖరేంటి అని అడిగారు. ఇప్పుడు భట్టి గారి దృష్టి బాగానే ఉంది గానీ, ధృక్పథమే బాగా లేదనిపించింది. ఎందుకంటే, అసలు మేము ఆచరణలోనే చూపిస్తున్నాం కదా. రాష్ట్ర ప్రభుత్వరంగ సంస్థల పట్ల ఈ ప్రభుత్వానికి ఎంత నిజాయితీ ఉంది, ఎంత నిబద్ధత ఉంది అనేటవంటిది బడ్జెట్ పుస్తకంలో ప్రతిబింబించిందా? లేదా. నిన్న ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెట్ లో ఆర్.టి.సి.కి రూ.3,000 కోట్లు కేటాయించుకున్నాం. చరిత్రలో ఎప్పుడైనా ఉన్నదా ఇది. అసలు కలలోనైనా కనగలుగుతారా? రూ.3,000 కోట్లు ఆర్.టి.సి. ఇచ్చామంటే పెట్రోల్ మీద, డీజిల్ మీద సెస్సులు పెరిగితే మూలిగే నక్క మీద తాటికాయ పడ్డట్లు ఆర్.టి.సి. అప్పుల ఊబిలోకి పోతుంది. ఆ కార్మికులకు భద్రత

కల్పించాలి, ఆర్.టి.సి.ని కాపాడుకోవాలని చెప్పి ప్రభుత్వం రూ.3,000 కోట్లు కేటాయించుకుంది.

బడ్జెట్ లో కూడా పెట్టాం, ప్రత్యేకంగా మెన్షన్ కూడా చేశాం. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో విజయా డైరీ తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్ పార్టీ పాలనలో ఏ రకంగా అప్పుల ఊబిలోకి పోయిందో, టి.ఆర్.ఎస్. పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన ఆరు సంవత్సరాల్లో ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లతో విజయా డైరీ ఎంత అద్భుతంగా అభివృద్ధి చెందిందో చెప్పాం. అదీ ప్రభుత్వరంగ సంస్థల పట్ల మాకున్న చిత్తశుద్ధి. ఆర్.టి.సి. విషయంలో గానీ, విజయా డైరీ విషయంలో గానీ, ఏ ప్రభుత్వరంగా విషయంలోనైనా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రత్యేకమైన దృష్టి సారించి ఆ సంస్థలు బలంగా ఉండాలి, అక్కడ ఉండే ఉద్యోగులకు భద్రత ఉండాలి, అక్కడ ఉండేటవంటి కార్మికుల్లో ఒక నమ్మకాన్ని, విశ్వాసాన్ని పెంచాలనే ప్రయత్నం తెలంగాణ ప్రభుత్వం చేస్తుంది.

ప్రభుత్వరంగ సంస్థలపైన కాంగ్రెస్ అయినా, బిజెపి పార్టీ అయినా వాటి విధానాలు అమ్మకం, మా విధానాలు నమ్మకం. వారికి, మాకు తేడా అంతే, వారివి అమ్మకాలు, మావి నమ్మకాలు. ఆనాడు యుపిఏ ప్రభుత్వం ఉన్నా, నేడు ఎన్ డిఎ ప్రభుత్వం ఉన్నా వారు ప్రభుత్వరంగ సంస్థలని అమ్మే ప్రయత్నం చేశారు. వాటిలో కొన్ని షేర్స్ ని తీసేసే ప్రయత్నం చేశారు. కానీ, మేము మాత్రం, ఆ కార్మికుల్లో మా టిఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం మీద ఉండే నమ్మకాన్ని నిలబెట్టుకునే ప్రయత్నం చేశాం, వాళ్లలో విశ్వాసాన్ని కలిగించే ప్రయత్నం చేశామనే విషయాన్ని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క (మైకు లేకుండా): - అప్పుల విషయం కూడా చెప్పాలి.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, పాపం భట్టి గారు తెగ ఆరాటపడుతున్నారు. అది కూడా చెబుతాను అధ్యక్షా, ఎందుకంటే వాస్తవాలు చెప్పకోవడానికి మాకు కూడా మంచి అవకాశం. వాళ్ల రోజూ బయటకు పోయి అదే చెబుతున్నారు. ఈ సభ ద్వారా ప్రభుత్వం చెబితే ఒక శాంక్లెటి ఉంటుంది. వారితోపాటు రాష్ట్ర ప్రజలకు కూడా వాస్తవాలు

తెలుస్తాయి. మేమేమి వెనుకకు పోము. We are very transparent. అప్పుల విషయం కూడా చెప్పాలని అంటున్నారు భట్టి గారు. వాస్తవాలు చెబుతాను అధ్యక్షా. ఇది నేను చెబుతున్నది కాదు, వాస్తవానికి ఒక విషయం గౌరవ సభ్యులకు తెలియాలి. అసలు రాష్ట్రాలకు అప్పులు ఎంత అంటే అంత తీసుకొనే అధికారమే ఉండదు. దీనికి సంబంధించిన విధానాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం, రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా తెలుపుతుంది. రాష్ట్రాలు తీసుకోవాల్సిన అప్పును ఎంత సంఖ్యలో అనేది చూడవద్దు, ఎంత శాతంలో అనేది చూడాలి. రాష్ట్రం యొక్క ఆదాయం, ఆ రాష్ట్రానికి ఉండేటువంటి అప్పులు, అలాగే కేంద్రం కూడా ఏ పాలసీ మీద ఇస్తుందంటే, కేంద్ర ప్రభుత్వం మరియు రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా కలిసి ఎఫ్.ఆర్.బి.ఎం. అనే ఒక చట్టాన్ని తీసుకువస్తాయి. చట్టంలో కూడా ఏమి నిర్దేశిస్తారంటే, రాష్ట్రం యొక్క జి.ఎస్.డి.పి. అందులో ఎంత పరిమితి వరకు రాష్ట్రాలు అప్పులు తీసుకోవచ్చు అనేది నిర్ణయిస్తుంది. అంటే రాష్ట్రం యొక్క మొత్తం తలసరి ఆదాయం, మీ రాష్ట్రానికి అప్పుల వర్గంబేజీని మాత్రమే కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయిస్తుంది. ఈ రాష్ట్రం ఇన్ని వేల కోట్ల వరకు అప్పులు తీసుకోవాలి, ఈ రాష్ట్రం ఇన్ని వేల కోట్ల మేరకే పరిమితి అని చెప్పరు. పరిమితి నిబంధన ఆ రాష్ట్రం యొక్క జిఎస్డిపిలో రేషియో అనేటువంటిది, వర్గంబేజీ అనేటువంటిది కేంద్రం మరియు రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా ఈ దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలకు నిర్దేశించడం జరుగుతుంది.

దాని ప్రకారం చూసుకుంటే, మన దేశంలో ఉండే 29 రాష్ట్రాల్లో, తెలంగాణ రాష్ట్రం క్రింది నుండి నాలుగవ స్థానంలో ఉంటుంది. మనది 22.8 శాతంతో తక్కువ అప్పులు తీసుకున్న రాష్ట్రంగా క్రింది నుండి నాలుగవ స్థానంలో ఉంది. రాష్ట్రం యొక్క జి.ఎస్.డి.పి. వర్సెస్ రాష్ట్రం యొక్క అప్పుల శాతంగా చూసిన్నప్పుడు 22.8 శాతంతో క్రింది నుండి నాలుగవ స్థానంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం ఉంది. అదే విధంగా ఈ దేశంలో కాంగ్రెస్ పాలిత రాష్ట్రమైన పంజాబ్ ను తీసుకుంటే, పైనుండి మూడవ స్థానంలో ఉంది. తన జిఎస్డిపిలో పంజాబ్ అప్పుల

శాతం 38.7 శాతంగా ఉంది. కాంగ్రెస్ పాలిత రాష్ట్రం పైనుండి మూడవది అయితే, తెలంగాణ రాష్ట్రం క్రింది నుండి నాలుగవ స్థానంలో ఉంది. ఇంకొక రాష్ట్రం రాజస్థాన్ ను తీసుకుంటే 34.7 శాతంతో అప్పులు ఎక్కువ తీసుకున్న జాబితాలో 8వ స్థానంలో ఉంది. చత్తీస్ఘడ్ 18వ స్థానంలో ఉంది, తెలంగాణ 25వ స్థానంలో ఉంది. ఇక దీనిని కూడా తప్పు పడితే ఇంకా ఏమనాలి అధ్యక్షా. ఇప్పుడు నేను చెబుతున్న వివరాలు వారికి కూడా పంపిస్తాను. వారు వెబ్ లో కూడా సెర్చ్ చేసి తీసుకోవచ్చు. రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఇచ్చే గ్లోబ్ లో ప్రతి సంవత్సరం కూడా ఈ డేటా ఉంచుతారు. దాని ప్రకారం ఈరోజు కూడా తెలంగాణ 22.8 శాతంతో అతి తక్కువ అప్పులు తీసుకున్న రాష్ట్రాల్లో తెలంగాణ ఒకటి.

ఇలా ఎంతసేపు రెండు లక్షల కోట్లు అప్పులు తెచ్చారని వారు ప్రజలను గందరగోళానికి గురిచేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అది కరెక్ట్ కాదు, అది రాష్ట్రం యొక్క ఎకానమీ సైజ్ మీద ఆధారపడుతుంది. మన రాష్ట్రం యొక్క ఎకానమీ సైజ్ నుబట్టి ఎఫ్ఆర్బిఎం చట్టం మనకు అనుమతిని ఇస్తుంది. ఆ అనుమతులకు లోబడి మాత్రమే తెలంగాణ ప్రభుత్వం అప్పులు తీసుకున్నది. ఈ విషయాన్ని గత సభల్లో కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా స్పష్టంగా చెప్పినప్పటికీ కూడా వారికి మాట్లాడటానికి పాయింట్స్ లేక అప్పులు చేశారని వదే, వదే చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

1.50 | కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా దేశం యొక్క జిడిపిని
మ. ఆధారంగా చేసుకుని తీసుకున్న అప్పుల శాతం
62.2 శాతం. తెలంగాణ అప్పులు 22.8 శాతం అయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క అప్పులు 62.2 శాతం. మన జిఎస్డిపిలో మనం 22.8 శాతం, కేంద్రం మొత్తం దేశం యొక్క జిడిపిలో అప్పుల శాతం 62.2. అంటే మనం ఎంత బెటర్ గా ఉన్నాం అనే విషయాన్ని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి నేను తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

ఇక్కడ ఇంకొక్క విషయం గమనించాలి. ఈ 22 శాతం అప్పులు పెరగడానికి కూడా కారణం ఉంది. కరోనా సమయంలో రాష్ట్రాల యొక్క ఆదాయాలు తగ్గినందున, కేంద్ర

ప్రభుత్వం ఎఫ్ఆర్బియం పరిమితిని 3 శాతం నుండి 5 శాతానికి పెంచింది. రెండు శాతం పెంచి, మీ ఆదాయాలు తగ్గినాయి కదా, మీరు అదనంగా ఇంకొక రెండు శాతం మీ రాష్ట్రం యొక్క జిఎస్ డిపిలో అప్పుగా తీసుకుని, మీ కార్యక్రమాలను కొనసాగించండని దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలకు అనుమతి ఇచ్చింది. ఆ రకంగా మనకు కూడా ఇచ్చారు. అందువల్ల మనకు ఒక రెండు శాతం అప్పులు పెరిగాయి. ఇది కాకుండా విద్యుత్తు సంతృప్తి కేంద్ర ప్రభుత్వం వాటికున్న అప్పులను ఒకేసారి మాఫీ చేస్తూ రాష్ట్రాలు ఎఫ్ఆర్బియం క్రింద తీసుకోండి, ఆ డబ్బుతో విద్యుత్తు సంతృప్తి బలోపేతం చెయ్యండి అని చెప్పడం వలన, మన రాష్ట్రం మీద ఏడెనిమిది వేల కోట్ల రూపాయల అదనపు అప్పు ఏర్పడింది. అలాగే జిఎస్ టి కంపెనెస్ ఇచ్చాం, ఇచ్చాం అని చెబుతున్నది కేంద్ర ప్రభుత్వం. కాని ఇచ్చింది రాష్ట్రాల అకౌంట్లో అప్పులు చూపించి, ఆ కంపెనెస్ ఇచ్చారు. నిజానికి రాష్ట్రాలకు గ్రాంట్ గా రావాలి. కాని వారు దాన్ని అప్పు రూపంలో చూపించి, ఇచ్చారు. అందువల్ల ఈ 22.8 శాతం కొద్దిగా ఎక్కువగా కనబడింది. ఇవన్నీ ఉన్నప్పటికీ కూడా దేశంలో ఆయా రాష్ట్రాల జిఎస్ డిపి వర్సెస్ అప్పుల విషయంలో చూస్తే, 28 రాష్ట్రాల్లో తెలంగాణ 25వ స్థానంలో ఉంది. మిగతా రాష్ట్రాల కంటే చాలా, చాలా బెటర్ గా మన రాష్ట్రం ఉందనేటటువంటి విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

వచ్చే సంవత్సరం అప్పుల విషయంలో కూడా గౌరవ సభ్యులు ఎక్కువ చేసి, చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. మీరు యాభైవేల కోట్లు చెల్లిస్తారని కూడా ఒక మాట అన్నారు. వచ్చే సంవత్సరం అప్పుల విషయానికి వస్తే, మిత్తి మరియు అప్పు కలిపి కట్టాల్సింది రూ. 26,624 కోట్లు. కాని భట్టిగారు మీరు యాభైవేల కోట్లు కట్టాలి, 40 వేల కోట్లు జీతాలకు పోతాయి, మిగిలిన ఖర్చు ఎలా పెడతారు అన్నారు. వారి ఉద్దేశం ఖర్చు జరగకూడదు, ప్రభుత్వం చెప్పిన వసులు జరగొద్దు, ప్రజలకు సంక్షేమం అందకూడదు అనేటటువంటి ధోరణి నాకు కనపడింది. మీరేమీ రంది పడకండి. మీరు ఇట్లనే

మాట్లాడుతూ ఉండండి. మీరు మిషన్ భగీరథ జరగదన్నారు. జరిపి చూపించాము. కళ్యాణ లక్ష్మి అందుతుందో, లేదో అనుకున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రతి పేదరింటి ఆడపిల్ల పెళ్లికి అద్భుతంగా ఈ పథకాన్ని అమలుచేసి, చూపిస్తున్నాము. ఆసరా పింఛను రెండువేల పదహారు ఇస్తామన్నాం, చెప్పినట్లుగా అమలు చేస్తున్నాము. సో భట్టిగారు మీరేం అనుమానాలు పెట్టుకోవలసిన అవసరం లేదు. ఈ రాష్ట్రానికి స్పష్టత ఉంది. ప్రభుత్వానికి కచ్చితమైన అవగాహన ఉంది. తప్పకుండా బడ్జెట్లో చెప్పినటువంటి అంశాలను మేము ఈ సంక్షేమ, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను పూర్తి స్థాయిలో నిబద్ధతతో, నిజాయితీతో అమలు చేస్తామనే విషయాన్ని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

గౌరవ సభ్యులు రఘునందన్ రావు గారు మాట్లాడుతూ, మా కేంద్ర ప్రభుత్వం నెలనెలా డబ్బులు ఇస్తున్నది, కరెక్టుగా ముప్పై రోజుల్లో ఫండ్స్ వస్తున్నాయి, అంత మంచి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇంకెక్కడ ఉంటుందని వారు చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. అదే విధంగా మంచి జరిగితే మాది, చెడ్డ జరిగితే కేంద్రానిదా అనే విషయాన్ని కూడా వారు ప్రస్తావించారు. నేను ఒక విషయం సూటిగా చెప్పదలచుకున్నాను. మొన్న ఇదే సభలో ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఈ విషయం గురించి చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. మంచిని మేము మంచి అని చెబుతాం. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మేము సత్సంబంధాలు పెట్టుకుంటాం, రాష్ట్రానికి అన్యాయం జరిగితే ఊరుకోం, రాష్ట్రం వక్షాన గట్టిగా ప్రశ్నిస్తాం అని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం డీమానిటైజేషన్ తీసుకువచ్చింది. దాన్ని సమర్థించాము. జిఎస్ టిని తీసుకువచ్చారు. దానిని అంగీకరించాము. ఆర్థికల్ 370 రద్దుకి టీఆర్ఎస్ పార్లమెంటులో మద్దతు తెలపడం జరిగింది. కరోనా సమయంలో చప్పట్లు కొట్టమన్నారు. కొట్టాము. కంచాలు మోగించమన్నారు. కంచాలు మోగించాము. దీపాలు పెట్టమంటే ఆ విధంగానే మేము దీపాలు పెట్టాము. శంఖాలు ఊదాము, గంటలు మోగించాము. టీకాలు ఎల్లా వేసుకోవాలో చెబితే అలాగే టీకాలు కూడా వేసుకున్నాము. అదే సందర్భంగా

బడ్జెట్లో ఇది కూడా చెప్పాను. పింఛన్ కొరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చుపెడుతున్నది 98.8 శాతం అయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చేది కేవలం 1.2 శాతం అని చెబుతున్నాం. ఇందులో ఏమన్నా తప్పుందా అధ్యక్షా? వాస్తవాల్లో చెప్పాం కదా? కేంద్రం ఇచ్చేది 1.2 శాతం అనే విషయాన్నే చెప్పాను. ఏదీ దాచలేదు. ఉన్నది ఉన్నట్లు చెప్పి ప్రయత్నం చేశాం. లేని చెడ్డను మేము ఎక్కడా కూడా ఆపాదించలేదు. At the same time, రాష్ట్ర ప్రయోజనాలకు భంగం వాటిల్లితే కూడా ఊరుకోం అని మనవి చేస్తున్నాను.

ఆనాడు విభజన చట్టంలో బయ్యారం ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ ఇస్తామని చెప్పి, ఇప్పటివరకు అమలు చెయ్యకపోతే, ఎందుకు చెయ్యలేదని మా పార్టీ సభ్యులు లోక్ సభలో, రాజ్యసభలో అడిగారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా అడుగుతూ వస్తున్నది. ఆనాడు రాష్ట్రం వచ్చిన కొత్తలోనే ఏడు మండలాలను తీసుకుపోయి ఆంధ్రాలో కలిపితే, ఆరోజు బంద్ కి పిలుపిచ్చాము. తీవ్రమైన నిరసన కూడా వ్యక్తం చేశాము. రైల్వే కోచ్ ఫ్యాక్టరీ విషయంలో కూడా నిలదీశాము. మొన్న ఇచ్చిన మెడికల్ కళాశాలల విషయంలో తెలంగాణకు అన్యాయం జరిగితే ఎందుకు తెలంగాణకు ఇవ్వలేదని ప్రశ్నించాము. బడ్జెట్లో తెలంగాణకు మొండిచెయ్యి చూపితే అడిగాము. ట్రైబల్ యూనివర్సిటీ ఎందుకు ఇవ్వలేదని ప్రశ్నించాము. ఇచ్చిన ఐటిఐఆర్ ని ఎత్తివేస్తే, గొంతెత్తి ప్రశ్నించే ప్రయత్నం చేశాము. 15వ ఆర్థిక సంఘం స్థానిక సంస్థలకు ఇచ్చే నిధుల్లో రూ.699 కోట్లు ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు కోత పెట్టారు, ఇది అన్యాయం అన్నాము. అయినప్పటికీ మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు జిల్లా పరిషత్తులకు, మండల పరిషత్తులకు రూ.500 కోట్లు బడ్జెట్లో పెట్టి, మా పల్లెల అభివృద్ధి ఆగిపోవద్దని చెప్పాము. అంటే మేము కేంద్రం చేసే అన్యాయాన్ని చెప్పే ప్రయత్నం చేశాము. మంచి ఉంటే మంచి కూడా చెప్పాము. మేము ఎక్కడా, ఏదీ దాచలేదు. పింఛన్లో కేంద్రం వాటా 1.2 శాతం అని చెప్పాము. అది వాస్తవమే కదా? మీరు 1.2 శాతం ఇవ్వడం లేదని చెప్పలేదు. మేము దాచిపెట్టలేదు కదా? 98.8 రాష్ట్రం ఇస్తే, 1.2 శాతం కేంద్రం

ఇస్తున్నదని ఉన్నది ఉన్నట్లు చెప్పాం తప్ప, మేము ఇచ్చింది దాచిపెట్టే ప్రయత్నం చేయలేదు.

వారు ఇంకొక మాట అన్నారు. కేంద్రం ముప్పై రోజుల్లోనే నిధులు ఇస్తున్నదని. నేను తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు సమాచారం పంపిస్తాను. వారు ఆ విధంగా ప్రయత్నం చేసి, డబ్బులు తీసుకువస్తే సంతోషం. వారికి అభినందనలు చెబుతాం. రాష్ట్రానికి రావలసిన నిధులు చక్కగా ఇస్తున్నామని చెప్పి ప్రయత్నం వారు చేశారు. ఒక విషయం గమనించాలి. మిషన్ కాకతీయకు ఐదు వేల కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వాలని నీతి ఆయోగ్ చెప్పి నాలుగేళ్లు అయింది. ఒక్క రూపాయి ఇవ్వలేదు. మిషన్ భగీరథకు రూ.12,205 కోట్లు ఇవ్వాలని నీతి ఆయోగ్ రికమండేషన్ ఇచ్చినా, ఒక్క రూపాయి కూడా ఇవ్వలేదు. 13వ ఆర్థిక సంఘం మన రాష్ట్రానికి హక్కుగా రావలసిన రూ.1,129.93 కోట్లు గత ఆరు సంవత్సరాలుగా అడుగుతూనే ఉన్నాము అధ్యక్షా. రావడం లేదు.

14వ ఆర్థిక సంఘం నుండి 817.61 కోట్ల రూపాయలు రావలసి ఉంది. నేను కూడా ఆర్థిక మంత్రిల సమావేశంలో అడిగాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అనేక ఉత్తరాలు రాశారు. గౌరవ ప్రధాన మంత్రిగారిని కలిసినప్పుడు, వారి దృష్టికి కూడా ఈ విషయాన్ని తీసుకువచ్చారు. 14వ ఆర్థిక సంఘం నుండి మనకు రావలసిన రూ.817.61 కోట్లు రెండు సంవత్సరాల నుండి రావడం లేదు. అదే విధంగా రాష్ట్ర విభజన చట్టంలో చెప్పిన ప్రకారంగా Backward Areas Development Fund రూ.1350 కోట్లు గత మూడు సంవత్సరాల నుండి రావడం లేదు.

15వ ఆర్థిక సంఘం రాష్ట్రానికి స్పెషల్ గ్రాంట్ క్రింద రూ. 723 కోట్లు ఇవ్వమని చెప్పినా ఒక సంవత్సరం నుండి ఇవ్వడం లేదు. మొత్తం లెక్కతీస్తే రూ.28,225 కోట్లు ఈ రాష్ట్రానికి రావలసి ఉంది. వారు ఏమన్నా ప్రయత్నం చేసి, తీసుకువస్తే సంతోషపడతాం. ముప్పై రోజుల్లో కేంద్రం నిధులు ఇస్తున్నదని చెప్పారు. ఇవి ఎన్ని సంవత్సరాల నుండి

పెండింగ్లో ఉన్నాయి? ఏ హెడ్ క్రింద పెండింగ్లో ఉన్నాయనేది తమరి ద్వారా తెలియజేస్తాను. మొన్న 15వ ఆర్థిక సంఘం నుండి నివేదిక వచ్చింది. ఆ రిపోర్ట్లో కూడా మన రాష్ట్రానికి డెవల్యూషన్స్ తగ్గించారు. సబ్జెక్ట్ టు కరెక్షన్ రూ.24 వేల కోట్ల డెవల్యూషన్స్ తగ్గాయి. అదే 15వ ఆర్థిక సంఘం తగ్గించేది మాత్రం అమలు చేశారు, ఆర్డర్స్ కూడా వచ్చేశాయి. అదే 15వ ఆర్థిక సంఘం స్టేట్ స్పెసిఫిక్ గ్రాంట్ క్రింద రూ.3024 కోట్లు ప్రతిపాదించారు. దాని మీద కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తామని చెప్పారు కాని, నిర్ణయం ఇంతవరకు తీసుకోలేదు.

2.00 | స్టేట్ స్పెసిఫిక్ గ్రాంట్ కింద రూ.2,350 కోట్లు
మ. | తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి ఇవ్వాలని 15వ ఆర్థిక సంఘం నివేదిక కూడా ఇచ్చింది. ఈ విషయంలో కూడా ఇంకా నిర్ణయం తీసుకోలేదు. అంటే, రాష్ట్రానికికోత విధించే డెవల్యూషన్స్ కి సంబంధించిన నిర్ణయం అయిపోయింది. రాష్ట్రానికి స్టేట్ స్పెసిఫిక్ గ్రాంట్ గా ఇవ్వమని చెప్పిన అంశం మాత్రం ఇంకా కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిశీలనలో పెట్టామని, ఇంకా నిర్ణయం తీసుకోలేదని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పింది. ఈ వాస్తవాలన్నింటినీ సభ ద్వారా తమరి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాము. ఏది ఏమైనా I am trying to clarify the things. గౌరవ సభ్యులు మామీద చెప్పినప్పుడు, నేనేదో విమర్శ కోసం చెప్పాలని కాదు. కానీ, వారు చెప్పింది ప్రజలందరూ చూశారు. కనుక వాస్తవాలను ప్రజలకు చెప్పాలి. సభ్యులను కూడా కరెక్ట్ చేయాలి. శాసనసభ్యులు ఎమ్. రఘునందన్ రావు గారు కూడా అదే విషయాన్ని చెప్పారు. వారు కొత్తగా ఎన్నికైన సభ్యులు వారిని నేను తప్పు పట్టడంలేదు. ఎక్కువగా ఉన్న అప్పులను తక్కువగా చూపించారని వారు చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. అది అప్పు కాదు. It is only ways and means adjustment. అవి అదే ఆర్థిక సంవత్సరంలో వస్తాయి, వెళ్లిపోతాయి తప్ప రాష్ట్రం తీసుకున్న అప్పు కాదు. రాష్ట్ర ప్రజల మీద గానీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద పడిన భారం కానే కాదన్న విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా ఈ బడ్జెట్ ను సభ్యులందరూ అర్థం చేసుకుని స్వాగతిస్తారని, అందరం కలసికట్టుగా ఈ

రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధిపథంలో ఇంకా ముందుకు తీసుకుపోడానికి మీయొక్క సహకారం కూడా ఉండాలని మరొక్కసారి శాసనసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క (మధిర):- అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు బడ్జెట్ మీద మేము లేవనెత్తిన అనేక అంశాలపై వారు నిర్దిష్టమైన సమాధానాలు చెప్తారేమానని ఆశించాం. కానీ, వారు మసి పూసి మారేడుకాయ చేసి, అంతా చుట్టి ఏవేవో కథలు చెప్పారు. వారు చెప్పిన వాటిలో ఒక్కటి కూడా వాస్తవం లేదు. నేను మాట్లాడిన సందర్భంలో ప్రధానంగా నేను లేవనెత్తిన అంశం ఏమిటంటే, వారు ప్రవేశ పెట్టిన 2 లక్షల 30వేల కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ లో 1 లక్ష 76వేల కోట్ల రూపాయల డెవల్యూషన్ ను చూపించారు. ఇది అవాస్తవం. ఇక్కడ 1 లక్ష 20వేల కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే వస్తుంది తప్ప దాటదని నేను చెప్పాను. 1 లక్ష, 20వేల కోట్ల రూపాయలు కాదు, 1 లక్ష, 76 వేల కోట్ల రూపాయలు వస్తుందని మీరు బరాబర్ చెప్పండి. దాని మీద సమాధానం రాలేదు.

విద్యకు సంబంధించి నేను చెప్పిన దానిలో ఏదో అవాస్తవాలు ఉన్నట్లు, వారు చెప్పిన దానిలో చాలా వాస్తవాలు ఉన్నట్లు, విద్య విషయంలో చాలా పెద్ద ఎత్తున ఖర్చు చేసినట్లు వారు చెప్పారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలకు సంబంధించిన లెక్కలను వారు చెప్తూ, విద్యకు సంబంధించిన లెక్కలు మీరు కరెక్టుగా చెప్పలేదు. కలుపుకోవాల్సిందే అని అంటున్నారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలకు సంబంధించిన ఖర్చులన్నీ సబ్ ప్లాన్ నిధుల ద్వారా పెడుతున్న ఖర్చు. ఈ విధంగా లెక్కలు చెప్పి శాసనసభను, రాష్ట్ర ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారు. నిజంగా మీరు విద్యకోసం అంత ఖర్చు చేస్తే, నా దగ్గర కూడా లెక్కలు ఉన్నాయి. మనం విద్యను ఎంతగా నెగ్గెక్ట్ చేస్తున్నామని చెప్పడానికి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయానికి సంబంధించిన లెక్క ఒక్కటే నేను చెప్తాను. 3213 ఉద్యోగాలు ఇక్కడ ఉంటే, 2064 ఉద్యోగాలు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయం అనేది ఈ రాష్ట్రానికి తలమానికం లాంటిది. మీరు విద్యకు అంత

ప్రాధాన్యత ఇస్తుంటే, వైస్ చాన్సలర్తో సహా ఇన్ని ఖాళీలు ఎందుకు ఉంటాయి? ఇది మన విద్యా వ్యవస్థ మీద దృష్టి సారించడం. ప్రభుత్వ పరంగా ఉన్న విద్యా వ్యవస్థలన్నింటినీ మీరు సర్వ నాశనం చేస్తున్నారు. తద్వారా పేద మధ్య తరగతి కుటుంబాలు చదువుకోడానికి ఉపయోగపడే ప్రభుత్వ విశ్వవిద్యాలయాల్లో అవసరమైన ఉద్యోగస్థులు లేకుండా, వాటికి కావాల్సిన మౌలిక సదుపాయాలు అందజేయకుండా మూసివేసి ప్రైవేటు విద్యాసంస్థల కోసం పెద్ద కుట్ర చేస్తూ, విద్యా వ్యవస్థ కోసం మేము బ్రహ్మాండంగా చేస్తున్నామంటే, మీరు ఏం చేస్తున్నారు? ఇందులో ఏం బ్రహ్మాండం ఉంది? ఇవన్నీ ఆర్టికల్ ద్వారా తీసుకొచ్చిన లెక్కలు.

(ట్రెజరీ బెంచీల సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

(ఉండండి. మీరు కూడా విశ్వ విద్యాలయాల్లో చదువుకున్నారు. మీరు కూడా ఈ రకంగా మాట్లాడితే విద్యావ్యవస్థకు ద్రోహం చేసినవాళ్ళవూతాం దయచేసి అటువంటి పనులు చేయకండని శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క అన్నారు.)

అధ్యక్షా, ఇప్పుడు నేను అప్పుల గురించి చెప్పాను. సంక్షేమం గురించి మేము బ్రహ్మాండంగా చేశామని చెప్పారు. మీరు చేసిన బ్రహ్మాండం ఏమిటండీ? ఈ రాష్ట్రంలో 50 శాతం బీసీ జనాభా ఉన్నారు. 50 శాతం బీసీ జనాభా ఉన్న దానికి మీరు రూ.5522కోట్లు కేటాయించారు. 2 లక్షల 30 వేల కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్లో రూ.5522 కోట్లు బీసీలకు ఇచ్చి మేము బ్రహ్మాండంగా సంక్షేమం చేస్తున్నామని అంటున్నారు. ఏమిటండీ మీరు చేసిన సంక్షేమం. 2 శాతం కూడా లేదు.

(ట్రెజరీ బెంచీల సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, శాసనసభ్యులు భట్టి విక్రమార్క గారిని నేను కోరేది ఏమంటే, వారిని క్లారిఫికేషన్ అడగమనండి. వారు అడిగిన ప్రశ్నలకు ఏమైనా సమాధానం రాకపోతే నేను చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. నాకేమీ ఇబ్బంది లేదు. వారు సభను తప్పుదోవ పట్టిస్తూ, నిన్న సభలో వారు మాట్లాడిన విషయాన్ని నేను క్లారిఫై చేసిన తరువాత, మేము పొరపాటున మాట్లాడామో అనే వాస్తవాన్ని వారు అంగీకరిస్తే,

వారి సీనియారిటీని బట్టి, వారికే హుందాగా, గౌరవంగా ఉంటుంది. ఎక్కడెక్కడ వారు తప్పు మాట్లాడారనే విషయాలను అంకెలతో సహా బడ్జెట్ పుస్తకంలో వారికి చూపించడం జరిగింది. ఈ సభను తప్పుదోవ పట్టిస్తూ, వారు నిన్న సభలో మాట్లాడినటువంటి విషయాన్ని అంగీకరిస్తే, వారికే హుందాగా, గౌరవంగా ఉంటుంది. నిన్న వారు మాట్లాడినప్పుడు వారు పొరపాటున మాట్లాడారో లేక వారికి రాసి ఇచ్చినవాళ్ళు తప్పు రాసి ఇచ్చారో, ఎందువల్ల మాట్లాడారో మాట్లాడారు. దానిని అంగీకరిస్తే వారికే గౌరవంగా ఉంటుంది. వారు మాట్లాడిన మాటలు రికార్డులలో ఉంటాయి. కనుక ఆ మాటలను తమరు (సభాపతి గారిని ఉద్దేశించి) అయినా విత్ డ్రా చేయండి లేక వారైనా సరి చేసుకుంటే, I will be grateful to him. Let him ask for straight clarification.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క:- అధ్యక్షా, వారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్లో పబ్లిక్ డెల్టా టెక్నోలాజీ రూ.2,86,804కోట్లు ఉందని చెప్పాను. నేను బడ్జెట్ పుస్తకాలను తీసుకుని వచ్చే ఈ విషయాలను చెప్తున్నాను. పుస్తకాలు లేకుండా నేనేమీ చెప్పడంలేదు. రూ.3,91,800 కోట్లు అప్పు గ్యారంటీతో సహా ఉందని చెప్పాను. మీరు ఏమి క్లారిఫికేషన్ ఇచ్చారు. ఒక లక్ష కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఈ రాష్ట్రానికి అప్పు ఉందని చెప్పమనండి లేకపోతే మీరు ఇచ్చిన పుస్తకంలోనే “తెలంగాణ బడ్జెట్ ఇన్ బ్రీఫ్” లో పేజీ నెంబరుతో సహా నేను చెప్తాను. పేజీ నెంబరు 11లోదే నేను చెప్పాను. ఇది కాదని వారిని చెప్పమనండి.

2.10 | అదే విధంగా చాలా గొప్పలు చెబుతున్నారు. రెండు
మ. | లక్షల ముప్పై వేల కోట్ల రూపాయలతో మేము సంక్షేమం కోసం అద్భుతంగా చేస్తున్నాము. మేము ఇచ్చిన హామీలన్నీ అమలు చేస్తున్నాము, ఏ ఒక్కటి వదిలిపెట్టడం లేదని అన్నారు. ఏంటండీ మీరు అమలు చేసింది? రాష్ట్రంలో ఇంత పెద్ద బడ్జెట్ను ప్రవేశపెడుతూ, ఈ రెండు లక్షల ముప్పై వేల కోట్లలో మీరు నిరుద్యోగ భృతి ఇస్తున్నారా? ఇది మీరు

ఇచ్చిన హామీనే కదా? మేము చెప్పింది కాదు కదా. దళితులకు
మూడేకరాల భూమిని ఇస్తామన్నారు. మీరిచ్చే హామీలు.....

(మైక్ కట్ చేయడమైనది)

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ టి.హరీష్ రావు :- గౌరవ సభ్యులు భట్టి
విక్రమార్కగారు మూడు, నాలుగు క్లారిఫికేషన్స్ అడిగారు.
వారు అడిగిన దానికి నేను క్లారిఫికేషన్ ఇచ్చే ప్రయత్నం
చేస్తున్నాను. మొట్టమొదటిది వారు బడ్జెట్లో ఆదాయం
గురించి మీరు ఏదైతే చెప్పారో అది మీరు
సాధించగలుగుతారా అని అడిగారు. ప్రభుత్వం స్పష్టమైన
అవగాహనతోనే బడ్జెట్ పెట్టుకోవడం జరిగింది. రెవెన్యూ
రిసీట్స్లో కొంత ఆదాయం భూముల అమ్మకం ద్వారా
సమీకరించుకోవాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. గత
బడ్జెట్లో కూడా పెట్టుకున్నాము. కరోనా వల్ల గడచిన ఆర్థిక
సంవత్సరంలో ఎక్కడకూడా భూముల అమ్మకాన్ని చేపట్టలేదు.
ఎందుకంటే కరోనా రావడం మూలంగా పరిస్థితులు బాగలేవు.
వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో భూములు అమ్మకం ద్వారా 16
వేల కోట్ల రూపాయలు సమకూర్చుకోవాలని ప్రభుత్వం
నిర్ణయం తీసుకుంది. కొన్ని నిర్బంధాలపై ఆస్తులు కూడా
ఉన్నాయి. రాజీవ్ స్వగృహ కానీ, కొన్ని హౌసింగ్ బోర్డు
భూములు వంటివాటిని కూడా తీసివేసి తప్పకుండా రాష్ట్రంలో
అభివృద్ధి కోసం, సంక్షేమ పథకాల అమలు కోసం ప్రభుత్వం
నిధులు సమకూర్చుకుంటుంది. మైనింగ్లో కూడా కొత్త
పాలసీని తేవాలనుకుంటున్నాము. కొన్ని మైన్స్ను auction
రూపంలో తీసుకొని రావడం ద్వారా నాన్ టాక్స్ రెవెన్యూను
కూడా ప్రభుత్వం పెంచుకోవాలనుకుంటుంది. తప్పకుండా
we have our own ideas ఆలోచనంతా కూడా రాష్ట్రంలో
అభివృద్ధి, సంక్షేమం ఆగవద్దని, ప్రజలపైన ఎక్కుగా పన్నుల
భారం పడకుండా వీలైనంత వరకు ఆదాయాన్ని
సమకూర్చుకొని ఈ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి పథంలో ముందుకు
తీసుకోవాలన్నదే ప్రభుత్వ యొక్క ప్రయత్నం.

భట్టి విక్రమార్కగారు మరో మాటను అడిగారు. ఎస్.సి,
ఎస్.టి రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లు గురించి మాట్లాడారు. ఎస్.సి,

ఎస్.టిల పిల్లలకు ఇంత మంచి రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లు
పెట్టకూడదనేదే మీ ఉద్దేశమా? మీరు సభలో ఉండగానే నిన్న
బడ్జెట్లో చెప్పాను. ఆ రోజు సుమారు 16 నుంచి 18 సీట్లు
వస్తే, నేడు 200 పైచిలుకు మెడికల్ కాలేజీ సీట్లు ఎస్.సి,
ఎస్.టి రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లలో చదివిన విద్యార్థులకు
వస్తున్నాయి. ఇది విద్య మీద పెడుతున్న ఖర్చు కాదా?
మేము ఏమి చెప్పాము. ఎస్.సి సంక్షేమం మీద చాలా రకాలుగా
ప్రభుత్వం కార్యక్రమాలు చేస్తుంటుంది. ఆ చాలా
కార్యక్రమాలలో విద్య మీద పెట్టిన ఖర్చును ఎడ్యుకేషన్
డిపార్ట్మెంట్లో కలిపి చూసుకోవాలి. వాళ్లు ఈ రాష్ట్ర
విద్యార్థులు కాదా? ఎస్.సి, ఎస్.టి, బి.సి, మైనారిటీ
గురుకులాలో చదువుకునే విద్యార్థులు ఈ రాష్ట్రంలో
విద్యార్థులు కాదా? అది విద్య మీద పెడుతున్న ఖర్చు కాదా?
ఇంత అన్యాయంగా మాట్లాడితే టి.వీల్లో చూస్తున్న ప్రజలు
ఏమనుకుంటారు? తప్పకుండా దానిని విద్యారంగంలో కలిపి
చూసుకుంటాము. అది విద్య మీద పెట్టిన ఖర్చుగా
పరిగణిస్తాము. అంతేకానీ మేము పెట్టని ఖర్చును పెట్టినట్లు
చూపించడం లేదు. కాకపోతే అవి ఆయా శాఖల ద్వారా
నడుస్తున్నప్పుడు తప్పకుండా ఆ శాఖ పద్ధతిలో ఉంటుంది
ఆ శాఖ నిర్వహించే పలు కార్యక్రమాలలో విద్య కూడా
అందులో అంతర్భాగము. ఇది వాస్తవమని వారికి తెలిసినా
కూడా ఈ సభను పక్కదోవ పట్టించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.
అది కరెక్టు కాదు.

మూడవది ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ ఖాళీల గురించి
వారు అడిగారు. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ ఖాళీలు
మాత్రమే కాదు రాష్ట్రంలోని అన్ని యూనివర్సిటీలలో ఖాళీలు
నింపడానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అనుమతి ఇచ్చారు.
నోటిఫికేషన్ ఇచ్చాము. మొత్తం పరీక్షలు ఇంటర్యూలు
అయిపోయి ఫలితాలు ఇచ్చే క్రమంలో కొంతమంది హైకోర్టు,
సుప్రీమ్ కోర్టులో కేసు వేస్తే అక్కడ స్టే వచ్చింది. రాష్ట్రప్రభుత్వం
అనుమతించి, రిక్రూట్మెంట్ ప్రాసెస్ అంతా
అయిపోయింది. కొన్ని హైకోర్టు, సుప్రీమ్ కోర్టుల్లో స్టే రావడం
వల్ల ఆ ఫలితాల ప్రకటన ఆగింది. తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత
లక్షా ముప్పై నాలుగు వేల ఉద్యోగాల నియామకాలు చేసిన

వాళ్లము వీటిని మాత్రం ఎందుకు ఆపుతాము. We are more concerned. టీచర్ల నియామకాలు చేశాము. మైనారిటీ రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లలో, తెలంగాణ గురుకులాలలో నియామకాలు చేశాము. విద్యారంగంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నియామకాలు చేపట్టింది. యూనివర్సిటీల విషయంలో ఉన్నత న్యాయస్థానాలలో స్టే రావడం వల్ల నియామకాలు ఆగిపోయాయి. మరొక విషయమేమంటే ఇది ఒక్క తెలంగాణ రాష్ట్రంలోనే కాదు భారతదేశంలోని అన్ని యూనివర్సిటీలలో నియామకాలు ఆగిపోయాయి. స్టే ఆర్డర్ వల్ల దేశం మొత్తం యూనివర్సిటీలలో నియామకాలు ఆగితే కేంద్రప్రభుత్వం దృష్టికి ఈ విషయం వచ్చి కేంద్రప్రభుత్వం రాజ్యాంగ సవరణ చేస్తున్నది. రాజ్యాంగ సవరణను తెచ్చి ఆ ఇబ్బందిని తొలగించే ప్రయత్నం కేంద్రప్రభుత్వం చేస్తున్నది. Once that is over - తప్పకుండా యూనివర్సిటీలలో ఉండే అన్నీ ఖాళీలను భర్తీ చేస్తాము. ఈ రోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పారు. ఉద్యోగులకు ప్రమోషన్లు ఇస్తాము. దిగువ ఉండే ఖాళీలను త్వరలోనే నోటిఫికేషన్ ఇచ్చి ఖాళీలన్నీ భర్తీ చేస్తామని నిరుద్యోగ యువకులకు మంచి శుభవార్త ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. మీరేమి బాధపడాల్సిన అవసరం లేదని వారికి తెలియజేస్తున్నాను.

మరో విషయం వారు అడిగారు. అప్పుల విషయం ఎంత శాతమని నేను స్పష్టంగా చెప్పాను. గ్యారెంటీలు కూడా రకరకాలుగా ఉంటాయి. గ్యారెంటీలను కూడా ఇన్ని అప్పులు ఉన్నాయి. అన్ని అప్పులున్నాయని వారు మాట్లాడే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఉదాహరణకు సివిల్ సప్లైస్ కార్పొరేషన్ ఉన్నది. మనం యాసంగి పంటలో వడ్డలు కొనాలి. 20 వేల కోట్ల రూపాయలు గ్యారంటీ సివిల్ సప్లైస్ కార్పొరేషన్ కు ఇస్తాము. రెండు నెలలు వడ్డలు కొంటారు. ఎఫ్ సిఐకి బియ్యం ఇవ్వగానే ఎఫ్ సిఐ నిధులు సివిల్ సప్లైస్ కార్పొరేషన్ కు ఇస్తుంది. సివిల్

సప్లైస్ కార్పొరేషన్ బ్యాంకుకు కడుతుంది. అది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద భారం ఏ విధంగా అవుతుంది. 20 వేల కోట్ల రూపాయలు అప్పు ఉంది మీరు గ్యారెంటీ ఇచ్చారంటే అవును ఇచ్చాము. 20వేల కోట్ల రూపాయలు దేనికి ఇచ్చామంటే, రైతుకు సకాలంలో వడ్డలు కొన్న 48 గంటల్లో రైతులకు డబ్బులు ఇవ్వడం కోసం గ్యారెంటీ ఇచ్చాము. ఇది రైతుల పట్ల మాకున్న కనీసర్స్. మేము రైతులకు మీ లాగా వారం వారం వడ్డలు అమ్మిన తర్వాత నెల రోజులు దాక డబ్బులు ఇవ్వకుండా ఉండలేదు. మా రైతులకు 24 గంటలలో, 48 గంటలలోనే డబ్బులు ఇవ్వడం కోసం 20వేల కోట్ల రూపాయలు సివిల్ సప్లైస్ కార్పొరేషన్ కు గ్యారెంటీ ఇచ్చాము. ఎఫ్ సిఐ డబ్బులు రాగానే సివిల్ సప్లైస్ కార్పొరేషన్ బ్యాంకుకు కడుతుంది. ఇది అప్పు ఏ విధంగా అవుతుంది. ఆ విధంగా రకరకాల గ్యారెంటీలు కూడా ఉంటాయి. ఏది దాయలేదు, అన్నీ బడ్జెట్ పుస్తకంలో పెట్టాము. Every thing is within the limits. రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ రాష్ట్రానికి ఇచ్చిన అనుమతులకు లోబడి తెలంగాణ ప్రభుత్వం పని చేస్తుంది. ఇందాక కూడా చెప్పాను. కాంగ్రెస్ పాలిత ప్రాంతాలు మన రాష్ట్రం కంటే ఎక్కువ శాతం, వారి జిఎస్ డిపి కంటే ఎక్కువ శాతం అప్పులు తీసుకుని కాంగ్రెస్ పాలిత రాష్ట్రం పై నుంచి మూడవ స్థానంలో ఉంటే తెలంగాణ క్రింది నుంచి మూడవ స్థానంలో ఉంది. ఇది మీకు మాకు ఉన్న తేడా అన్న విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తూ దీనితో వారు అడిగిన ప్రతి ప్రశ్నకు స్పష్టంగా సమాధానం చెప్పానని భావిస్తున్నాను.

MR.SPEAKER:- Now, the House is adjourned to meet at 10:00 A.M., tomorrow i.e., 23rd March, 2021.

(The House then adjourned at 2:18 PM to meet again at 10.00 A.M. on Tuesday, the 23rd Day of March, 2021)

**“PUBLISHED UNDER RULE 347 OF THE RULES OF PROCEDURE AND CONDUCT OF
BUSINESS IN THE TELANGANA LEGISLATIVE ASSEMBLY AND PRINTED
AT ASSEMBLY PRESS, PUBLIC GARDENS, HYDERABAD.”**